

**UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG**

**DOM
AF 31. OKTOBER 2014**

Skatteministeriet, SKAT Hovedcentret
mod
Peer Kølendorf

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	2
SAGSFREMSTILLING	3
1. Sagens baggrund	3
2. Peer Kølendorf	4
3. Comitel-koncernen	6
4. Comitel International A/S – ejerforhold, organisation og økonomi	7
5. Comitel International A/S' – varesortiment	11
6. Sagens handler	13
6.1 Første handelskæde – Solid Trading ApS	14
6.2 Anden handelskæde – Trademark International ApS	26
6.3 Tredje handelskæde – J Corp ApS	27
7. "Gul Feber"-sagskomplekset	32
7.1 SKATs undersøgelser og den efterfølgende afdækning	32
7.2 Solid Trading ApS	39
7.3 Trademark International ApS	40
7.4 J Corp ApS	40
7.5 Andre danske selskaber	41
8. Kuransen af de handlede varer, varebetegnelser samt prissætning og betaling	43
9. SKATs forslag til afgørelse af 6. december 2004	44
10. Comitel-koncernens høringssvar	45
11. SKATs afgørelse af 20. juli 2006	49
12. Straffesagerne	52
12.1 Københavns Byrets dom af 4. oktober 2007 og Østre Landsrets dom af 28. oktober 2008	53
12.2 Københavns Byrets dom af 27. oktober 2010	54
13. Comitel International A/S efter "Gul Feber"-handlerne	55
14. Udtalelser fra SKAT om momskarruselsvig	56
15. Rapporter om Brokermarkedet	57
16. Code of Conduct	59
17. Momslovgivningen	60
18. Tabsopgørelsen	61
FORKLARINGER	62
PROCEDURE	100
LANDSRETTENS BEGRUNDELSE OG RESULTAT	128

DOM

Afsagt den 31. oktober 2014 af Østre Landsrets 15. afdeling
(landsdommerne B. Vollmond, Norman E. Cleaver og Janni Christoffersen (kst.)).

15. afd. nr. B-1802-09:

Skatteministeriet

SKAT Hovedcentret

(Kammeradvokaten v/advokat Boris K. Frederiksen og
advokat Catrine Wollenberg Zittan)

mod

Peer Kølendorf

(advokat Tom Kári Kristjánsson)

Indledning

Denne sag, der er anlagt ved Retten i Lyngby den 2. marts 2009, er ved kendelse af 24. juni 2009 henvist til behandling ved Østre Landsret i medfør af retsplejelovens § 226, stk. 1.

Sagen drejer sig om, hvorvidt sagsøgte, Peer Kølendorf, i sin egenskab af direktør, bestyrelsesmedlem og hovedaktionær i Comitel International A/S (nu Selskabet af 21. september 2006 A/S under konkurs) har pådraget sig et erstatningsansvar over for sagsøger, Skatteministeriet, SKAT Hovedcentret (herefter SKAT), ved at foranledige, at Comitel International A/S vedrørende leverancer til Comitel International A/S i perioden fra november 2003 til november 2004 fik tilbagebetalt moms, som forudgående handelsled svigagtigt havde unddraget SKAT ved skyldnersvig.

SKAT har nedlagt påstand om, at Peer Kølendorf til SKAT skal betale principalt 144.080.700 kr., subsidiært et af retten fastsat mindre beløb, med tillæg af sædvanlig procesrente fra sagens anlæg, til betaling sker.

Peer Kølendorf har påstået frifindelse.

SKAT har under sagen afgivet en proceserklæring hvorefter SKAT transporterer retten til dividender i konkursboerne efter selskaber, der indgik i handelskæderne, til Peer Kølendorf, hvis han dømmes i overensstemmelse med SKATs påstand og betaler det fulde beløb til SKAT, inden de udestående dividendebeløb endeligt afregnes.

Sagsfremstilling

1. Sagens baggrund

Handlerne, som sagen vedrører, fandt sted fra november 2003 til november 2004 (sagsperioden) på det internationale brokermarked og omfattede it-komponenter og såkaldte internet access kort, der gav adgang til pornosider på internettet.

Efterfølgende afdækkede SKAT, SØK og Kammeradvokaten, at tidligere omsætningsled ved systematisk skyldnersvig efter gennemførelsen af sagens handler havde sat sig ude af stand til over for SKAT at indbetale den udgående moms/salgsmoms af varer, som Comitel International A/S købte og videresolgte til andre udenlandske selskaber, der deltog i svigen.

Det viste sig, at lederen af brokerafdelingen hos Comitel International A/S, Klaus Ulrik Hansen, med viden om svigen i tidligere led havde købt varerne til Comitel International A/S og videresolgt disse til selskaber i Fjernøsten, hvilke selskaber var kontrolleret af personer, der deltog i svigen.

De i sagen omhandlede fradrag har, baseret på forhold konstateret af SKAT, været genstand for en afgiftsmæssig kontrol, som førte til SKATs afgørelse af 20. juli 2006 med krav om tilbagebetaling af momsen over for Comitel International A/S. Selskabet havde ikke midler til at betale dette beløb til SKAT.

De af sagen omfattede handler og den manglende indbetaling af salgsmomsen i tidligere led har resulteret i fængselsdomme for skyldnersvig til en række af de involverede personer. Sagen har under efterforskningen, som afslørede den momsrelaterede kriminalitet (herefter benævnt momskarruselsvig), af myndighederne fået navnet "Gul Feber". Hverken Comitel International A/S eller Peer Kølendorf har været sigtet i sagen.

2. Peer Kølendorf

Peer Kølendorf, der er cand.polit og cand.jur, har siden 1966, hvor han som 17-årig startede en enkeltmandsvirksomhed, Dansk-Italiensk Film Co., drevet egen virksomhed inden for radio- og telekommunikationsbranchen. Virksomheden udviklede sig til Comitel-koncernen.

Peer Kølendorf var i en længere årrække medlem af og i perioder formand for Leverandørforeningen for Radio- og Telekommunikation (LRK), der senere blev en del af brancheorganisationen IT-Branchen (ITB), og fra 2001 til 2009 var han medlem af hovedbestyrelsen i ITB.

I en leder i LRK's medlemsblad fra 1998 med titlen "Stop momssvindler" omtalte Peer Kølendorf, at det var ødelæggende for mobiltelefonbranchen at blive forbundet med moms-
svig, og branchen ville blandt andet ved registrering af mobiltelefoners serienumre hjælpe myndighederne med at stoppe momskarruseller.

I et responsum fra 1998 til Østre Landsret på vegne af Handelskammeret udtalte Peer Kølendorf blandt andet:

"Markedet for mobiltelefoner er såvel et almindeligt varemarked som et varemæglermarked. Det almindelige varemarked er primært nationalt, mens varemæglermarkedet primært er internationalt.

På varemæglermarkedet indgås aftaler næsten altid over telefonen og som oftest uden efterfølgende skriftlige aftaler.

Alle markedsdeltagere med kendskab til dette varemæglermarked ved, at aftaleindgåelse og levering er et spørgsmål om tillid. Mange firmaer opstår og forsvinder efter kort tid, idet enhver med blot en telefon og fax og uden et normalt firma-setup kan operere på markedet. Produkternes livscyklus er meget kort, og priserne konstant faldende.

...

Markedsdeltagerne er alt, lige fra internationale mellemhandlere med flere milliarder kroner i omsætning til små varemæglere, som driver virksomheden hjemmefra uden ansatte og uden lager.

...

Avancerne på varemæglermarkedet er meget små, typisk 3-6 procent.

Markedsdeltagerne er klar over, at specielt lave priser normalt indikerer, at varerne er stjålne eller slet ikke eksisterer – eller der er tale om firmaer, som inden for EU-området undslår sig fra at afregne moms ved nationalt videresalg, idet de lader firmaerne gå konkurs, før momsen skal afregnes."

Under retssagen (B-2178/97) i Østre Landsret i 1999 afgav Peer Kølendorf herefter forklaring som sagkyndigt vidne om blandt andet prisafvigelser som indikator for mulig moms-svig og aktørerne på brokermarkedet:

"Såfremt vidnet havde fået et sådant tilbud, ville han være gået til politiet. Hvis vidnet får tilbud på mobiltelefoner, der ligger bare 10 % under markedsprisen, anmelder han det til Told & Skat.

Ved en erfaren markedsdeltager forstår vidnet en markedsdeltager, der har opereret på markedet i et par måneder med indgåelse af 30-40 kontrakter pr. måned."

Peer Kølendorf deltog i egenskab af formand for LRK blandt andet i møder med SKAT i 1998 og i Skatteministeriets departement i år 2000, hvor mulighederne for at reducere risikoen for momskarruseller blev drøftet, herunder spørgsmålet om solidarisk hæftelse mellem køber og sælger for betaling af moms.

Af referatet fra møde den 17. november 1998 mellem Peer Kølendorf og en række medarbejdere fra SKAT fremgår blandt andet:

"PK var meget interesseret i at få afklaring af, hvilke forholdsregler man i branchen kan tage, for at sikre sig mod de useriøse operatører på markedet. PK redegjorde for hvordan Danitas søger at værne sig mod disse. Selskabet checker normalt momsnumre på udenlandske forretningsforbindelser (primært købere) ifm etablering af samhandel. Egentlige kreditvurderinger foretages ikke.

...

Det blev aftalt, at PK ville sørge for at TSR Kbh. får selskabets leverandørkartotek...

Regionen har ifm kontrolbesøg den 19. oktober 98 modtaget selskabets kundekartotek."

Af en artikel i Computerworld den 3. december 2001 fremgår blandt andet:

"Comitel-direktør Peer Kølendorf møder momskarrusel-svindlere to til tre gange årligt. Han er derfor i sin egenskab af formand for foreningen for mobil og telekommunikation, MTB, gået ind i kampen mod fænomenet."

IT-Branchens Distributørudvalg indstillede i en e-mail af 24. januar 2008 fra formanden Ole Eklund til foreningens hovedbestyrelse, at Peer Kølendorf blev ekskluderet, hvis han ikke selv udtrådte, idet Distributørudvalget fandt, at Comitel International A/S handlede etisk angribeligt og i strid med god brancheskik ved at agere på det internationale brokermarked, som i branchekredse og af myndighederne var udpeget som et område med momskarruselsvig. Der henvises endvidere til, at Comitel International A/S var blevet inddraget i "Gul Feber"-komplekset.

Af referat af ITB hovedbestyrelsesmøde den 28. februar 2008 fremgår, at hovedbestyrelsen besluttede at afvise Distributørudvalgets indstilling under henvisning til, at hverken selskaber i Comitel-koncernen eller Peer Kølendorf var sigtet eller domfældt for adfærd i strid med god brancheskik, og at der ikke var påvist konkret adfærd fra selskaber i Comitel koncernen eller Peer Kølendorf, der udgjorde en overtrædelse af god brancheskik.

3. Comitel-koncernen

Comitel A/S (CVR-nr. 25890515 – tidligere Danitas Radio A/S) blev stiftet i 1974 af Peer Kølendorf. Selskabet beskæftigede sig oprindeligt med salg af fotoartikler, men sortimentet udviklede sig efterhånden til salg af radiokommunikationsudstyr og mobiltelefoner.

I 1998/99 fik selskabet en professionel bestyrelse, som den 20. juni 2003 traf beslutning om at spalte Comitel A/S, hvilket blev starten til Comitel-koncernen.

Comitel A/S blev ved spaltningen ophørsspaltet til tre selskaber: Comitel International A/S (CVR-nr. 26875633), Comitel Aktiebesiddelse A/S (CVR-nr. 26884144) samt Comitel Danmark A/S (CVR-nr. 27459706 – tillige Comitel Management A/S). Herefter ophørte det oprindelige Comitel A/S.

Brokerdivisionen, der drev virksomhed ved import og eksport fortrinsvis inden for radio- og telekommunikationsbranchen, blev overdraget til Comitel International A/S, og brokeraktiviteten blev i udgangspunktet videreført uændret. Comitel International A/S havde

samme bestyrelse og direktion, som Comitel A/S havde haft. Regnskabsmæssigt blev spaltningen gennemført med virkning fra den 1. januar 2003, men Comitels brokeraktivitet blev i 2003 faktisk udført i regi af Comitel A/S og fra 2004 i Comitel International A/S. I en periode afregnede Comitel International A/S efter samråd med SKAT moms under det gamle Comitel A/S' momsregistreringsnummer.

Telesalgdivisionen, der drev virksomhed ved handel og service fortrinsvis inden for radio-, telekommunikations- og IT-branchen, blev overdraget til Comitel Danmark A/S.

Det fremgår af bestyrelsens spaltningsplan fra juni 2003, at hovedparten af brokerdivisionens salg inden for radio- og telekommunikationsbranchen skete som eksport til Europa og Fjernøsten, og at hovedparten af telesalgdivisionens virksomhed, der som nævnt omfattede IT-branchen, primært vedrørte det danske marked.

Comitel Aktiebesiddelse A/S fik overdraget Comitel A/S' aktier i selskaberne SMS A/S og CBB A/S. SMS A/S blev efterfølgende solgt til den norske Schibsted-koncern, og CBB A/S, hvor Peer Kølendorf var bestyrelsesformand, blev efterfølgende solgt til Telenor.

Efter ophørsspaltningen af Comitel A/S var samtlige aktier i de tre modtagende selskaber (Comitel International A/S, Comitel Aktiebesiddelse A/S samt Comitel Danmark A/S) ejet af Kathrine Holding A/S (CVR-nr. 20956887 – senere Comitel Holding A/S), som i 2012 fusionerede med Kathrine Holding A/S (CVR-nr. 28292465 – nu Comitel A/S).

Logistikopgaver, administration og regnskabsfunktioner mv. i koncernen blev efter spaltningen varetaget af Comitel Danmark A/S. Comitel International A/S betalte ca. 2 mio. kr. om året for denne "back office"-funktion.

4. Comitel International A/S – ejerforhold, organisation og økonomi

Comitel International A/S, der var stiftet den 1. juli 2002 under navnet VICH 6881 A/S, skiftede i forbindelse med Comitel A/S' ophørsspaltning navn til Comitel International A/S, direktion og bestyrelse blev udskiftet, og selskabet blev anmeldt til registrering for moms den 1. juli 2003 og begyndte herefter sine aktiviteter.

Den 3. september 2002 og den 3. december 2003 blev henholdsvis én og to af aktierne (i alt 0,6 % af aktiekapitalen) i Kathrine Holding A/S, der blandt andet ejede den samlede

aktiekapital i Comitel International A/S overdraget til Klaus Ulrik Hansen. Forud herfor havde Kathrine Holding A/S været ejet 100 % af Peer Kølendorf, som derigennem var den ultimative eneaktionær i Comitel International A/S.

Den 1. marts 2003 blev 150 af aktierne i Kathrine Holding A/S overdraget til Peer Kølendorfs datter, Kathrine Stoffregen Kølendorf. Peer Kølendorf var fortsat hovedaktionær i selskabet.

Peer Kølendorf var direktør i de fraspaltede selskaber, herunder i Comitel International A/S, i perioden indtil den 16. april 2004.

Da ”Gul Feber”-handlerne begyndte den 10. november 2003 var brokeraktiviteten organisatorisk placeret som en division af det daværende Comitel A/S, og den blev herefter placeret i Comitel International A/S, fortsat med Klaus Ulrik Hansen som chef.

Da Peer Kølendorf den 16. april 2004 udtrådte af Comitel International A/S' direktion, blev Klaus Ulrik Hansen udnævnt til direktør og havde som sådan fortsat ansvar for brokeraktiviteterne. Han rapporterede nu til bestyrelsen, herunder Peer Kølendorf, og indtrådte selv i bestyrelsen 1. juni 2004. Samtidig med, at Klaus Ulrik Hansen blev direktør, ændredes tegningsretten i selskabet, således at direktøren ikke kunne tegne selskabet alene, men kun i forening med mindst ét bestyrelsesmedlem.

I sagsperioden var Steen Erik Mønsted formand for Comitel International A/S' bestyrelse, og Peer Kølendorf var bestyrelsesmedlem. I perioden fra 3. juni 2003 indtil 1. juni 2004 var Lars Thinggaard og Torben Svanberg endvidere medlemmer af bestyrelsen.

I 2001 havde Comitel A/S en omsætning på ca. 591 mio. kr. og et negativt resultat på ca. 3,3 mio. kr.

I 2002 havde Comitel A/S fordoblet omsætningen til ca. 1.2 mia. kr. Denne udvikling blev i ledelsesberetningen tilskrevet et stigende internationalt salg af mobiltelefoner. Årets aktiviteter førte til et resultat på ca. 7,8 mio. kr.

Ifølge årsrapporten for 2005 udviklede nøgletallene for Comitel International A/S sig således:

(t.kr.)	2003	2004	2005
Nettoomsætning	724.205	2.213.391	2.333.343
Resultat	1.493	8.374	6.579
Egenkapital ult.	4.673	13.047	19.625
Gns. antal beskæftigede	6	5	4

Comitel International A/S' bruttoavancer lå i 2003-2005 typisk på mellem 1 % og 6 %. Selskabets overskudsgrad var i 2003-2005 på mellem 0,15 % og 0,61 %.

Comitels samlede omsætning var på ca. 846 mio. kr. i 2003 og knap 2,4 mia. kr i 2004.

Comitel Danmark A/S leverede alle administrative funktioner (back office) til Comitel International A/S. Der blev ikke udbetalt udbytte for årene 2002-2004.

Comitel International A/S' omsætning i 2003 blev hovedsagelig genereret ved, at selskabet som broker "matchede" købere og sælgere af mobiltelefoner og it-komponenter. Selskabets ledelse fandt ikke overskuddet på ca. 1,5 mio. kr. tilfredsstillende, og resultatet blev i ledelsesberetningen tilskrevet nedgang i salget på det engelske marked. Selskabets salgssarbejde blev herefter i højere grad fokuseret på Asien og de arabiske lande i den sidste del af 2003.

Comitel International A/S foretog i perioden 10. november til 30. december 2003 køb hos Solid Trading ApS. Disse køb, der er omfattet af sagen, havde en samlet værdi af 268 mio. kr. Comitel International A/S videresolgte herefter varerne med en bruttofortjeneste på 7,4 mio. kr.

Efter det oplyste eksporterede Comitel International A/S i 2003 varer for 203 mio. kr., herunder it-dele for 143 mio. kr., svarende til 70 %. Endvidere eksporterede Comitel A/S, som i en del af 2003 fortsat drev koncernens brokervirksomhed, varer for 276 mio. kr., heraf mobiltelefoner for 267 mio. kr. (97 %) og it-dele for 3 mio. kr. (1 %). Dvs. i alt mobiltelefoner for 327 mio. kr. (69 %) og it-dele for 146 mio. kr. (31 %).

Comitel International A/S' omsætning i 2004 blev fortsat hovedsagelig genereret ved, at selskabet som broker "matchede" købere og sælgere af mobiltelefoner og it-komponenter. Selskabet gennemførte 1.200 brokerhandler i 2004.

Comitel International A/S foretog i perioden januar til marts 2004 køb hos Solid Trading ApS omfattende af sagen for en samlet værdi af ca. 180 mio. kr. Køb i juni, august og november 2004 hos henholdsvis Trademark International ApS og J Corp ApS omfattende af sagen udgjorde et samlet beløb på ca. 120 mio. kr.

I 2004 eksporterede Comitel International A/S ifølge det oplyste varer for 190 mio. kr., herunder mobiltelefoner for 82 mio. kr. (43 %), it-dele for 32 mio. kr. (17 %) og internet access-kort/pornokort for 29 mio. kr. (15 %).

Af en opgørelse over salgstal for Comitel Internationals brokere 2004-2006 fremgår:

	2004	2005	2006
Klaus Ulrik Hansen	1.281.852.629 kr.	881.294.404 kr.	299.549.911 kr.
Sheng Tang	530.425.448 kr.	879.337.153 kr.	230.636.720 kr.
Christina Evers	373.344,960 kr.	572.758.720 kr. (fratrådt sept. 2005)	-

Der er under sagen fremlagt oplysninger, der viser både mindre og højere omsætning pr. medarbejder i andre brokervirksomheder end i Comitel International A/S.

Af Comitels årsrapporter for 2003, 2004 og 2005 fremgår, at selskabets "væsentligste driftsrisiko er knyttet til evnen til at matche køber og sælger og derved undgå at lide tab på indkøbte varepartier. Desuden er det væsentligt for selskabet, at der indgås aftaler med seriøse købere".

Af referaterne fra bestyrelsesmøderne den 18. marts, 2. september og 17. december 2004 i Comitel International A/S fremgår, at der blev redegjort for udviklingen i selskabets forhold, herunder markedsforhold, projektudvikling, organisation og økonomi, hvorunder der blev omdelt regnskabstal og kvitteringskopier for indbetalte skatter og afgifter.

Af bestyrelsesreferatet fra mødet den 18. marts 2004 fremgår blandt andet:

”Markedsforholdene:

Salgsudviklingen følger ikke budgettet. Det er især mobiltelefonsalget, som halter efter. Set i bakspejlet pressede bestyrelsen mobiltelefonbrokerne til et budget, de ikke var meget for at acceptere, men IT-salget går godt. Og der tjenes penge.

Kathrine Holding A/S i relation til CIA:

Der foregår en stigende handel med Dubai og Hong Kong og i denne forbindelse har Holdingselskabet købt en lejlighed i Dubai, som vil stå færdig i december 2006. Der er ligeledes oprettet en bankkonto i Emirates Bank i Dubai. Kontoen kan styres online på linje med Danske Banks Telebankservice.

I Hong Kong har Holdingselskabet planer om at etablere et selskab, der selvstændigt kan handle med mobiltelefoner og IT-dele med resten af verden. Pengetransaktionerne skal dog styres centralt fra København. Der er endnu ikke taget stilling til planerne.

Økonomi:

Udskrifter af den økonomiske stilling given ultimo 2003 (i første omgang som konsolideret regnskab for Comitel og Comitel International) og tal for januar og februar 2004 blev forelagt bestyrelsen.

Organisation:

Der er sket udskiftninger i personalet, idet Christopher Batchelor er opsagt ultimo februar. Der er ikke ansat nogen afløser for ham, men Klaus Hansen har ansat en assistent, Janne Bodé, som hjælper med at holde styr på de mange handeler.

Generationsskifte:

Det er indtil videre meningen at beholde CIA og ikke søge at sælge eller fusionere selskabet.

ad 5

Det blev vedtaget at ansætte Klaus Hansen som administrerende direktør for selskabet og som konsekvens heraf ændre vedtægterne. Bestyrelsen foreslog, at der i denne forbindelse skulle oprettes en direktørkontrakt.”

5. Comitel International A/S' varesortiment

Sortimentet i Comitel-koncernen udviklede sig fra salg af fotoartikler til salg af radiokommunikationsudstyr og mobiltelefoner.

I spaltningssplanen fra juni 2003 blev brokerdivisionen beskrevet som den drivende virksomhed ved import og eksport fortrinsvis inden for radio- og telekommunikationsbran-

chen, og Comitel International A/S var formelt registreret under branchekoden 465220: *Engroshandel med telekommunikationsudstyr.*

På et internt møde i 2003 foreslog Klaus Ulrik Hansen, at brokerdivisionen skulle begynde at handle med it-varer, hvilket bestyrelsen herefter traf beslutning om.

Af referat af bestyrelsesmøde den 4. september 2003 fremgår blandt andet:

”Brokerafdelingen halter fortsat meget bagud for budgettet. Handelsstoppet, som det engelske told/skats nye regler har medført, kan ikke på kort tid kompenseres af salg til andre lande, men der arbejdes konstant på at udvide både markedsområde og produktudvalget. IT-broderen ... sagde sin stilling op i prøvetiden og der søges efter en ny gennem bureau.”

Af et internt notat af 25. oktober 2003 udarbejdet af Peer Kølendorf om strategiske tanker fremgår blandt andet:

"Det har vist sig, at vor omsætning på over 1 mia. kr. på brokerområdet i 2002 var alt for ringe. Vi troede alle, at vi havde opnået en større del af brokermarkedet, men regnskaberne fra konkurrenterne, f.eks. Tel-ka, Dansk Radio Teknik og Sunico for 2002 viser meget større tal. Sunico, som stort set er ene mand i firmaet på Nørrebro, har omsat for 3,7 mia. kr. i 2003.

Brokermarkedet for mobiltelefoner er faldet drastisk i år efter indgriben fra det engelske told/skat, og undersøgelser af markederne i udlandet viser, at vi slet ikke har haft fat i kernen af den handel, som er foregået, og som nu er ved at komme lidt i gang igen. Vi har derfor forsøgt at finde nogle nye sælgere til afdelingen. Vi har haft ansat to nye, men har afskediget dem igen. Vi har benyttet lejligheden til også at afskedige vor speditør, som flere gange har fejlet.

Sheng Tang er en dygtig sælger, som har gode relationer til Samsung, men Michael Simonsen, som er placeret i Jylland - hjemme - har ikke præsteret noget salg længe.

Vi har nu ansat 2 nye brokere specielt til IT-området. Det er sket i begyndelsen og midten af oktober, og resultaterne skal vise sig meget hurtigt, hvis der er tale om rigtige brokere.

...

Verden er ikke sort/hvid. Er der gode kunder, som efterspørger varer, der ikke holder sig inden for ovennævnte definition skal vi ikke på forhånd afvise dem... Vore relationer til Fjernøsten skal bruges, men ikke bruges ukritisk."

Af Comitels blad ”Fokus” fra december 2003 fremgår blandt andet:

”Comitel har gennem en årrække opbygget en solid forretning på såkaldt trading inden for mobiltelefoner ved at udnytte den prisforskel, der er på forskellige geografiske områder i verden.

Da avancerne på hver enkelt enhed er ganske små, skal der stor volumen til for at sikre den ønskede fortjeneste. Priserne på markedet skifter konstant, og handel på disse betingelser er derfor forbundet med en vis risiko, selvom alle forbehold tages.

...

Det er f.eks. sket to gange i de forløbne 5 år, at Comitel har været ude for meget store tyverier under transport af varer. ...sagerne har understreget risikoen i den form for handel.

...

Samtidig er salg af computer komponenter nu også blevet en del af Comitels internationale forretningsområde.”

I august og november 2004 indgik Comitel International A/S endvidere en række handler med J Corp ApS om indkøb af Internet Access-kort til en værdi af i alt ca. 92 mio. kr., som blev videresolgt til tre selskaber beliggende i Hong Kong og Indonesien. Disse kort gav adgang til hjemmesider med pornografisk indhold. Comitel International A/S havde hverken tidligere eller efterfølgende handlet med tilsvarende varesortiment, men koncernen havde handlet med andre typer af værdibærende kort.

6. Sagens handler

Peer Kølendorf indsendte hver måned efter aftale oplysninger til skattemyndighederne om virksomhedens potentielle og aktuelle leverandører og kunder oprettet i den forløbne måned. Indtil ultimo 2002 blev oplysningerne sendt til hans kontaktperson hos Told- og Skat-testyrelsen. Ved e-mail af 2. december 2002 bad styrelsen om, at oplysningerne fremover blev sendt til Mia Pedersen, ToldSkat København, og Peer Kølendorf indsendte herefter hver måned oplysninger over Comitels nye leverandører og aftagere til hende.

De tre danske leverandørselskaber, Solid Trading ApS, Trademark International ApS og J Corp ApS, og samtlige aftagere i de handler, som indgår i sagen, fremgik af lister, som Peer Kølendorf indsendte til SKAT. Comitel International A/S indsendte endvidere sine købsfakturaer vedrørende Solid Trading A/S og alle salgsfakturaer til SKAT med henblik på fremskyndt udbetaling af negativ moms.

Solid Trading ApS, Trademark International ApS og J Corp ApS var momsregistreret hos myndighederne, og selskaberne angav moms.

De handler, som sagen vedrører, blev gennemført i følgende tre perioder:

- 1) Køb fra Solid Trading ApS i perioden 1. november 2003 – 31. marts 2004. Comitel International A/S afløftede moms vedrørende køb fra Solid Trading ApS med i alt 114.761.052 kr.
- 2) Køb fra Trademark International ApS i perioden 1. juni 2004 – 31. juli 2004. Comitel International A/S afløftede moms med i alt 6.130.916 kr.
- 3) Køb fra J Corp ApS i henholdsvis august 2004 samt november 2004. Comitel International A/S afløftede moms med i alt 23.188.732 kr.

Comitel International A/S solgte/eksporterede de fra de tre nævnte danske selskaber indkøbte varer til en række købere i Fjernøsten, primært Hong Kong og i enkelte tilfælde i Singapore og Indonesien.

Den samlede afløftede moms udgjorde i alt 144.080.700 kr.

De tre danske selskaber er efter samhandlens afslutning taget under konkursbehandling, og SKAT vil i de pågældende konkursboer kun få meget begrænset dækning for sine krav i de pågældende selskaber.

Af SKATs beskrivelse af sagens handler fremgår:

6.1. Første handelskæde - Solid Trading ApS

Selskabet, der blev stiftet den 1. juli 2002, blev efterfølgende erhvervet af Martin Matthiasen eller et af denne kontrolleret selskab og ændrede den 4. marts 2003 navn til Solid Trading ApS (CVR-nr. 26784514) med adresse på Skudehavnsvej 17, 2100 København Ø. Martin Matthiasen var selskabets direktør i hele perioden fra 9. januar 2003 og frem til konkursdekretets afsigelse den 21. april 2004

Solid Trading ApS drev indtil konkursen virksomhed som handelselskab med indkøb og videresalg af it-komponenter (primært CPU-enheder og RAM-moduler).

Martin Matthiasen og Comitel International A/S' broker Christopher Batchelor havde tidligere været kolleger i den danske brokervirksomhed BlueCom.

Ansvarlig broker for handlerne hos Comitel International A/S var Klaus Ulrik Hansen, der indgik handlerne, medmindre andet er angivet.

November 2003

Nr.	Beskrivelse	Moms DKK
6	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 10. november 2003 Comitel 12.960 stk. "Pentium IV 2,4 533mhz" for GBP 1.166.400 ekskl. moms.</p> <p>Comitel fakturerede den 28. november 2003 partiet til Fusion R. under betegnelsen "Intel CPU P4 2,4 533 mhz" for GBP 1.201.392 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery).</p>	Ikke medregnet i tabsopgørelsen
1	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 20. november 2003 Comitel International A/S (herefter "Comitel") to partier af henholdsvis 4.032 stk. "Intel Pentium 4 2.6GHZ FSB533 Open box" for GBP 375.984 ekskl. moms og 4.320 stk. "Intel CPU P4 2,4 533mhz" for GBP 388.800 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 28. november 2003 sidstnævnte parti til Fusion R. under betegnelsen "Intel CPU P4 2,4 533 mhz" for GBP 400.464 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery).</p>	1.052.637
2	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 20. november 2003 Comitel 10.500 stk. "PC333 512MB DDR" for GBP 420.000 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 28. november 2003 partiet til Fusion R. under betegnelsen "Ram DDR 512" for GBP 432.600 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery).</p>	1.116.581
4	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 26. november 2003 Comitel 2.500 stk. "PC133 1G SO-Dimm PC-133" for GBP 257.250 ekskl. moms.</p> <p>Comitel fakturerede den 28. november 2003 partiet til Digimate (HK) Ltd. under betegnelsen "1G SO-DIMM Module PC-133(OEM) for GBP 265.000 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery).</p>	686.613
5	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 26. november 2003 Comitel 2.500 stk. "Compact Flash Memory (2.0GB)" for GBP 228.750 ekskl. moms.</p> <p>Comitel fakturerede den 28. november 2003 partiet til Profile Onwards Ltd. under betegnelsen "Compact Flash Memory (2.0GB) for GBP 253.000 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery).</p>	610.545
3	Solid Trading ApS fakturerede den 28. november 2003 Comitel	3.155.236

	<p>14.400 stk. "Intel CPU P4 2,4 533 mhz" for GBP 1.314.000 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 1. december 2003 partiet til Fusion R. under betegnelsen "Intel CPU P4 2,4 533 mhz" for GBP 1.353.600 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery).</p>	
7	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 28. november 2003 Comitel 2.800 stk. "1GB DDR Module PC-466" for GBP 244.720 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 2. december 2003 partiet til Digimate Ltd. under betegnelsen "1GB DDR MODULE PC-466" for GBP 252.000 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery).</p>	652.925
8	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 28. november 2003 Comitel 2.500 stk. "1GB DDR memory model PC-3700" for GBP 218.500 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 2. december 2003 til Profile Onwards Ltd. under betegnelsen "1GB DDR MEMORY MODULE PC-3700 (64" for GBP 225.000 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery).</p>	582.969
9	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 28. november 2003 Comitel 5.500 stk. "1GB DDR memory module PC 466" for GBP 561.000 ekskl. moms samt 14.500 stk. "1GB DDR memory module PC 466" for GBP 1.479.000 ekskl. moms. Den 1. december 2003 fakturerede Solid Trading ApS endvidere Comitel 10.000 stk. "PC333 512MB DDR" for GBP 422.500 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 9. og 12. december 2003 partiet til Fusion R. på to fakturaer under betegnelserne "1G DDR MODULE PC-466" og "512 MB DDR PC333" for i alt GBP 2.529.125 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery).</p>	5.442.822
	I ALT	13.300.328

December 2003

Nr.	Beskrivelse	Moms DKK
11	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 3. december 2003 Comitel 2.600 stk. "P1G SO-DIMM PC-133" og 12.960 stk. "512MB USB FLASH MEMORY" for i alt GBP 434.730,40 ekskl. moms.</p> <p>Comitel fakturerede den 5. december 2003 førstnævnte parti til Digimate Ltd. under betegnelsen "1 G SO-DIMM Module PC-133" for GBP 234.000 (ingen moms, da eksport ud af EU) og sidstnævnte parti til Profile Onwards Ltd. under betegnelsen "Flash IC (Comp to K9K1G...)" for GBP 213.840 (ingen</p>	1.155.568

	moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Varerne var særskilt forsikret hos speditøren.	
12	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 8. december 2003 Comitel 1.800 stk. "PC133 1G SO-Dimm PC-133 (OEM)" for GBP 194.130 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede samme dag partiet til Profile Onwards Ltd. under betegnelsen "1G SO-DIMM Module PC-133 (OEM)" for GBP 200.160 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling).</p>	512.794
13	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 8. december 2003 Comitel 2.500 stk. "1G DDR memory model PC-3700" for GBP 213.375 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede samme dag partiet til Digimate (HK) Ltd. under betegnelsen "1G DDR MEMORY MODULE PC-3700 (64" for GBP 220.000.) Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling).</p>	563.630
15	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 9. december 2003 Comitel 9.500 stk. "1GB DDR memory module PC 466" for GBP 957.125 ekskl. moms og 10.000 stk. "PC333 512MB DDR" for GBP 455.000 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 12. december 2003 begge partier til Fusion R. under betegnelserne "1G DDR MODULE PC-466" og "512MB DDR PC333" for i alt GBP 1.426.625 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery).</p>	3.735.989
16	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 10. december 2003 Comitel 500 stk. "1G DDR memory model PC-3700" for GBP 43.650 ekskl. moms og 2.540 stk. "512mb compact flash card" for GBP 156.464 ekskl. moms. Partierne blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 12. december 2003 begge partier til Digimate (HK) Ltd. under betegnelserne "1G DDR MEMORY MODULE PC-3700 (64" og "512mb Compact flash card" for i alt GBP 206.290 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.</p>	530.062
17	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 10. december 2003 Comitel 2.200 stk. "1GB DDR memory module PC 466" for GBP 187.660 (ekskl. moms). Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 12. december 2003 partiet til Profile Onwards Ltd. under betegnelsen "1GB DDR MODULE PC-466" for GBP 193.600 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.</p>	497.074

14	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 12. december 2003 Comitel to partier af henholdsvis 5.760 stk. "Pentium IV 2,8 533Mhz, tray" og 11.520 stk. "Pentium IV 3Ghz 533Mhz, tray" for henholdsvis GBP 672.480 ekskl. moms og GBP 2.039.040 ekskl. moms. Partierne blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede samme dag sidstnævnte parti til Fusion R. under betegnelsen "Intel Pentium 4 3.0GHZ FSB533" for GBP 2.059.776 (ingen moms). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Comitel fakturerede den 18. december 2003 hele førstnævnte parti til Fusion R. under betegnelsen "Intel Pentium 4 2.8GHZ FSB533" for GBP 679.392 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling).</p>	7.162.480
18	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 15. december 2003 Comitel 2.808 stk. "2G Flash IC/Compactible", 500 stk. "1G DDR memory model PC-3700" og 600 stk. "P1G SO-DIMM PC-133" for i alt GBP 186.659,04 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 19. december 2003 partiet til Digimate (HK) Ltd. under betegnelserne "2G flash IC/Compatiable to Flash K9K2G08UOM-YCBO", "1G DDR MEMORY MODULE PC-3700(64" og "1G SO-DIMM Module PC-133 (OEM)" for i alt GBP 192.432 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.</p>	495.048
19	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 15. december 2003 Comitel 6.480 stk. "2G Flash IC/Compactible" for i alt GBP 179.172 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 19. december 2003 partiet til Profile Onwards Ltd. under betegnelsen "2G flash IC/Compatiable to Flash K9K2G08UOM-YCBO" for i alt GBP 184.680 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.</p>	475.191
10	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 16. december 2003 Comitel 3.000 stk. "PC333 512MB DDR" for GBP 150.000 ekskl. moms.</p> <p>Comitel fakturerede den 18. december 2003 partiet til Fusion R. under betegnelsen "512MB DDR PC333" for 154.500 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.</p>	395.205
20	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 16. december 2003 Comitel 10.500 stk. "1GB DDR memory module PC 466" for GBP 1.071.000 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 19. december 2003 partiet til Fusion</p>	2.821.764

	R. under betegnelsen "1G DDR MODULE PC-466" for GBP 1.102.500 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.	
23	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 16. december 2003 Comitel 50.000 stk. "Infineon TSOP" for GBP 1.240.000 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 18. december 2003 partiet til Fusion R. under betegnelsen "Infineon TSOP" for GBP 1.300.000 (ingen moms). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.</p>	3.267.028
24	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 16. december 2003 Comitel 123.970 stk. "Samsung Branded Dice Program" for GBP 1.791.366,50 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 18. december 2003 hele partiet til Fusion R. under betegnelsen "Samsung Branded Dice Programme" for GBP 1.840.954,50 (ingen moms). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.</p>	4.719.712
25	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 16. december 2003 Comitel 6.480 stk. "2G flash IC/Compatible to Flash K9K2G08UOM-YCBO" for GBP 181.116 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 19. december 2003 hele partiet til Best Concord Technology Ltd. under betegnelsen "2G flash IC/Compatible to Flash K9K2G08UOM-YCBO" for GBP 186.624 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.</p>	477.186
26	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 16. december 2003 Comitel 19.440 stk. "2G flash IC/Compatible to Flash K9K2G08UOM-YCBO" for GBP 533.628 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 19. december 2003 partiet til Profile Onwards Ltd. under betegnelsen "2G flash IC/Compatible to Flash K9K2G08UOM-YCBO" for GBP 550.152 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.</p>	1.405.950
29	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 16. december 2003 Comitel 12.960 stk. "2G Flash IC/Compactible" for GBP 362.232 ekskl. moms.</p> <p>Comitel fakturerede den 19. december 2003 partiet til Digimate (HK) Ltd. under betegnelsen "2G flash IC/Compatible to Flash K9K2G08UOM-YCBO" for GBP 373.248 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var pre-</p>	954.373

	payment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.	
21	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 17. december 2003 Comitel 14.400 stk. "Pentium IV 3,2Ghz" for GBP 3.294.720 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager. Forinden havde Solid Trading ApS den 15. december 2003 faktureret varerne som "2,8 GHz" og udstedt kreditnota herfor den 17. december 2003.</p> <p>Comitel fakturerede den 19. december 2003 partiet til Fusion R. under betegnelsen "Intel Pentium 4 3.2GHZ" for GBP 3.355.200 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.</p>	8.719.724
27	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 17. december 2003 Comitel 9.500 stk. "1G DDR MODULE PC-466" for GBP 969.000 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 19. december 2003 partiet til Fusion R. under betegnelsen "1G DDR MODULE PC-466" for GBP 997.500 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.</p>	2.564.531
28	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 17. december 2003 Comitel 10.000 stk. "1G SO-DIMM Module PC-133 (OEM" for GBP 450.000 ekskl. moms.) Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 19. december 2003 partiet til Fusion R. under betegnelsen "1G SO-DIMM Module PC-133 (OEM)" for GBP 463.500 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.</p>	1.190.959
22	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 18. december 2003 Comitel 212.960 stk. "Infineon TSOP" for GBP 3.503.192 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede samme dag partiet til Fusion R. under betegnelsen "Infineon TSOP" for GBP 3.599.024 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Marie Kruse.</p>	9.229.860
30	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 29. december 2003 Comitel 5.000 stk. "1G DDR PC-4000" for GBP 485.000 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede samme dag 1.000 stk. til Best Concord Technology Ltd. for GBP 100.000 (ingen moms, da eksport ud af EU), 2.000 stk. til Profile Onwards Ltd. for GBP 200.000 (ingen moms, da eksport ud af EU) og 2.000 stk. til Digimate (HK) Ltd. for GBP 200.000 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling).</p>	1.282.025

32	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 30. december 2003 Comitel 5.760 stk. "Intel Pentium 4 3.2GHZ" for GBP 1.313.280 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 13. januar 2004 partiet til fire forskellige købere, heraf 2.016 stk. til Digimate (HK) Ltd. for GBP 469.728 (ingen moms, da eksport ud af EU), 1.440 stk. til Profile Onwards Ltd. for GBP 335.520 (ingen moms, da eksport ud af EU), 864 stk. til Best Concord Technology Ltd. for GBP 201.312 (ingen moms, da eksport ud af EU) og Fusion R. 1.440 stk. for GBP 335.520 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling).</p>	3.473.855
	I ALT	55.630.008

Januar 2004

Nr.	Beskrivelse	Moms DKK
31	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 5. januar 2004 Comitel 10.000 stk. "PC133 512MB" for GBP 477.500 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 28. januar 2004 bl.a. partiet til Digimate (HK) Ltd. under betegnelsen "512MB DDR PC133" for GBP 491.500 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery).</p>	1.265.351
33	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 5. januar 2004 Comitel 9.500 stk. "1GB DDR memory module PC 466" for GBP 1.011.750 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 15. januar 2004 partiet til to forskellige købere, heraf 4.000 stk. til Profile Onwards Ltd. for GBP 433.600 (ingen moms, da eksport ud af EU) og 5.500 stk. til Digimate (HK) Ltd. for GBP 596.200 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling).</p>	2.681.087
34	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 5. januar 2004 Comitel 50.000 stk. "Infineon TSOP" for GBP 1.335.000 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 26. januar 2004 partiet til to forskellige købere, heraf 14.500 stk. til Profile Onwards Ltd. for GBP 398.750 (ingen moms, da eksport ud af EU) og i alt 35.500 stk. til Digimate (HK) Ltd. for i alt GBP 976.250 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels fakturaer er udstedt af Klaus Ulrik Hansen og Marie Kruse.</p>	3.537.683
36	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 12. januar 2004 Comitel 7.400 stk. "1GB DDR memory module PC 466" for GBP 786.250 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede partiet til to købere: Den 26. januar 2004</p>	2.114.069

	<p>3.750 stk. "1G DDR MODULE PC-3700" til Profile Onwards Ltd. for 406.312,50 (ingen moms, da eksport ud af EU) og 2.250 stk. "1G DDR MODULE PC-3700" til Digimate (HK) Ltd. for GBP 243.787,50 (ingen moms, da eksport ud af EU); og den 27. januar 2004 1.400 stk. "1G DDR MODULE PC-466" til Digimate (HK) Ltd. for GBP 151.690 (ingen moms, da eksport ud af EU). Ordrekvisitionerne var dateret den 26. og 27. januar 2004. Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery) og prepayment (forudbetaling). Comitels fakturaer er udstedt af Klaus Ulrik Hansen og Marie Kruse.</p>	
35	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 13. januar 2004 Comitel 212.960 stk. "Infineon TSOP" for GBP 3.694.856 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 26. januar 2004 partiet til Asia Time Technologies Ltd. på i alt fire fakturaer under betegnelsen "Infineon TSOP" for i alt GBP 3.801.336 (ingen moms, da eksport ud af EU). Ordrekvisitionerne fra Asia Time Technologies Ltd. var dateret den 14., 16. og 19. januar 2004. Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels fakturaer er udstedt af Klaus Ulrik Hansen og Marie Kruse.</p>	9.975.742
	I ALT	19.573.932

Februar 2004

Nr.	Beskrivelse	Moms DKK
37	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 4. februar 2004 Comitel på tre fakturaer i alt 8.064 stk. "Pentium IV 3,2Ghz" for i alt GBP 1.798.272 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 6. februar 2004 alle tre partier på tre fakturaer til D Jensen Trading AB under betegnelsen "Intel Pentium 4 3.2Ghz" for GBP 1.816.013,80 (ingen moms, da eksport ud af EU). Ordrekvisitionerne fra D Jensen Trading AB var dateret den 4. og 6. februar 2004. Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Comitels fakturaer er udstedt af Klaus Ulrik Hansens sekretær, Janne Bode.</p>	4.912.564
38	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 4. februar 2004 Comitel 19.000 stk. "1GB DDR memory module PC 466" for GBP 1.947.500 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 6., 10. og 11. februar 2004 partiet på tre fakturaer til D Jensen Trading AB under betegnelsen "1G DDR MODULE PC-466" for i alt GBP 1.967.450 (ingen moms, da eksport ud af EU). Ordrekvisitionerne fra D Jensen Trading AB var dateret den 4., 6. og 9. februar 2004. Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Comitels fakturaer er udstedt af Janne Bode.</p>	5.320.229
39	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 6. februar 2004 Comitel 6.100 stk. "PC333 512MB DDR" for GBP 247.050 ekskl. moms.</p>	665.272

	Comitel fakturerede den 12. februar 2004 partiet til D Jensen Trading AB under betegnelsen "512MB DDR PC333" for GBP 250.710 (ingen moms, da eksport ud af EU). Ordrekvisitionen fra D Jensen Trading AB var dateret den 12. februar 2004. Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Comitels faktura er udstedt af Janne Bode.	
	I ALT	10.898.065

Den 10. februar 2004 skrev Mia Pedersen, SKAT Økokrim, til Peer Kølendorf, og efterspurgte listerne for januar 2004 over nye leverandører og kunder, idet hun ikke havde modtaget dem. I en e-mail samme dag skrev hun:

"Tak for dit hurtige svar og det samarbejde vi har haft.

Såfremt du har nogen spørgsmål der retter sig imod momskaruseller er du altid velkommen til at kontakte mig."

Af e-mail-korrespondancen fremgår, at listerne var blevet fremsendt af Peer Kølendorf til andre medarbejdere i SKAT, der havde anmodet ham herom.

Marts 2004

Nr.	Beskrivelse	Moms DKK
40	Solid Trading ApS fakturerede den 1. marts 2004 Comitel 11.000 stk. "PC466 PC3700 1GB DDR SO-DIMM" for GBP 998.250 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager. Comitel fakturerede den 15. marts 2004 partiet samt yderligere 500 stk. (muligvis fra handel nr. 42) til Network Trading Company under betegnelsen "1GB DDR MEMORY MODULE PC-3700 (64" for GBP 1.075.250 (ingen moms, da eksport ud af EU). Ordrekvisitionen var dateret den 3. marts 2004. Betalingsbetingelserne var forudbetaling. Comitels faktura er udstedt af Janne Bode.	2.782.797
41	Solid Trading ApS fakturerede den 1. marts 2004 Comitel 2.880 stk. "Pentium IV 3,2Ghz" for GBP 440.640 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager. Comitel fakturerede den 9. marts 2004 partiet til Free Trade Investments Limited under betegnelsen "Intel Pentium 4 3.2GHZ" for GBP 449.280 (ingen moms, da eksport ud af EU). Ordrekvisitionen var dateret den 2. marts 2004. Betalingsbetingelserne var forudbetaling. Comitels faktura er udstedt af Janne Bode.	1.228.361
42	Solid Trading ApS fakturerede den 1. marts 2004 Comitel 8.000 stk. "PC466 PC3700 1GB DDR SO-DIMM" for GBP	2.023.852

	<p>726.000 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 9. marts 2004 7.500 stk. til Network Trading Company under betegnelsen "1GB DDR MEMORY MODULE PC-3700 (64" for GBP 701.250 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var forudbetaling. Comitels faktura er udstedt af Janne Bode.</p>	
43	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 1. marts 2004 Comitel 2.592 stk. "Pentium IV 3,2Ghz" for GBP 396.576 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 9. marts 2004 3.168 stk. (muligvis tillige fra handel nr. 44) til Free Trade Investments Limited under betegnelsen "Intel Pentium 4 3.2GHZ" for GBP 494.208 (ingen moms). Ordrerekvisitionen var dateret den 4. marts 2004. Betalingsbetingelserne var forudbetaling. Comitels faktura er udstedt af Janne Bode.</p>	1.105.525
44	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 1. marts 2004 Comitel 4.032 stk. "Pentium IV 3,2Ghz" for GBP 616.896 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 10. marts 2004 3.456 stk. til Free Trade Investments Limited under betegnelsen "Intel Pentium 4 3.2GHZ" for GBP 539.136 (ingen moms, da eksport ud af EU). Ordrerekvisitionen var dateret den 8. marts 2004. Betalingsbetingelserne var forudbetaling. Comitels faktura er udstedt af Janne Bode.</p>	1.719.706
45	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 1. marts 2004 Comitel 6.100 stk. "PC333 512MB DDR" for GBP 247.050 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 15. marts 2004 partiet til Network Trading Company under betegnelsen "512MB DDR PC333" for GBP 254.370 (ingen moms, da eksport ud af EU). Ordrerekvisitionen var dateret den 8. marts 2004. Betalingsbetingelserne var forudbetaling. Comitels faktura er udstedt af Janne Bode.</p>	688.695
46	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 12. marts 2004 Comitel 68.600 stk. "Branded Samsung Dice programme" for GBP 1.239.602 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 15. marts 2004 hele partiet til Free Trade Investments Limited under betegnelsen "Samsung Branded Dice Programme" for GBP 1.270.472 (ingen moms). Ordrerekvisitionen var dateret den 15. marts 2004. Betalingsbetingelserne var prepayment (forudbetaling). Comitels faktura er udstedt af Janne Bode.</p>	3.389.041
47	<p>Solid Trading ApS fakturerede den 12. marts 2004 Comitel 49.000 stk. "Branded Samsung Dice programme" for GBP 885.430 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 16. marts 2004 partiet til Free Trade</p>	2.420.743

	Investments Limited under betegnelsen "Samsung Branded Dice Programe" for GBP 907.480 (ingen moms, da eksport ud af EU). Ordrekvisitionen var dateret den 15. marts 2004. Betalingsbetingelserne var forudbetaling. Comitels faktura er udstedt af Janne Bode.	
	I ALT	15.358.720

De anførte 47 handler mellem Comitel International A/S og Solid Trading ApS fandt sted i perioden fra den 10. november 2003 til 12. marts 2004, og Comitel International A/S afløftede moms, som var betalt til Solid Trading ApS, med i alt 114.761.052 kr.

I handel nr. 6 (den 10. november 2003) har det ikke været muligt at identificere et importerende selskab, hvori der blev genereret tab for statskassen ved skyldnersvig inden momsafregningen. Den fradragede moms for denne handel er derfor ikke medregnet i Skatteministeriets tabsopgørelse.

På et skema, underskrevet den 25. marts 2004, om kortperiodisk kontrol for perioden august 2003 til december 2003 hos Comitel International A/S noterede SKAT "Alt ok" vedrørende negativ moms og tilføjede "ingen alvorlige bemærkninger ifm. tidligere kontrol", "godt kendskab til den 'gamle' virksomhed" og "risikobetonet pga. handelen med mobiltelefoner og edb-udstyr". Det fremgår endvidere, at SKAT foretog besigtigelse af et parti mobiltelefoner og RAM-klodser hos selskabets speditør og af "stødpudelageret" til en værdi af ca. 28 mio. kr. hos selskabet.

Samme dag skrev SKAT til Told- og Skattestyrelsen, at der var foretaget udbetalings-/kortperiodisk kontrol hos Comitel A/S og Comitel International A/S. Kontrollen foretog en ompostering og havde ikke i øvrigt bemærkninger.

Den 22. april 2004 skrev SKAT til Told- og Skattestyrelsen om udbetalingskontrol for januar 2004 til marts 2004. SKAT mente, at der manglede fakturering mellem Comitel International A/S' hoveddel og eksportdel (hoveddelen var knyttet til den almindelige momsregistrering, mens eksportdelen var knyttet til en eksportmomsregistrering med fremrykket tilbagebetaling af købsmoms). Der er ikke bemærkninger vedrørende Comitel International A/S' "eksterne" handler.

Den 5. maj 2004 frigav SKAT Comitel International A/S' negative moms for april 2004 med bemærkningen "mindre risiko".

6.2 Anden handelskæde - Trademark International ApS

Comitel International A/S begyndte samhandlen med Trademark International ApS den 16. juni 2004, dvs. lidt over 3 måneder efter den sidste handel med Solid Trading ApS, og der blev gennemført 4 handler i perioden 16.-24. juni 2004.

Trademark International ApS blev stiftet den 2. juli 2003 (CVR-nr. 27235565), og Michael Andreasen, der tidligere havde været ansat hos BlueCom, indtrådte som direktør for selskabet.

Ansvarlig broker for handlerne med Trademark International ApS var Klaus Ulrik Hansen.

Nr.	Beskrivelse	Moms DKK
1	Trademark International ApS fakturerede den 16. juni 2004 Comitel International A/S (herefter "Comitel") 1.152 stk. "Intel Pentium 4 2.8GHZ FSB533" for USD 184.320 ekskl. moms. Ordrekvisitionen er dateret den 17. juni 2004. Partiet blev leveret til Comitels lager. Comitel fakturerede den 21. juni 2004 partiet til Asia-Power Solution GmbH for USD 189.792 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery).	297.050
2	Trademark International ApS fakturerede den 18. juni 2004 Comitel 7.000 stk. "Magicstore Microdrive 2.2Gb" for USD 1.016.750 ekskl. moms. Ordrekvisitionen var dateret den 21. juni 2004. Partiet blev leveret til Comitels lager. Comitel fakturerede den 23. juni 2004 partiet til Asia-Power Solution GmbH for USD 1.047.200 (ingen moms, da eksport ud af EU). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery).	1.638.594
3	Trademark International ApS fakturerede den 21. juni 2004 Comitel 39.200 stk. "Samsung Controller s3c72e8df DICE" og 8.640 stk. IC 32M*64 pc2100 OBM Memory" for i alt USD 1.296.672 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager. Der foreligger ingen salgsfaktura fra Comitel.	2.089.717
4	Trademark International ApS fakturerede den 24. juni 2004 Comitel en række komponenter for i alt USD 1.306.500 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager. Der foreligger ingen salgsfaktura fra Comitel.	2.105.555

Under samhandlen mellem Comitel International A/S og Trademark International ApS overholdt Trademark International ApS aftalte vilkår om levering og betaling mv. Comitel International A/S afløftede i forbindelse med disse handler moms med i alt 6.130.916 kr.

6.3 Tredje handelskæde - J Corp ApS

I august 2004 foretog Comitel International A/S 15 handler med J Corp ApS, og efter 2½ måned – i november 2004 – yderligere 4 handler med J Corp ApS.

J Corp ApS blev stiftet den 23. oktober 2003, og den 8. januar 2004 indtrådte Daniel Jensen, der var ejer af selskabet, som direktør. Daniel Jensen havde tidligere været ansat i Solid Trading ApS.

Ansvarlig broker for handlerne hos Comitel International A/S var Klaus Ulrik Hansen, medmindre andet er angivet.

August 2004

Nr.	Beskrivelse	Moms DKK
1	<p>J Corp ApS fakturerede den 13. august 2004 Comitel International A/S (herefter "Comitel") henholdsvis 20.000 stk. og 8.500 stk. "Phone4x internet access card" for i alt USD 1.514.775 ekskl. moms. Comitel betalte fakturaerne den 17. og 19. august 2004. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte henholdsvis den 13. og 16. august 2004 proformafakturaer for partiet til Aspen Group Limited for i alt USD 1.561.800 (ingen moms; fakturadato ukendt). Ifølge proformafakturaerne var betalingen "Efterkrav" (kontant). Comitels proformafakturaer er udstedt af Klaus Ulrik Hansen og Janne Bode.</p>	2.305.260,33
2	<p>J Corp ApS fakturerede den 17. august 2004 Comitel 5.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 265.750 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte den 23. august 2004 proformafaktura på 5.500 stk. (de overskydende 500 stk. har muligvis sammenhæng med handel nr. 5) "Phone4x internet access card" til Unicorn Properties Ltd. for USD 301.400 (ingen moms; fakturadato ukendt). Ordrekvisitionen fra Unicorn Properties Ltd. var dateret den 19. august 2004. Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Comitels proformafaktura er udstedt af Janne Bode.</p>	400.392,24

3	<p>J Corp ApS fakturerede den 17. august 2004 Comitel 10.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 531.500 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte samme dag proformafaktura på 2.300 stk. til PT. Beryl Indo Perkasa for USD 126.040 (ingen moms; fakturadato ukendt). Betalingen blev modtaget den 18. august 2004. Comitel udstedte den 23. august 2004 proformafaktura på det resterende parti (7.700 stk.) til Unicorn Properties Ltd. for USD 421.960 (ingen moms; fakturadato ukendt). Ordrekvisitionen fra Unicorn Properties Ltd. var dateret den 19. august 2004. Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Comitels proformafakturaer er udstedt af Klaus Ulrik Hansen og Janne Bode.</p>	800.784,48
4	<p>J Corp ApS fakturerede den 17. august 2004 Comitel 10.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 531.500 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte den 23. august 2004 proformafaktura på partiet til Unicorn Properties Ltd. for USD 548.000 (ingen moms; fakturadato ukendt). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Ordrekvisitionen fra Unicorn Properties Ltd. var dateret den 19. august 2004. Comitels faktura er udstedt af Janne Bode.</p>	800.784,48
5	<p>J Corp ApS fakturerede den 18. august 2004 Comitel 15.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 797.250 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte samme dag proformafaktura på 14.500 stk. (resterende 500 stk. muligvis solgt i handel nr. 2) til Unicorn Properties Ltd. for USD 794.600 (ingen moms; fakturadato ukendt). Betalingen blev modtaget den 18. august 2004. Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Comitels proformafaktura er udstedt af Christina Evers.</p>	1.201.914,17
6	<p>J Corp ApS fakturerede den 18. august 2004 Comitel 15.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 797.250 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte den 23. august 2004 proformafaktura på partiet på to proformafakturaer til Unicorn Properties Ltd. for i alt USD 822.000 (ingen moms; fakturadato ukendt). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Ordrekvisitionerne fra Unicorn Properties Ltd. var dateret den 19. august 2004. Comitels proformafakturaer er udstedt af Janne Bode.</p>	1.201.914,17
7	<p>J Corp ApS fakturerede den 23. august 2004 Comitel 12.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 637.800 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte den 27. august 2004 proformafaktura på partiet til Unicorn Properties Ltd. for USD 657.600 (ingen moms; fakturadato ukendt). Betalingsbetingelserne var</p>	968.148,51

	C.O.D. (cash on delivery). Ordrekvisitionerne fra Unicorn Properties Ltd. var dateret den 24. august 2004. Comitels proformafaktura er udstedt af Janne Bode.	
8	<p>J Corp ApS fakturerede den 23. august 2004 Comitel 13.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 690.950 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte den 27. august 2004 proformafaktura på partiet til Unicorn Properties Ltd. for USD 712.400 (ingen moms; fakturadato ukendt). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Ordrekvisitionen fra Unicorn Properties Ltd. var dateret den 24. august 2004. Comitels proformafaktura er udstedt af Janne Bode.</p>	1.048.827,55
9	<p>J Corp ApS fakturerede den 23. august 2004 Comitel 14.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 744.100 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte den 27. august 2004 proformafaktura på partiet til Unicorn Properties Ltd. for USD 767.200 (ingen moms; fakturadato ukendt). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Ordrekvisitionen fra Unicorn Properties Ltd. var dateret den 24. august 2004. Comitels proformafaktura er udstedt af Janne Bode.</p>	1.129.506,60
10	<p>J Corp ApS fakturerede den 23. august 2004 Comitel 14.500 stk. "Phone4x internet access card" for USD 770.675 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte den 27. august 2004 proformafaktura på partiet til Unicorn Properties Ltd. for USD 794.600 (ingen moms; fakturadato ukendt). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Ordrekvisitionen fra Unicorn Properties Ltd. var dateret den 25. august 2004. Comitels proformafaktura er udstedt af Janne Bode.</p>	1.169.846,12
11	<p>J Corp ApS fakturerede den 23. august 2004 Comitel 15.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 797.250 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte den 27. august 2004 proformafaktura på partiet til Unicorn Properties Ltd. for USD 822.000 (ingen moms; fakturadato ukendt). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Ordrekvisitionen fra Unicorn Properties Ltd. var dateret den 25. august 2004. Comitels proformafaktura er udstedt af Janne Bode.</p>	1.210.185,64
12	<p>J Corp ApS fakturerede den 23. august 2004 Comitel 15.500 stk. "Phone4x internet access card" for USD 823.825 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte den 27. august 2004 proformafaktura på partiet til Unicorn Properties Ltd. for USD 849.400 (ingen moms; fakturadato ukendt). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Ordrekvisitionen fra Unicorn Properties Ltd. var dateret den 25. august 2004. Comitels pro-</p>	1.250.525,16

	formafaktura er udstedt af Janne Bode.	
13	<p>J Corp ApS fakturerede den 23. august 2004 Comitel 18.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 956.700 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte den 23. august 2004 proformafaktura på hele partiet til Unicorn Properties Ltd. for USD 986.400 (ingen moms; fakturadato ukendt). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Ordrekvisitionen fra Unicorn Properties Ltd. var dateret den 23. august 2004. Comitels proformafaktura er udstedt af Janne Bode.</p>	1.452.222,77
14	<p>J Corp ApS fakturerede den 26. august 2004 Comitel 16.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 850.400 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte den 31. august 2004 proformafaktura på partiet til Unicorn Properties Ltd. for USD 876.800 (ingen moms; fakturadato ukendt). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Ordrekvisitionen fra Unicorn Properties Ltd. var dateret den 31. august 2004. Comitels proformafaktura er udstedt af Janne Bode.</p>	1.306.597,08
15	<p>J Corp ApS fakturerede den 26. august 2004 Comitel 20.500 stk. "Phone4x internet access card" for USD 1.089.575 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte den 31. august 2004 proformafaktura på partiet til Unicorn Properties Ltd. for USD 1.123.400 (ingen moms; fakturadato ukendt). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Ordrekvisitionen fra Unicorn Properties Ltd. var dateret den 31. august 2004. Comitels proformafaktura er udstedt af Janne Bode.</p>	1.674.077,51
	I ALT	17.920.986,81

November 2004

Nr.	Beskrivelse	Moms DKK
16	<p>J Corp ApS fakturerede den 10. november 2004 Comitel 18.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 783.000 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel fakturerede den 30. november 2004 partiet til Aspen Group Limited for USD 806.400. Betalingsbetingelserne var efterkrav (kontant). Ordrekvisitionerne fra Aspen Group Limited var dateret den 29. november 2004. Comitels faktura er udstedt af Janne Bode.</p>	1.156.334,40
17	<p>J Corp ApS fakturerede den 12. november 2004 Comitel 22.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 957.000 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager.</p> <p>Comitel udstedte den 23. november 2004 proformafaktura på 20.000 stk. til Unicorn Properties Ltd. for USD 896.000 (ingen</p>	1.413.297,60

	moms; fakturadato ukendt) og fakturerede samme dag 2.000 stk. til Unicorn Properties Ltd. for USD 89.600 (ingen moms). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Comitels proformafaktura og faktura er udstedt af Janne Bode.	
18	J Corp ApS fakturerede den 12. november 2004 Comitel 15.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 652.500 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager. Comitel fakturerede den 17. november 2004 hele partiet til Aspen Group Limited for USD 672.000 (ingen moms). Betalingsbetingelserne var efterkrav (kontant). Ordrekvisitionen fra Aspen Group Limited var dateret den 15. november 2004. Comitels faktura er udstedt af Janne Bode.	963.612,00
19	J Corp ApS fakturerede den 12. november 2004 Comitel 27.000 stk. "Phone4x internet access card" for USD 1.174.500 ekskl. moms. Partiet blev leveret til Comitels lager. Comitel udstedte den 19. november 2004 proformafakturaer på partiet til Unicorn Properties Ltd. for i alt USD 1.209.600 (ingen moms; fakturadato ukendt). Betalingsbetingelserne var C.O.D. (cash on delivery). Ordrekvisitionen fra Unicorn Properties Ltd. var dateret den 19. november 2004. Comitels proformafakturaer er udstedt af Janne Bode	1.734.501,60
	I ALT	5.267.745,60

Handlerne vedrørte internet access-kort til en værdi af i alt ca. 92 mio kr., som blev videre-solgt til tre selskaber beliggende i Hong Kong og Indonesien. På baggrund af det forelig-gende fakturamateriale er det ikke muligt at fastslå den pålydende værdi af de handlede kort, der gav adgang til hjemmesider med pornografisk indhold.

Comitel-selskabet Comitel Consumer Electronics havde tidligere handlet med taletidskort, men ikke med kort af den pågældende type.

Under samhandlen mellem Comitel International A/S og J Corp ApS overholdt J Corp ApS aftalte vilkår om levering og betaling mv., og Comitel International A/S afløftede i disse handler moms med i alt 23.188.732 kr.

Den samlede afløftede moms i Comitel International A/S af handlerne med Solid Trading ApS, Trademark International ApS og J Corp ApS udgør ifølge SKATs opgørelse på-standsbeløbet på i alt 144.080.700 kr.

7. "Gul feber"-sagskomplekset

Efter sagens handler blev sammenhængen i handelskæderne afdækket i et samarbejde mellem SKAT, SØK og Kammeradvokaten. Det er ubestridt, at Peer Kølendorf som udgangspunkt alene har kunnet have viden om Comitel International A/S' egne handler og egne forhold i øvrigt.

7.1 SKATs undersøgelser og den efterfølgende afdækning

I september 2002 foretog SKAT kontrolbesøg hos Solid Trading ApS vedrørende et konkret handelsforløb i forbindelse med, at SKAT havde modtaget en bistandsanmodning/verifikationsanmodning fra de engelske myndigheder, der oplyste, at Solid Trading ApS havde købt varer fra et engelsk selskab, som de engelske myndigheder havde mistanke om, var involveret i momssvig. SKAT indhentede således efter anmodning fra de engelske myndigheder fakturamateriale vedrørende Solid Trading ApS' handel med dette selskab.

I et notat af 26. maj 2004 anførte Kenn Hoffmann Jensen og Jørgen Eggert under overskriften "Beskrivelse af Solid Trading ApS' engagement i forbindelse med indkøb og videresalg af edb komponenter i Danmark" blandt andet:

"Undertegnede havde i tidsrummet december 2002 og frem til november 2003 løbende dels på baggrund af anmodning fra de engelske myndigheder og dels på eget initiativ gennemgået selskabets købs og salgstransaktioner og betalinger.

Det stod hurtigt klart, at selskabet i nævnte periode næsten udelukkende havde aftaget edb komponenter fra engelske selskaber, som var involverede i momskaruselhandler og videresolgte disse edb komponenter til et italiensk selskab.

Status på denne del af sagen er indtil videre, at der afventes svar fra de engelske og italienske myndigheder. Svarene forventes at give et billede af selskabets viden om og deltagelse i momskaruselsvig i England."

I marts måned 2003 foretog SKAT igen kontrol hos Solid Trading. Henset til karakteren af de varer, som Solid Trading ApS handlede med, den hastigt voksende omsætning i Solid Trading ApS og de fra England modtagne verifikationsanmodninger, iværksatte SKAT herefter en øget overvågning af Solid Trading ApS. Solid Trading ApS havde ingen momsrestancer til SKAT, idet selskabet i denne periode primært købte fra og solgte til andre EU-lande med den virkning, at disse handler var momsmæssigt neutrale.

Den løbende overvågning af Solid Trading ApS indebar blandt andet, at det i forbindelse med den kvartalsvise udbetaling af eventuel negativ moms til selskabet blev kontrolleret, om betingelserne for at frigive moms var til stede. Udbetalingskontrollen havde også til formål at overvåge, om selskabet påbegyndte import fra tredjelande med et efterfølgende indenlandsk salg, eller om selskabet foretog indenlandske varekøb med efterfølgende eksport til EU- eller tredjelande, idet der herved var en risiko for, at selskabet kunne oparbejde enten en betydelig momsrestance, som potentielt ikke ville blive afregnet, eller et betydeligt negativt momstilsvær og derved potentielt pådrage SKAT et tab.

Peer Kølendorf indsendte i oktober 2003 oplysning til SKAT om, at Solid Trading ApS var ny leverandør, ligesom Comitel månedligt indsendte købsfakturaerne fra Solid Trading ApS sammen med andre købsfakturaer i forbindelse med Comitels ønske om at opnå en fremskyndet udbetaling af det månedlige negative momstilsvær.

I januar 2004 konstaterede SKAT på baggrund af Solid Trading ApS' momsangivelser for oktober, november og december 2003, at Solid Trading ApS havde haft et betydeligt større indenlandsk varesalg end hidtil. SKAT påbegyndte derfor en afstemning af den af Solid Trading ApS angivne salgsmoms ved en gennemgang af selskabets salgsfakturaer, hvorved det blev konstateret, at Solid Trading ApS i november 2003 havde påbegyndt salg til Comitel International A/S, og at det var denne samhandel, der begrundede Solid Trading ApS' momsangivelser.

I forbindelse med afstemningen af Solid Trading ApS' salgsmoms indhentede SKAT tillige fakturamateriale fra Comitel International A/S vedrørende selskabets videresalg af de fra Solid Trading ApS modtagne varer.

Den 12. januar 2004 afholdt SKATs Økokrim-afdeling møde med SKAT København vedrørende samhandlen, og den 19. januar 2004 var SKAT på kontrolbesøg hos Comitel International A/S og anmodede som anført om dokumentation vedrørende samhandlen med Solid Trading ApS. SKATs gennemgang af det indhentede materiale viste, at Solid Trading ApS havde erhvervet de til Comitel International A/S solgte varer fra Trademark International ApS. I al væsentlighed var disse handler dog momsmæssigt neutrale for Solid Trading ApS, og der opstod ikke restancer før senere i forløbet. Endvidere angav Solid Trading ApS løbende og rettidigt sit tilsvær.

I den første handelskæde omfattet af denne sag var skraldespandsselskabet (missing trader) Network Trading ApS, og i den efterfølgende straffesag mod blandt andre Klaus Ulrik Hansen afgav SKATs medarbejder Kenn Hoffmann Jensen vidneforklaring og oplyste herunder:

"I januar 2004 gik det op for Told & Skat... at der var noget rivende galt i et firma, der hed Network Trading. Det havde købt varer fra adskillige Hong Kong-firmaer og solgt dem videre til Trademark, der igen havde solgt videre til Solid. Solid havde solgt videre til Comitel, der havde videresolgt varerne til selskaber i Hong Kong. Da de blev klar over, hvordan tingene hang sammen, satte de sig sammen med kollegaerne fra Køge.

...

De sammenholdt oplysningerne fra Køge med dem fra København og kunne se, at det var en kædehandel."

SKAT konstaterede i forbindelse med kontrollen af Network Trading ApS, at dette selskab havde indkøbt CPU-enheder fra det i Hong Kong domicilerede selskab, Quantum, og herefter videresolgt disse til Trademark International ApS. Disse oplysninger sammenholdt med oplysningerne fra gennemgangen af Comitel International A/S' salgsfakturaer viste, at Comitel International A/S' kunder for en dels vedkommende var identiske med Network Trading ApS' leverandører.

SKAT nedsatte på baggrund heraf en styregruppe, som havde til formål at koordinere samarbejdet omkring de verserende controlsager samt vurdere de kontrolmæssige initiativer fra SKATs side. Styregruppen bestod af personer fra SKAT (Økokrim-afdelingen og, de relevante skatteregioner), Told- og Skattestyrelsen, SØK (som efterforskningsmyndighed) og Kammeradvokaten (som kurator i konkursboer og som statens advokat) og afholdt sit første møde den 16. marts 2004. Af referatet heraf fremgår blandt andet, at fremgangsmåden ved "de "nye" momskarruseller" drøftedes.

Styregruppen afholdt møder igen den 2. juni og 28. juni 2004, hvor det blandt andet blev drøftet, hvilken strategi der skulle vælges i forhold til involverede selskaber.

SKAT havde på dette tidspunkt udelukkende kendskab til handelskæderne omkring Network Trading ApS og det i dette selskab i marts 2004 truende tab, og fokus var således hovedsageligt rettet mod Network Trading ApS og mod at sikre sig, at der ikke efter ophøret af aktiviteten i Network Trading ApS' opstod et tilsvarende selskab, der potentielt kunne påføre SKAT et tab. Den opfølgende kontrol af Solid Trading ApS havde derfor til for-

mål at imødegå risikoen for, at SKAT på ny blev mødt med et tab i et nyt importerende selskab.

SKAT konstaterede, at Solid Trading ApS i februar og marts måned 2004 genererede og angav et positivt momstilsvar i størrelsesordenen ca. 28 mio kr. Tilsvaret for februar måned 2004 på i alt 11.523.725 kr. forfaldt den 25. marts 2004. Tilsvaret for marts 2004 forfaldt den 26. april 2004. Solid Trading ApS angav ikke moms for marts 2004, og der blev derfor foretaget foreløbig fastsættelse med tilsvar på kr. 500.000 kr., som efterfølgende blev erstattet af efterangivelse på kr. 17.096.500 kr.

Medio marts 2004 standsede toldkontrollen på SKATs foranledning en sending RAM-moduler og en sending CPU-enheder i Københavns Lufthavn, som Solid Trading ApS havde importeret fra selskabet Asia Time Technologies Ltd., som tillige var en af Comitel International A/S' kunder. Disse varer, der ved efterfølgende undersøgelser viste sig at være attrapper, var på tidspunktet for kontrollen videresolgt til Comitel International A/S.

Solid Trading ApS udstedte kreditnota til Comitel International A/S vedrørende disse varer, som aldrig blev leveret til Comitel International A/S.

Fra dette tidspunkt ophørte den handelsmæssige aktivitet i Solid Trading ApS, og den 23. marts 2004 modtog SKAT telefonisk underretning fra bogholderen hos Solid Trading ApS om, at selskabet som følge af tilbageholdelsen af varepartiet i Københavns Lufthavn ikke så sig i stand til at betale selskabets momstilsvar, der på daværende tidspunkt beløb sig til 11 mio. kr. alene for februar måned 2004.

På baggrund af den forfaldne momsrestance, den begrundede tvivl om varernes bonitet samt det forhold, at Solid Trading ApS ifølge dets regnskaber var uden tilstrækkelige aktiver, indgav SKAT den 31. marts 2004 konkursbegæring mod selskabet, og selskabet blev erklæret konkurs den 21. april 2004.

Peer Kølendorf fik ikke på daværende tidspunkt kendskab til den reelle baggrund for Solid Tradings konkurs, idet Solid Trading ApS som årsag til konkursen blot oplyste at have betalt for varer og derefter at være blevet snydt af leverandøren.

Efter Solid Trading ApS' konkurs påbegyndte kurator, v/advokat Boris Frederiksen, sine egne undersøgelser af handelsforløbet. Advokat Boris Frederiksen afgav vidneforklaring under straffesagen mod blandt andre Klaus Ulrik Hansen og oplyste herunder:

" [Konkursboerne efter Network Trading ApS og Solid Trading ApS] besluttede at forfølge kravene i Hong Kong [dvs. de uopfyldte krav, der var årsag til konkurserne] og havde drøftelser med ledelsen i de konkursramte selskaber. Hvis det var et momskarruselsarrangement, var det på en anden måde, end man tidligere havde set."

I notat af 1. juli 2004 til SKAT-chefer øst for Storebælt oplyste styregruppen, at den frygtede, at Roxy World Trading ApS, der på daværende tidspunkt ingen restancer havde til SKAT, og som løbende angav og betalte moms rettidigt, kunne være den næste importørvirksomhed i sagskomplekset, som ikke kunne betale sit momstilsvær ved forfaldstid. Dette selskab var importørvirksomheden i handelskæden, hvori Comitel International A/S i juni måned 2004 købte varer fra Trademark International ApS. Den 1. juli 2004 manglede Roxy World Trading ApS således at afregne salgsmomsen af de varer, som 3 omsætningsled senere blev solgt til Comitel, hvilken salgsmoms skulle indbetales til SKAT ultimo juli 2004. Den til brug for betalingen af momstilsværet værende likviditet var af selskabet anvendt til at indkøbe varer/it-komponenter hos en engelsk leverandør. Umiddelbart efter, at disse varer/it-komponenter var blevet leveret til Roxy World Trading ApS, angav selskabet, at det var blevet udsat for et røveri på selskabets adresse, hvorved de leverede varer blev stjålet.

Af styreguppens notat af 1. juli 2004 fremgår endvidere:

"På mødet tilkendegav SØK, at der på det foreliggende grundlag ikke var belæg for at indlede en politimæssig efterforskning mod alle de involverede selskaber...

Da SØK således ikke på det foreliggende grundlag kunne gå ind i sagen, blev det besluttet, at ToldSkat arbejder hen mod en administrativ afgørelse (den såkaldte Bond House-model) mod Comitel (brokeren).

Gruppen skal derfor gøre opmærksom på, at mens man arbejder sig frem mod en administrativ afgørelse, vil der fortsat blive udbetalt moms til Comitel.

På det tidspunkt, hvor en eventuel afgørelse bliver truffet, må konsekvensen være, at udbetalingerne til Comitel stoppes. Kammeradvokaten har gjort opmærksom på, at dette kan medføre et ikke ubetydeligt erstatningskrav mod statskassen."

Det påståede røveri mod Roxy World Trading ApS den 21. juli 2004 afstedkom angiveligt, at Roxy World Trading ApS ikke kunne afregne salgsmomsen til SKAT på forfaldstidspunktet. Efter gennemførelsen af den strafferetlige efterforskning af momskarrusellen viste røveriet sig at være fingeret med henblik på over for SKAT at kunne begrunde/legitimere den manglende betaling af salgsmomsen. Da Roxy World Trading ApS ikke var i stand til at betale den skyldige moms, blev selskabet taget under konkursbehandling ved Skifteretten i Roskilde.

SKATs og SØKs undersøgelser afdækkede, at en række personer i perioden fra den 1. november 2003 og frem til udgangen til november 2004 havde samvirket om at tilrettelægge en række handler, i hvilken forbindelse et antal danske selskaber (Network Trading ApS, Solid Trading ApS, Roxy World Trading ApS, J. N. Trading v/Jakob Nielsen og C. B. Trading v/Casper Bagge) havde importeret først it-komponenter og i slutningen af sagsperioden pornokort til Danmark fra primært Fjernøsten og i enkelte tilfælde fra andre EU-lande, som efterfølgende via handler mellem mellemliggende danske selskaber var blevet solgt til to danske brokere, henholdsvis Comitel International A/S og Plug & Play A/S, for derefter af blive solgt til Fjernøsten.

Disse handler indebar, at det importerende selskab, f.eks. Network Trading ApS, fik et momstilsvar svarende til den ved det indenlandske salg opkrævede salgsmoms. Dette momstilsvar blev angivet over for afgiftsmyndighederne, men aldrig betalt, idet personerne bag svindlen samvirkede om at etablere begivenheder, der for de efterfølgende undersøgelser skulle fremstå som ekstraordinære kommercielle risici, og som medførte, at det pågældende selskab på tidspunktet for momsbeløbets forfald ikke var i stand til at betale den skyldige moms.

Den skyldige moms udgjorde hos henholdsvis Network Trading ApS – anslået 92 mio. kr., Solid Trading ApS – anslået 30 mio. kr., Roxy World Trading ApS – anslået 12 mio. kr., J. N. Trading v/Jakob Nielsen – anslået 25 mio. kr. og C. B. Trading v/Casper Bagge – anslået 30 mio. kr. – eller i alt knap 200 mio. kr.

SKAT tilbagebetalte moms til det selskab, der som det sidste danske led i handelskæden erhvervede varerne og betalte momsen til sine leverandører for efterfølgende at reeksportere varerne uden opkrævning af moms til Fjernøsten, hvilket i de af denne sag omfattede

handler var Comitel International A/S. Momsen, som var betalt til leverandøren, tilbagebetalt af SKAT i den følgende måned.

Handlerne i Danmark omfattede selskaberne Network Trading ApS, Solid Trading ApS, Roxy World Trading ApS, C. B. Trading v/Casper Bagge, J. N. Trading v/Jakob Nielsen, Trademark International ApS, Plug & Play A/S, J Corp ApS samt Comitel International A/S.

De udenlandske selskaber, der indgik i handlerne, og som efter den strafferetlige efterforskning viste sig at være kontrollerede af samme personkreds, omfattede selskaberne Espace IT B.V., Holland, Asia-Power Solution GmbH, Schweiz, Asia Time Technologies Ltd, Hong Kong, Aspen Group Ltd., Hong Kong, Dream Automobiles Ltd., England, Empire Ornaments & Jewellery, Hong Kong, Fusion R., Singapore, Gala Technology, Hong Kong, Global Way Enterprise Ltd., Hong Kong, Global Crown Technologies Ltd., Hong Kong, Ideal Hardware Ltd., Hong Kong, Isotech International Corporation, British Virgin Islands, Mass Gain Pacific Ltd., Maximum Evolution, Hong Kong, Maximum Evolution PTE Ltd., Singapore, Microtronica Ltd., British Virgin Islands, Network Trading Co. Ltd., Quantum Network Asia, Remy Ltd., Roxy World Trading Co. Ltd., og Unicorn Properties Ltd.

I et antal ”Gul Feber”- handler blev det konstateret, at Comitel International A/S’ kunde i Fjernøsten tilbagekøbte præcis samme type og antal varer, som det danske importerende selskab havde købt fra Comitel International A/S’ kunde. Herudover er det i en række af sagens handler konstateret, at der er sammenfald mellem den oprindelige leverandørs og den endelige købers (Comitel International A/S’ kunde) adresser, fax-numre, direktør og bankkontonumre.

Ved SKATs undersøgelser, kurators behandling af de omhandlede danske konkursboer og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitets efterforskning i straffesagen blev det konstateret, at en række personer, heriblandt Martin Matthiasen (Solid Trading ApS), Michael Andreasen (Trademark International ApS), Klaus Ulrik Hansen (Comitel International A/S), Daniel Jensen (J Corp ApS og D. Jensen Trading AB), Casper Bagge (C. B. Trading), Jakob Nielsen (J. N. Trading), Andy Phua (Network Trading ApS), John Paul Ryan (Roxy World Trading ApS) samt Patrick Major Lee (en række af de udenlandske selskaber) i fællesskab havde samvirket om at tilrettelægge de pågældende handler med det for-

mål i de danske importørselskaber at beholde de momsbeløb, som efterfølgende led havde betalt til selskaberne. Disse momsbeløb blev unddraget selskaberne, hvilket førte til, at ingen af de pågældende danske importørselskaber/-virksomheder var i stand til at afregne det opståede momstilsvar på forfaldstidspunktet. Unddragelsen blev forsøgt skjult via etableringen af en række ekstraordinære kommercielle risici, enten ved forudbetalinger, betaling for attrapper/værdiløse varer, røverier eller fiktive udlån til selskaber beliggende i Kina og på Taiwan.

SKAT vurderede fra august måned 2004, om der var mulighed for at tilbageholde Comitel International A/S' momstilsvar, dvs. at tilbageholde selskabets momsfradrag, men fandt først grundlag herfor, da der forelå et forslag til afgørelse om nægtelse af fradrag den 6. december 2004.

7.2 Solid Trading ApS

I perioden fra Martin Matthiasens erhvervelse af selskabet og frem til november/december 2003 bestod selskabets hovedaktivitet af indkøb af it-komponenter fra sælgere i England og efterfølgende videresalg af disse til et italiensk selskab.

Fra november 2003 og frem til slutningen af marts 2004 ændrede Solid Trading ApS imidlertid købs- og salgsmønstre, idet selskabet købte it-komponenter, CPU-enheder/RAM-blokke, fra Trademark International ApS, der hidrørte fra det danske selskab Network Trading ApS' import af de pågældende produkter fra en række selskaber i Hong Kong og Singapore. De af Solid Trading ApS fra Trademark International ApS indkøbte varer blev videresolgt til Comitel International A/S, der derefter solgte de pågældende varer til en række køberselskaber i Hong Kong og Singapore, som i et vist omfang var identiske med de selskaber, der oprindeligt havde solgt varerne til Network Trading ApS.

”Missing trader”-selskabet, dvs. det selskab hvori den undtagne salgsmoms blev aflejret, i de handelskæder, hvori Comitel International A/S købte varer af Solid Trading ApS, var i 34 af sagens handler i den første handelskæde selskabet Network Trading ApS. I de resterende handler i den første handelskæde var ”missing trader”-selskabet Solid Trading ApS.

Solid Trading ApS' salgsmoms til SKAT (ca. 88,5 mio. kr.) hidrørende fra de varer, som selskabet fakturerede til Comitel International A/S i november 2003 - januar 2004, modsvarede stort set af Solid Trading ApS købsmoms på de varer, som Solid Trading ApS

aftog fra Trademark International ApS i perioden. Den beløbsmæssigt meget begrænsede ”difference” for perioden blev betalt. Selskabet betalte ikke salgsmomsen for februar og marts 2004 til SKAT (ca. 26,3 mio. kr.). Selskabet havde grundet den nye metode med indkøb af varer i Fjernøsten overtaget rollen ”som importerende selskab” og havde således ingen købsmoms til fradrag i momstilsvaret.

I foråret 2004 gik Solid Trading ApS konkurs, fordi selskabet havde foretaget forudbetaling af varer, som viste sig at være værdiløse. Dette blev konstateret, da varepartiet blev stoppet i forbindelse med toldkontrol i Københavns Lufthavn i marts 2004. SKAT har anmeldt et krav i Solid Trading ApS under konkurs på 28.877.861 kr.

7.3 Trademark International ApS

I den handelskæde, hvori Comitel International A/S købte varer af Trademark International ApS, var ”missing trader”-selskabet Roxy World Trading ApS. Trademark International ApS blev kortvarigt omdannet til et aktieselskab den 1. januar 2005, inden selskabet igen blev omdannet til et anpartsselskab den 2. marts 2005. Michael Andreasen var selskabets direktør frem til den 3. oktober 2006. Han var tillige medlem af bestyrelsen i den korte periode, hvor selskabet var registreret som et aktieselskab. Selskabet har senest aflagt årsrapport for regnskabsåret 2004/2005.

Trademark International ApS blev taget under tvangsopløsning den 8. januar 2007 på baggrund af en tvangsopløsningsbegæring fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen af samme dato. Konkursdekret blev afsagt den 20. februar 2007. SKAT har ikke anmeldt krav i konkursboet, da den unddragne salgsmoms i denne handelskæde blev aflejret i det importerende selskab, Roxy World Trading ApS.

Trademark International ApS udlignede i perioden stort set salgsmomsen opstået ved salget til Comitel International A/S med købsmomsen følgende af indkøbet hos Roxy World Trading ApS.

7.4 J Corp ApS

J Corp ApS aflagde senest årsrapport for regnskabsåret 2004/2005. Daniel Jensen forblev direktør frem til tidspunktet for tvangsopløsningsbegæringens fremsendelse den 16. april 2007.

Daniel Jensen var tillige ejer af det svensk indregistrerede selskab D. Jensen Trading AB, der også indgik i samhandlen med Solid Trading ApS.

J Corp ApS købte i henholdsvis august og november 2004 internet access-kort til en værdi på ca. 92 mio. kr. hos J. N. Trading v/Jakob Nielsen. Internet access-kortene var af J. N. Trading v/Jakob Nielsen importeret fra en række i Fjernøsten hjemmehørende selskaber. De omhandlede internet access-kort, der gav adgang til internethjemmesider med pornografisk indhold, blev efterfølgende af J Corp ApS videresolgt til Comitel International A/S.

I den handelskæde, hvor Comitel International A/S købte varer fra J Corp ApS, var ”missing trader”-selskabet J. N. Trading v/Jakob Nielsen. J Corp ApS blev taget under tvangsopløsning af Sø- og Handelsrettens skifteafdeling den 7. maj 2007, og konkursdekret blev afsagt den 25. juni 2007 SKAT har anmeldt krav for 31.212 kr. i konkursboet, idet den unddragne salgsmoms i denne handelskæde blev aflejret i det importerende selskab J. N. Trading v/Jakob Nielsen.

J Corp ApS betalte salgsmomsen, som selskabet fakturerede til Comitel International A/S, til SKAT.

7.5 Andre danske selskaber

Network Trading ApS blev stiftet den 20. oktober 2003 og gik i betalingsstandsning den 17. februar 2004 for herefter at blive taget under konkursbehandling den 17. maj 2004. Selskabets direktør var en til Danmark indvandret singaporekineser, Andy Phua.

Selskabet drev i perioden fra november 2003 og frem til betalingsstandsningen virksomhed som handelsselskab med indkøb og videresalg af it-komponenter (CPU-enheder og RAM-moduler). Network Trading ApS' køb hos selskaber i Hong Kong og Singapore i perioden udgjorde ca. GBP 33,7 mio. Varerne indgik i handelskæden med Trademark International ApS, Solid Trading ApS og Comitel International A/S, som afslutningsvis solgte varerne til kunder i Fjernøsten.

Inden betalingsstandsningen og den efterfølgende konkurs rejste selskabets revisor og selskabets direktør, Andy Phua, til Hong Kong med henblik på at inddrive tilgodehavendet fra den foretagne forudbetaling hos Quantum. SKAT blev således mødt med en reel forret-

ningsmæssig begrundelse for, at selskabet på forfaldstidspunktet den 10. februar 2004 var ude af stand til at betale sin restance til SKAT.

Med henblik på at afdække muligheden for at tilbagesøge det forudbetalte beløb indvilligede direktør, Andy Phua, efter aftale med SKAT i at lade selskabet træde i betalingsstandsning. Der blev iværksat bestræbelser på at inddrive beløbet, og Quantum tilbød Network Trading ApS at afdrage beløbet over 18 måneder, idet selskabet havde anvendt det forudbetalte beløb til betaling af diverse leverandører.

Network Trading ApS' revisor oplyste i sin vidneforklaring under straffesagen mod blandt andre Klaus Ulrik Hansen, at han og revisoren for Plug & Play A/S sammen havde undersøgt, om der var noget sammenfald, hvilket han ikke kunne konstatere, om der var. SKAT har anmeldt krav for 92.750.144 kr. i Network Trading ApS under konkurs.

J. N. Trading var en af Jakob Nielsen personligt drevet virksomhed, som blev momsregistreret den 1. august 2004.

Virksomheden importerede i perioden fra august til november 2004 internet access-kort, der gav adgang til hjemmesider med pornografisk indhold, fra Maximum Evolution, Hong Kong. I august 2004 blev der leveret 279.372 kort, alle til en enhedspris på 52,50 USD, mens der i november 2004 blev leveret 104.307 kort til en enhedspris på 42,00 USD. J. N. Trading videresolgte 283.500 af de indkøbte internet access-kort til J Corp ApS. Af disse blev 201.500 stk. solgt i august måned 2004 til en enhedspris på 52,75 USD, mens der i november 2004 blev solgt 82.000 kort til en enhedspris på 42,75 USD. Salgsprisen i henhold til de af J. N. Trading til J Corp ApS udstedte fakturaer udgjorde 17.668.281,25 USD, modsvarende 105.715.116,53 danske kroner inkl. moms.

J Corp ApS videresolgte efterfølgende samtlige de erhvervede internet access-pornokort til Comitel International A/S, der herved opnåede fradrag for moms betalt til J Corp ApS med 23.188.732 kr.

Momsmæssigt var handlerne stort set neutrale i J Corp ApS.

Jakob Nielsen blev erklæret konkurs den 5. juli 2005, og SKAT har hos konkursboet et tilgodehavende vedrørende ikke betalt salgsmoms vedrørende 3. kvartal 2004 på

17.707.447 kr. og for 4. kvartal 2004 på 5.176.922 kr. SKAT har således samlet anmeldt krav for 24.372.461 kr. i konkursboet.

Roxy World Trading ApS blev stiftet den 10. december 2003 af John Paul Ryan, som også var direktør. Selskabet drev fra den 17. februar 2004 til den 9. august 2004 virksomhed som handelsselskab med indkøb af it-komponenter fra Hong Kong, som selskabet videregav til Solid Trading ApS. Selskabet aflagde aldrig årsrapport og blev taget under konkursbehandling den 9. august 2004. Konkursen skyldtes som nævnt, at selskabet i strid med sandheden oplyste at være blevet udsat for væbnet røveri og derfor ikke så sig i stand til at betale sin skyld til SKAT. SKAT har anmeldt et krav i konkursboet for 12.350.178 kr.

C&B Trading var en af Casper Bagge personligt drevet virksomhed, som blev registreret den 8. oktober 2004. Virksomheden blev afregistreret hos SKAT den 2. februar 2005. Virksomheden blev imidlertid reelt indstillet primo december 2004, på hvilket tidspunkt den sidste af i alt 32 handler gennemført af C&B Trading til en samlet værdi af ca. 130 mio. kr. inkl. moms blev gennemført. Virksomhedens aktiviteter bestod i handel med it-komponenter, der blev indkøbt hos en hollandsk leverandør og efterfølgende videresolgt til Trademark International ApS. Casper Bagge blev erklæret konkurs den 15. marts 2005, og SKAT har anmeldt et krav i konkursboet på 29.499.264,62 kr.

8. Kuransen af de handlede varer, varebetegnelser samt prissætning og betaling

Der har under sagen været enighed om, at handlerne i kæde 1 omfattede både ægte varer og attrapper, at varerne i kæde 2 var attrapper, og at handlerne i kæde 3 omfattede ægte varer.

I flere af de af sagen omfattede handler er der forskelle i den varebetegnelse, som fremgår af fakturamaterialet og af købsorderne. Der er i en del af fakturaerne anvendt de generelt formulerede varebetegnelser ”Samsung Branded Dice” og ”Infinion TSOP”, som PricewaterhouseCoopers i en erklæring af 29. marts 2006 til SKAT har anset som utilstrækkelige til at identificere eksisterende produkter. De konkrete varebetegnelser fremgår imidlertid i et vist omfang af købsorder.

Det er endvidere oplyst, at varebetegnelsen ”Intel Pentium 4 3.0 Ghz 533 Mhz” på købsorder og fakturaer i handel nr. 14 ikke er korrekt, idet Intel ikke har et produkt med de angivne specifikationer. I visse andre handler er der anvendt en korrekt varebetegnelse –

”Intel Pentium 4 3.0 Ghz 800 Mhz” og gennemført varekontrol, der bekræfter dette. Vedrørende prissætningen af Intel CPU’er har SKAT på baggrund af en analyse af handlerne og indhentede oplysninger fra Intel anført, at Comitel International A/S i flere tilfælde foretog indkøb til priser højere end Intels listepriiser. Peer Kølendorf har anført, at markedspriser på brokermarkedet ikke kan sammenlignes med listepriiser for distributørvirksomheder og har i øvrigt bestridt SKATs beregningsgrundlag og konklusion.

For så vidt angår internet access-kortene er de på købs- og salgsfakturaer anført med betegnelsen ”Phone4x internet access cards” uden angivelse af pålydende værdi. I en rapport af 19. juli 2005 fra Nordisk Erhvervs Vurdering indeholdende en vurdering af internet access-kort fra konkursboet efter JN Trading konkluderes det, at de hjemmesider, som disse kort gav adgang til, i vidt omfang var forældede, af ringe kvalitet og ude af drift. Endvidere inficerede hjemmesiderne brugerens computer med virus. I rapporten anføres også, at avancen på kortene mellem grossist og detailed måtte formodes at være på ikke under 200 %, og kortene ville efterfølgende blive solgt til slutbrugeren for pålydende værdi.

Der forekom ikke tredjepartsbetalinger i ”Gul Feber”- handlerne, mens det var tilfældet med hensyn til en del af de andre handler. I visse af ”Gul Feber”- handlerne skete der opsplitning af betalingerne. I et enkelt tilfælde – handel nr. 35 – blev varerne udleveret, før ca. 20 mio. kr., svarende til ca. halvdelen af den samlede salgspris, var betalt. Under straffesagen har Klaus Ulrik Hansen forklaret, at det var fordi, der var en god relation til kunden, og at det somme tider var nødvendigt at løbe en risiko.

9. SKATs forslag til afgørelse af 6. december 2004

Den 6. december 2004 sendte Skattecenter København forslag til afgørelse over for Comitel International A/S om afkrævning af 191.488.442 kr., hvilket blandt andet var baseret på resultatet af kontrol opstartet i marts 2004 vedrørende handler, hvori bl.a. Solid Trading ApS, Network Trading ApS, Trademark International ApS og selskabet Comitel International A/S havde deltaget.

Af det krævede beløb vedrørte 114.761.052 kr. tilbagebetaling af købsmoms for handler med Solid Trading ApS i momsperioderne fra 1. november 2003 til 31. marts 2004, mens 76.727.390 kr. vedrørte et ikke godkendt momsfrit salg foretaget i momsperioderne fra 1. januar 2002 til 31. juli 2002, som ikke har sammenhæng med denne sag.

SKATs forslag til afgørelse forudsatte, at tilbagebetalingen/nægtelsen af fradrag for købsmoms skulle ske på baggrund af en objektiv konstatering af, at handlerne – ifølge SKAT – indgik i et "lukket kredsløb" og var "uden økonomisk realitet", idet det efter SKATs opfattelse var uden betydning, om Comitel International A/S subjektivt havde været vidende om, at forudgående led havde til hensigt ikke at afregne salgsmoms.

Der verserede på det pågældende tidspunkt en sag ved EU-Domstolen (de forenede sager C-354/03, C-355/03 og C-484/03, Bond House) om spørgsmålet om, hvilke objektive og/eller subjektive betingelser der skal være opfyldt, for at skattemyndighederne kan nægte fradrag, hvorfor SKAT endelige afgørelse afventede Domstolens afgørelse.

10. Comitel-koncernens høringssvar

Comitels daværende advokat afgav den 31. januar 2005 høringssvar på vegne af Comitel International A/S i forlængelse af SKATs forslag til afgørelse. Af høringssvaret fremgår blandt andet:

"I 2003 traf bestyrelsen beslutning om at udvide varesortimentet med IT-dele. Baggrunden for denne beslutning lå især i det forhold, at selskabet havde betydelig indsigt i logistikforhold og "spothandler" i forbindelse med salg af produkter, der som mobiltelefoner omsættes meget hurtigt og hyppigt, således at et parti ofte er solgt til en køber, inden partiet fysisk er blevet leveret til Comitel. I tilknytning til bestyrelsens beslutning blev tilknyttet en medarbejder til Comitel med særlig indsigt i handel med IT-dele.

...

I forbindelse med enhver kontakt med en ny leverandør eller en ny kunde, følger Comitel en fast procedure for undersøgelse af leverandørens/kundens forhold. Comitel undersøger således blandt andet kundens registreringsmæssige forhold hos offentlige myndigheder, økonomiske forhold og tager referencer på kunden.

Endvidere har Comitel siden 2001 i ethvert tilfælde, når man ville foretage handel med en ny leverandør/kunde, fulgt hvert enkelt punkt, som fremgår af de britiske toldmyndigheders såkaldte Code of Conduct, som er opstillet i samarbejde mellem de britiske myndigheder og den britiske mobiltelefonbranche. Kopi af memorandum of understanding between HM Customs and Excise and the Mobile Phone Industry indeholdende Code of Conduct vedlægges som bilag 2.

...

Comitel har gennem alle år haft god kontakt med Told Skat, idet man har lagt vægt på at overholde alle regler. Det har på bestyrelsesplan været diskuteret, om Comitel skulle være på det internationale marked, da alle, der har et minimum af erfaring, er vidende om, at der blandt købere og sælgere er firmaer, som etablerer momskarruseller.

Comitel har for flere år siden besluttet, at man som meget gammel aktør på markedet for især mobiltelefoner, ikke skulle forlade dette marked, blot fordi der er opstået problemer med momskarruseller, men naturligvis sørge for, at alle regler blev overholdt, og at enhver mistanke om momskarrusel skulle føre til afvisning af kunde- eller leverandørforhold.

Told Skat har altid modtaget mange henvendelser fra Comitel med angivelse af firmaer og forhold, som kunne tyde på momskarruselsvindel. Er Comitel blevet tilbudt varer billigere end på verdensmarkedet, er Told Skat orienteret. Told Skat har dog ikke kunnet svare tilbage med advarsler om at undlade at handle med bestemte firmaer, men Comitel har forstået på Told Skat, at man ofte har været glad for den underretning, som man har givet Told Skat. Når man har oplevet situationer, der blot kunne antyde uregelmæssigheder. Således har Comitel gennem flere år mailet listerne med alle nye kunder og leverandører måned for måned for at hjælpe Told Skat med at følge udviklingen og kunne gribe ind i tide.

Gennem det seneste halve år har Comitel dog erfaret en mere sikker holdning fra Told Skat, idet noget, der kunne tyde på efter Comitels oplysninger at være forsøg på momssvindel, er blevet besvaret med, at Comitel skulle købe eller sælge, hvis formalia (momsnumre etc.) var i orden.

Gennem mange år har Comitel trods alt måttet konstatere, at en vis procentdel, måske 10-20 % af den international handel, på en eller anden måde har haft forbindelse med momskarruseller. Der har været en del besøg især fra det britiske Customs/Excise, hvor Comitel har kunnet fremlægge korrekt dokumentation for overholdelse af momsreglerne, men hvor et led i handelskæden efter de britiske myndigheders oplysninger ikke har opfyldt sine momsmæssige forpligtelser.

Med henvisning til hvad der er beskrevet ovenfor, har Comitel alligevel ment, at det var urimeligt at skulle lukke for al international handel, fordi blot en del af denne handel indgår i momskarruselsvindel. Derfor har bestyrelsen med jævne mellemrum bakket op om at fortsætte under iagttagelse af alle former for kontrol, som det er muligt for et privat firma at foretage.

...

3. Handel med Solid Trading ApS

3.1 Handelens opståen

Hos Comitel havde man ofte lagt mærke til Solid Tradings navn på internettet på hjemmesiden www.internationalcomputerbrokers.com. Denne side er en side, hvor virksomheder, der er i markedet med IT -dele, kan finde ud af, om der er varer at købe og sælge.

I 2003 ansatte Comitel en ny medarbejder, som tidligere havde været ansat i virksomheden Bluecom. Bluecom er en virksomhed, som handler med IT-dele. Medarbejderen blev tilknyttet Comitel med henblik på at styrke Comitels handel inden for IT -dele. Den pågældende medarbejder kendte Martin Mathiasen, som var indehaver af Solid Trading, idet medarbejderen havde været kollega med Martin Mathiasen hos Bluecom.

Efter flere møder både hos Comitel og hos Solid Trading, og undersøgelser om Solid Trading i branchen, samt - ikke mindst telefonisk kontakt til Told & Skat, der ikke havde nogen kommentarer hertil - startede sam-handlen med mobiltelefoner samt IT komponenter.

Samhandlen med Solid Trading blev løbende udbygget. Solid Trading havde gode kontakter hos IT leverandører, da Martin Mathiasen havde været i branchen hos Bluecom i flere år og dermed havde forbindelse til leverandører, der kunne levere varer i stor volumen. Der skal om samarbejdet med Solid Trading noteres, at alle aftaler om leverancer og betalinger blev overholdt. Til tider købte Comitel varer, som Solid Trading havde kunder til, således at Comitel til tider var leverandør til Solid Trading. Handlen gik dermed begge veje, som det ofte ses i branchen.

...

3.3 Kontrol med varer og kontrolbesøg fra aftagere af varer

Varerne blev ofte leveret på Comitels lager på Hammershusgade 11. De blev leveret af 3x34 eller speditøren, Kühne & Nagel. I visse tilfælde blev varerne leveret hos Kühne & Nagel, og Comitel gav Kühne & Nagel instruktioner om, hvor varerne skulle sendes hen.

Varerne blev ved ankomsten optalt og varenumre samt forsegling af varen blev kontrolleret, da forseglingen har stor betydning for varens pris. Til eksempel kan nævnes, at en åben kasse CPU ofte vil være 2-3 % billigere end en lukket kasse direkte fra leverandør.

Hos Comitel var Klaus Hansen ansvarlig for handlerne med IT-dele. I perioden modtog Comitel stort set dagligt sendinger af varer fra Solid Trading. Hver dag kontrollerede Klaus Hansen - nogle gange sammen med en medarbejder - de modtagne varer. Han sikrede sig i hvert enkelt tilfælde, at det var de rigtige varer, der var leveret, og at antallet var rigtigt.

Når der blev leveret varer i forseglede kasser, blev forseglingen ikke brudt, da der handles på vilkår, at der er tale om "sealed boxes", det vil sige varer, der leveres i en ubrudt og forseglet pakning.

I begyndelsen af samhandelsforholdet med Hong Kong-virksomheden (Fusion R) kom der tre til fire gange en person fra Hong Kong, som var repræsentant for den virksomhed, som Comitel leverede IT-dele til. Han kontrollerede varerne på Comitels lager i Hammershusgade 11. Han sikrede sig, at varerne var som aftalt. Dette skete inden forsendelse og betaling til Solid Trading, fordi både Comitel og Comitels kunde ville være sikker på, at der var tale om rigtige varer, som kunne anvendes på sædvanlig vis.

3.4 Handel med andre end Solid Trading

Comitel har gennem lang tid handlet med selskaber fra Fjernøsten, og har mange kontakter og lange relationer der.

Comitel bliver dagligt kontaktet af nye kunder fra alle verdensdele. Kontakt til kunder i Hong Kong opstår pr. mail og telefon, hvorefter Comitel aflægger besøg i Hong Kong samtidig med den årlige elektronikmesse, som Comitel har

deltaget på i mange år for at finde nye kunder og leverandører. Comitel besøger også gamle samhandelspartnere i Hong Kong.

Det er også vigtigt for Comitel at have aflagt besøg hos sine kunder, der aftager høj volumen, da der til tider vil forekomme kredit til disse kunder pga. tidsforskelle, og da priserne varierer meget inden for ganske kort tid.

Samtlige varer er sendt fra Danmark med speditører fra Comitels eget lager eller fra en af Comitels speditørers lager. Der er også betalt forsikringer for transporterne.

...

4. Bemærkninger til Told Skats sagsfremstilling

...

4.2.1.2. Comitel ikke led i andre momskaruseller

På side 4 i sagsfremstillingen anfører Told Skat, at Told Skat ikke er ”bekendt med, at Comitel tidligere har foretaget handler af den i denne sagsfremstilling beskrevne karakter”. Hvis det, som Told Skat sigter til med betegnelsen ”handler af den i denne sagsfremstilling beskrevne karakter”, er handler, som kan antages at være led i en momskarusel, er Comitel tilfreds med en sådan konstatering. Comitel har ikke på noget tidspunkt - heller ikke i forbindelse med indkøbene hos Solid Trading A/S – haft kendskab til eller haft grund til at antage, at selskabet var part i handler, som kan være led i en mulig momskarusel.

...

4.2.1.4 Kendskab til leddene i handelskæden

Endvidere anfører Told Skat side 4 i sagsfremstillingen, at Solid Trading ApS har indkøbt de varer, som videresælges til Comitel af selskaberne Network Trading ApS og Trademark International ApS. Hertil bemærkes, at Comitel ikke – som sædvanligt – har haft noget kendskab til, hvem Solid Tradings leverandører var. Det er ganske naturligt, at en leverandør ikke giver sin samhandelspartner oplysning om, hvem leverandørens leverandører er. Comitel har således intet kendskab haft til, hvorfra de varer, som selskabet købte hos Solid Trading A/S, stammede.

4.2.1.5 Kontrol af varer

Som nævnt har Comitel foretaget kontrol af de modtagne varer. Det giver derfor Comitel anledning til undren, at Told Skat i sagsfremstillingen på side 15 anfører, at Comitel på forespørgsel har oplyst, at selskabet ikke foretager fysisk kontrol af varerne, og at Comitel direkte skulle have oplyst, at man ikke foretager nogen reel varekontrol af de indkøbte varepartier.

Comitel står uforstående over for, hvorfra Told Skat har de pågældende oplysninger. Comitel har endda til Told Skat i brev af 8. juli 2004, der vedhæftes som bilag 11, oplyst følgende om kontrollen af modtagne varer:

"Vi foretager normalt en fysisk kontrol ved modtagelse af varer. Det er meget forskelligt alt efter hvilke varer og hvilke leverandører, der er tale om. IT-komponenter kontrolleres stikprøvevis men ikke ved udpakning af den originale plomberede emballage, da varen derved mister værdi. Mobiltelefoner kontrolleres også stikprøvevis. Kontrollerne udføres enten af vort eget personale eller

af speditøren (mod betaling). Har vi haft langvarige forretningsforbindelser med leverandøren, slækkes kontrolforanstaltningerne over tiden, hvis man gennem længere tid ikke har fundet fejl. I perioden fra 1. januar 2002 til 29. juni 2004 har vi ikke ændret kontrolproceduren."

Endvidere anfører Told Skat på side 15 i sagsfremstillingen, at "der er tale om en vare, som på Comitels hjemmeside ikke indgår som en del af selskabets sædvanlige varesortiment, og som heller ikke udbydes til salg ligesom deres øvrige produkter".

Det fremgår ikke hvilke "varer", som Told Skat sigter til, men Comitel går ud fra, at Told Skat sigter til IT-dele (det vil sige CPU, RAM og TSOP). Det er rigtigt, at man ikke kan finde disse varer på Comitels hjemmeside. Det hænger sammen med, at Comitel sammensætter oplysningerne om sortiment på hjemmesiden ud fra en vurdering af, hvilke produkter i sortimentet, den brede offentlighed har interesse for. Som nævnt er Comitels sortiment vedrørende IT-dele udelukkende af interesse for business-to-business kunder.

Hertil kommer, at hjemmesiden ikke er rettet mod kunder og leverandører til Comitel International A/S, men mod Comitels danske salg og Comitels eksport af primært hobbyelektronikvarer. Der findes endnu ikke nogen hjemmeside for Comitel International A/S.

I øvrigt fremgår det af formålsbestemmelsen i vedtægterne for Comitel International A/S, at selskabet handler med IT -dele.

På side 8-9 i sagsfremstillingen anfører Told Skat, at Told Skat i et tilfælde, hvor der blev foretaget kontrol af hver af de af en handel omfattede varer, kunne konstatere, at varer, som blev solgt af Solid Trading ApS til Comitel, var "falske/attrapper". Det anføres i den forbindelse, at det blev konstateret, at varerne enten var uden værdi eller varemærkeforfalsket.

Som Told Skat anfører, har der været tale om et enkelt tilfælde af de mange handler, som er foregået mellem Solid Trading ApS og Comitel. I alle tilfælde, hvor Comitel har udført en kontrol af varerne - hvilket skete i langt den overvejende del af handlerne, jf. bemærkningerne herom ovenfor - har Comitel ved kontrol af de fra fabrikken forseglede kasser med varer kunnet konstatere, at kassernes indhold svarede til de varer, som handlerne omfattede. Eksemplet viser, at kontrol har været udført."

På tidspunktet for udarbejdelsen af høringssvaret var Klaus Ulrik Hansen direktør for Comitel International A/S, og han medvirkede i denne egenskab ved udarbejdelsen af svaret sammen med Peer Kølendorf og selskabets rådgivere, ligesom han sammen med Peer Kølendorf og selskabets rådgivere deltog i møder med SKAT.

11. SKATs afgørelse af 20. juli 2006

Efter EU-Domstolens dom af 12. januar 2006 i de forenede sager Optigen Ltd (sag C-354/03), Fulcrum Electronics Ltd (sag C-355/03) og Bond House Systems Ltd (sag C-

484/03) mod Commissioners of Customs & Excise udarbejdede SKAT afgørelsen af 20. juli 2006 om nægtelse af fradrag baseret på en subjektiv model, hvor myndigheden på baggrund af EU-Domstolens dom lagde vægt på, at Comitel International A/S havde eller kunne have kendskab til handlernes karakter.

Ved afgørelsen blev der over for Comitel International A/S rejst krav om tilbagebetaling af et samlet beløb på i alt 220.808.090 kr. Som anført i forslaget til afgørelse af 6. december 2004 vedrørte 76.727.390 kr. heraf en sag, der ikke har sammenhæng med de af denne sag omfattede handler, idet der her var tale om en efteropkrævning for et ikke godkendt momsfrit eksportsalg foretaget i momsperioderne fra 1. januar 2002 til 31. juli 2002.

I SKATs afgørelse fremgår under overskriften "Konklusion/foreløbig afgørelse":

"Det er SKATs opfattelse, at der henset til karakteren af det vareparti, der i marts måned 2004 blev standset i Københavns Lufthavn, og det forhold, at der viste sig at være tale om attrapper, berettiget vil kunne stilles tvivl om, hvorvidt der i de forudgående handler reelt var cirkuleret eksisterende varer, eller hvorvidt handlerne alene omfattede tilsvarende attrapper.

På baggrund af de kontrolforanstaltninger SKAT har foretaget af de pågældende handler har det ikke været muligt at konstatere, om de varer Comitel har handlet med, har været reelle og dermed faktiske eksisteret.

...

Handlernes "fiktive karakter" underbygges af, at såvel selskaberne Network Trading ApS som Comitel A/S forekommer indskudt med henblik på dels at etablere et anonymt "skraldespandsselskab", Network Trading ApS, og dels med henblik på at på at opnå en forventelig problemfri udbetaling af det negative momstilsvær i forbindelse med Comitel A/S' reeksport af de omhandlede varer til fjernøsten.

Dette understøttes endvidere af de fulgte handelsmønstre, hvor varerne sendes til Hong Kong fra Danmark, på trods af at varerne oprindeligt produceres i Kina.

I 4 af handlerne kan det objektivt konstateres at Comitels kunde tilbagekøber det samme parti varer, de selv har solgt til Danmark (handel nr. 4, 5, 7 og 8), og dermed kan det konstateres, at Comitels kunde ikke har haft nogen reel forretningsmæssig begrundelse og dermed behov for at tilbagekøbe varerne, og dette sker oven i købet til en langt højere pris, end det oprindeligt er solgt for.

Det har efter SKAT's opfattelse heller ikke på noget tidspunkt været meningen, at de omhandlede varer skulle omsættes i detailledet. Dette støttes af, at varerne, efter hvad der er kontrolleret, slet ikke har været egnet til et sådan salg.

Endelig kan det konstateres, at i 4 af de 47 handler, der er analyseret, er der handlet i et komplet lukket kredsløb. Herudover er der 14 handler, hvor der med altovervejende sandsynlighed er tale om et lukket kredsløb, da handlerne er sket mellem selskaber, hvor den oprindelige leverandør til og den endelige aftager fra Danmark har sammenfald i adresser, faxnumre og i et tilfælde samme direktør og bankkontonummer.

SKAT vurderer, at de resterende 32 handler, hvor selve handelsmønstret og deltagerne heri er sammenfaldende med de andre handler, heller ikke har været bragt til omsætning til et detailed. I alle handlerne sælges varer retur til Hong Kong til en højere pris, end de oprindeligt er solgt til Danmark for.

Comitel har endvidere været det eneste selskab, der har opretholdt en reel avance.

Handlerne er således alene gennemført for at unddrage moms, hvor Comitel er blevet "betalt" for sin medvirken ved at kunne opnå en avance på varerne. Den konstaterede hensigt med handlerne understøttes af det tidligere omtalte flow chart fundet på Solid Tradings computer.

SKAT kan på baggrund af ovenstående omstændigheder ikke anse de gennemførte handler for værende reelle.

Såfremt Comitel ikke kan godtgøre, at der har været tale om såvel reelle varer som reelle samhandelspartnere, er det SKATs opfattelse, at fradragsretten kan udelukkes allerede af den grund.

Såfremt Comitel godtgør, at de foreliggende fakturaer er udtryk for reelle varehandler, er det SKATs vurdering, at fradrag for handlerne med Solid Trading ApS kan nægtes, da Comitel havde eller kunne have kendskab til hensigten hos Comitels samhandelspartnere og/eller den svigagtige karakter af de transaktioner, som lå enten forud for eller efter de transaktioner, som Comitel selv gennemførte.

...

Vurderingen er baseret på de principper, som er fastlagt i EF-Domstolens dom i de forende sager Optigen Ltd (sag C-354/03), Fulcrum Electronics Ltd (sag C-355/03) og Bond House Systems Ltd (sag C-484/03) mod Commissioners of Customs & Excise

- SKATs foreløbige afgørelse

Indgående moms nedsættes med 114.761.052 kr. vedrørende leverancer fra Solid Trading A/S i perioden 1. november 2003 til 31. marts 2004."

Tilsvarende begrundelser anføres i den nævnte afgørelse af 20. juli 2006 for at nægte fradragsret for betalt indgående moms med 6.130.916 kr. vedrørende leverancer fra Trademark International ApS i juni 2004 samt for at nægte fradragsret for betalt moms 23.188.732 kr. modsvarende leverancer fra J Corp ApS i august og november 2004.

Nægtelsen af fradragsretten i SKATs afgørelse var således begrundet i, at SKAT fandt det godtgjort, at Comitel International A/S – hvori Klaus Ulrik Hansen var ansat/direktør – vidste eller burde have vidst, at de handler, der var gennemført i forbindelse med Comitel International A/S' køb af varer fra henholdsvis Solid Trading ApS, Trademark International ApS og J Corp ApS indgik i svigsrelaterede handelskæder, hvorfor der tillige var tale om, at Comitel International A/S vidste eller kunne vide, at der efter handlernes gennemførelse ville finde momsunddragelse sted.

Klaus Ulrik Hansen er efterfølgende dømt for skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed for de handler og transaktioner, han gennemførte på vegne af Comitel International A/S.

På grundlag af en undersøgelse af Comitels udenlandske samhandelspartnere i 2003 og 2004 gennemført via udenlandske myndigheder tilkendegav SKAT i afgørelsen af 20. juli 2006 endvidere, at det var SKATs klare opfattelse, at langt den overvejende andel af virksomhedens internationale salg var momskarruselrelateret. SKAT henviste herved blandt andet til, at 5 af Comitels International A/S' aftagere, CT-Service handels GmbH, CT Mobile Trading, NU Communications Ltd., Ocean 3 Ltd. og Osseni Telecomunicacoes Ida, der havde tegnet sig for 63,9 % af de samlede leveranceren, af de udenlandske myndigheder blev betegnet som ”missing traders”.

Comitel International A/S klagede over SKATs afgørelse til Landsskatteretten, men klagen blev opgivet af selskabet efter domfældelsen af Klaus Ulrik Hansen, hvorfor SKATs afgørelse af 20. juli 2006 er endelig i forhold til Comitel International A/S.

12. Straffesagerne

Baseret på den af SKAT opstartede kontrol vedrørende Comitel International A/S' handler med selskaberne Solid Trading ApS, Trademark International ApS og J Corp ApS samt de af kurator i Network Trading ApS og Solid Trading ApS gennemførte undersøgelser vedrørende de nævnte selskaber samt disses ledelse indgav konkursboerne og SKAT den 20. januar 2005 fælles anmodning om politimæssig efterforskning til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet både vedrørende aktiviteterne i selskaberne Network Trading ApS, Solid Trading ApS samt Trademark International ApS og personerne bag disse selskaber.

Kurator i konkursboerne indgav efterfølgende selvstændig politianmeldelse mod Hong Kong-selskaberne Quantum Network Asia Pacific Ltd. og Asia Time Technologies Ltd. samt personkredsen bag disse selskaber til politimyndighederne i Hong Kong.

Til Folketinget oplyste SKAT følgende (Folketingets Skatteudvalgs bilag 27 (2007/2008, 2. saml., SAU alm. del), kvartalsrapport fra SKAT, 3. kvartal 2007, side 9):

”... ”Gul Feber” kaldes også 3. generation af karruselsvigssager, idet der er tale om det seneste og indtil nu mest sofistikerede koncept. De tiltalte har importeret varer – blandt andet it-komponenter og mobiltelefoner – momsfrit fra lande uden for EU. ...”

Den strafferetlige efterforskning førte til en sag mod de involverede bortset fra Martin Matthiasen (som da var eftersøgt af Interpol), hvori Københavns Byret afsagde dom den 4. oktober 2007, og Østre Landsret efter anke afsagde dom den 28. oktober 2008. Martin Matthiasen blev udleveret til Danmark i 2009. Straffesagen mod ham blev behandlet som en tilståelsessag, hvori Københavns Byret afsagde dom den 27. oktober 2010.

12.1 Københavns Byrets dom af 4. oktober 2007 og Østre Landsrets dom af 28. oktober 2008

Ved anklageskrift af 7. juli 2006 blev der rejst tiltale mod Klaus Ulrik Hansen, der havde forestået de pågældende handler i Comitel International A/S, for skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed efter straffelovens § 286, stk. 2, jf. § 283, stk. 1, nr. 3.

Der blev ved samme anklageskrift rejst tiltale mod Patrick Major Lee (en række udenlandske selskaber), Michael Andreasen (Trademark International ApS), Daniel Jensen (J Corp ApS og D. Jensen Trading AB), John Paul Ryan (Roxy World Trading ApS), Jakob Nielsen (J. N. Trading) og Casper Bagge (C&B Trading).

Peer Kølendorf blev ikke afhørt eller sigtet af politiet under straffesagen, og han var ikke tiltalt. Han afgav vidneforklaring i sin egenskab af medlem af ledelsen i Comitel International A/S.

Under straffesagen forklarede SKATs medarbejder Reino Nielsen blandt andet:

”Adspurgt af advokat Peter Trudsø om sætningen i artiklen [som vidnet skrev i 2003] om, at en mulighed for at undgå at blive involveret i momssvig er at rette henvendelse til det lokale Told- & Skattekontor, forklarede vidnet, at denne mulighed fremgik af et cirkulære til loven. Hvis en virksomhed var i tvivl om, hvorvidt en købsordre eller faktura var problematisk, kunne man fremvise den til Told & Skat, der på den baggrund kunne gå på kontrol i den virksomhed, der ville sælge eller købe varerne. På den måde kunne den pågældende virksomhed være medvirkende til at få opklaret eventuelt momssvig.

Vidnet forklarede, at behandlingen af en sådan forespørgsel kunne tage fra en time til ganske få dage, fra man fik det pågældende bilag.

Adspurgt af Brinkmann omkring virksomheder, der løbende indsendte fakturaer, forklarede vidnet, at de konstant fik verifikationsanmodninger fra udlandet. I den forbindelse aftalte de med virksomhederne, at de løbende kunne indsende fakturaer mv., og nogle valgte på frivillig basis at indsende oplysningerne elektronisk, så Told & Skat havde dem liggende og var på forkant med situationen i forhold til at udveksle oplysninger. Disse løbende informationer førte ikke i alle tilfælde til en kontrol i virksomhederne. Man brugte dem også til at identificere eventuelle danske momskarruselarrangementer.”

Ved Københavns Byrets dom af 4. oktober 2007 blev Klaus Ulrik Hansen fundet skyldig og idømt fængsel i 4 år og 6 måneder, jf. straffelovens § 286, stk. 2, jf. § 283, stk. 1, nr. 3, om skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed, for via sin medvirken til bl.a. transaktionerne med Solid Trading ApS, Trademark International ApS samt J Corp ApS at have unddraget det offentlige moms ved gennemførelsen af en række transaktioner uden forretningsmæssig realitet.

Ved Østre Landsrets dom af 28. oktober 2008 blev straffen for Klaus Ulrik Hansen skærpet til fængsel i 5 år.

De øvrige tiltalte i sagen blev ligeledes fundet skyldige i skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed.

12.2 Københavns Byrets dom af 27. oktober 2010

Ved Københavns Byrets dom af 27. oktober 2010 blev Martin Mathiasen (Solid Trading ApS) fundet skyldig og idømt fængsel i 5 år og 6 måneder, jf. straffelovens § 286, stk. 2, jf. § 283, stk. 1, nr. 3, om skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed.

Under sagen afgav Martin Mathiasen forklaring om sin involvering i Solid Trading ApS og "Gul Feber"-sagskomplekset.

Om sagens forhold 1, hvor Network Trading ApS var importørselskab, forklarede han blandt andet:

”Der var både tale om ægte varer og attrapper, der blev sendt rundt i kæden flere gange.”

Om sagens forhold 2, hvor Solid Trading ApS var importørselskab, forklarede han blandt andet:

”Tiltalte har supplerende forklaret, at han var bekendt med, at de varer, der blev sendt rundt i kæden var attrapper eller dummies. De anvendte varer var attrapper, fordi ægte varer ville være udsat for en for stor risiko for værditab, mens de blev sendt rundt i kæden, og fordi attrapperne krævede mindre kapital.”

Om sagens forhold 5, hvor J. N. Trading v/Jakob Nielsen var importørvirksomhed, forklarede han blandt andet:

”De gik over til et reelt produkt, ægte betalingskort, der kunne bruges til køb af adgang til sexsider, fordi de tidligere havde fået stoppet en kæde med fiktive varer. Om betalingskortene ville ingen kunne sige, at de var uden værdi.”

13. Comitel International A/S efter "Gul Feber"-handlerne

I dag ejes Comitel A/S (CVR-nr. 28292465) af Kathrine Stoffregen Kølendorf med 75 % og Peer Kølendorf med 25 %. Selskabet ejer fortsat den fulde aktiekapital i Selskabet af 21. september 2006 A/S under konkurs – tidligere Comitel International A/S.

I 2006 faldt antallet af ansatte i Comitel International A/S, således at der i dette regnskabsår gennemsnitligt var to ansatte (foruden de ansatte i Comitel Danmark A/S). Dette skyldtes, at brokerdivisionen blev lukket. Klaus Ulrik Hansen, som på dette tidspunkt var sigtet for skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed i "Gul Feber"-sagskomplekset, blev i juli 2006 afskediget. Peer Kølendorf genindtrådte den 1. juli 2006 som direktør, hvilket han var frem til selskabets konkurs.

Selskabets omsætning var på 530,2 mio. kr., og selskabet realiserede et underskud på ca. 3,4 mio. kr., som ifølge ledelsesberetningen var påvirket af et tab på lagre i et meget konkurrencepræget marked.

Selskabets egenkapital i 2005-2006 var ifølge årsregnskabet 19.625.233 kr. pr. 31. december 2005 og 16.247.761 kr. pr. 31. december 2006. Der blev ikke udbetalt udbytte i perioden.

I september 2006 afviklede Comitel International A/S sine aktiviteter og ændrede navn til Selskabet af 21. september 2006 A/S.

Af ledelsesberetningen fra selskabets årsrapport for 2006 fremgår blandt andet:

"Efter gennemførelse af lovændring medio 2006, som kan medføre risiko for at selskabet kan blive gjort solidarisk ansvarlig overfor leverandører og kunders momstilsvar, besluttede ledelsen at neddrole aktiviteterne i selskabet indtil konsekvenserne af de nye regler er klarlagt."

Selskabet havde ingen erhvervmæssige aktiviteter i 2007.

Comitel International A/S indleverede i oktober 2007 egen konkursbegæring, idet selskabet var uden tilstrækkelige midler til at opfylde tilbagebetalingskravet ifølge SKATs afgørelse. Den 23. oktober 2007 blev selskabet erklæret konkurs.

SKAT traf efterfølgende afgørelse om, at Comitel International A/S' moderselskab hæftede solidarisk for momsen. Denne afgørelse blev indbragt for Landsskatteretten, der gav selskabet medhold. Landsskatterettens kendelse er ikke blevet indbragt for domstolene, og afgørelsen er således endelig.

14. Udtalelser fra SKAT om momskarruselsvig

En artikel i SR-SKAT 2003.164 "Momskarruselsvig - Hvordan kan man sikre sig mod uforvarende at blive medspiller i en ulovlig momskarrusel?" af Reino Nielsen, SKAT Økokrim, indeholder forslag til virksomheders rutiner i forhold til leverandører og kunder. Heri anføres blandt andet:

"Da man i disse situationer har med svindlere at gøre, er det selvfølgelig ikke altid lige nemt at gennemskue, om man er ved at blive involveret i en kriminel momskarruselhandel. Men der er selvfølgelig nogle advarsels-tegn, man kan være opmærksom på, og der er også mulighed for at søge vejledning hos rådgivere og hos Told•Skat.

Specielt i virksomhedens indkøbsfunktion er det vigtigt, at der blive taget nogle forholdsregler, og at man i det hele taget bruger »sund fornuft« og ikke kun lader sig forblænde af udsigten til en hurtig gevinst. Først og fremmest er det vigtigt at tage sig særligt i agt, når der handles med »høj-risiko« varer som f.eks. mobiltelefoner, computerkomponenter og -tilbehør, forbrugerelektronik osv.

...

Hvis den samlede vurdering er, at man nærer generel tvivl om leverandørens eller kundens troværdighed, så skal man enten lade være med at handle, eller også bør man sikre sig, så godt man kan.

En måde at sikre sig på - eller måske som hjælp til at få afsløret en svindler - kan være at rette henvendelse til det lokale ToldSkat."

I en artikel i Jyllands-Posten bragt den 21. maj 2004 oplyste SKAT:

"Efter flere år, hvor den såkaldte moms-karruselsvindel på det nærmeste har været udryddet i Danmark, frygter Told & Skat, at nye sager er på vej og det med milliontab for statskassen til følge.

...

For et år siden havde Told & Skat, som overvåger området meget tæt, ingen karruselsager med truende milliontab. Men nu undersøger myndighederne tre sager."

15. Rapporter om brokermarkedet

Der er under sagen fremlagt rapporter fra henholdvis Hewlett-Packard og KPMG med beskrivelser af brokermarkedet.

Af Hewlett-Packards rapport "*An Analysis of the Excess Electronic Components Market*" (februar 1999) fremgår blandt andet:

"There are two markets in which electronic components are bought and sold:

- the primary market in which producers purchase components for their normal production needs through contracts with manufacturers or franchised distributors;
- the excess market (also known as the secondary or grey market) in which surplus components - those owned but no longer required by producers - are bought and sold through intermediaries.

A simple way of describing the difference between the two markets is as follows. Goods sold on the primary market have never been owned by anyone other than their manufacturer or the franchised distributor whom the manufacturer has agreed to supply for the purposes of sale to producers. Goods sold on the secondary, or excess market, have already been through

the process of sale to producers, and are being resold by them because they are surplus to their requirements. Suppliers in the primary market do not, as a general rule, buy back surpluses; and so the excess market developed to mediate between those with surpluses and shortages. To be sold in this market, components are required to be unused and still in their original manufacturer's packaging.

...

Although the two markets are nominally separate and independent, in reality there is some blurring of the boundaries between them. For example, producers sometimes buy from the excess market to meet their normal production needs.

...

The main characteristics of the market include:

- its large scale;
- a high degree of competition;
- volatility;
- the absence of a free flow of information;
- producers who require anonymity when trading;
- the lack of standardised descriptions and specifications of many components;
- the importance of up-to-date knowledge of market conditions;
- the variable speed with which participants are embracing new technology;
- an absence of controls or regulations to govern activities in the market.

...

The principal risks include:

- engaging in bad trades;
- being financially exploited

...

Glossary of Terms

...

Brokering: The process of locating a good for a known customer where the broker does not take ownership of the good. Goods are usually bought on cash on delivery terms, and the broker generally requires a purchase order from the customer before proceeding with the purchase. When the broker receives the goods, they are forwarded to the customer after their conformity to description has been approved, a process described as usually taking two or fewer hours."

Af KPMGs rapport "The Grey Market (2002) fremgår blandt andet:

"As a result, it is estimated that USD \$20-40 billion of computer electric product passes through the grey market per year resulting in a loss of margin to OEMs of between USD \$1.2 to USD \$4.8 billion per year."

16. Code of Conduct

Som bilag til høringsvaret af 31. januar 2005 til SKAT vedlagde Comitel International A/S et udkast til ”Memorandum of Understanding between HM Customs and Excise and the Mobile Phone Industry” indeholdende “Code of Conduct”.

Af Code of Conduct, dateret 21. december 2000, fremgår:

“This Code of Conduct is associated with, and forms part of, the Memorandum of Understanding between HM Customs and Excise and the Mobile Phone Industry.

It will be applied by distributors within the industry, but is supported and endorsed by manufacturers and network providers.

Major distributors who are signatories to the Memorandum of Understanding have agreed that they will adhere to the following procedures when purchasing mobile phones from a new supplier or supplying mobile phones to a new customer.

Purchasing from a new supplier

The following factors will be considered before purchasing stock from a new supplier:

- How long have they been trading and do they have any history in the trade?
- Does the supplier have sufficient knowledge of the industry to warrant their level of anticipated business?
- Is the business registered for VAT?
- If the trader is new to the business how can he have the contacts to provide products at such an attractive price?
  - ◊ is the suggested price per unit too low for the type, age and model of the phone?
  - ◊ should this product be provided at this price at this time?
- Are the delivery arrangements for the goods financially viable and do you know where they come from?
- Have they been unable to sell to your competitors – if so why?
- Will the IMEI numbers of each phone be shown on invoices?
- Have you met the supplier – if not do you have to contact them through a third party?
- What knowledge do credit search companies used by you have of the supplier?
- Is the supplier’s bank account in a different town or country to their main business address?
- Do you recognize the person supplying you with the mobile phones; have they changed their name or other details to present a new identity?
- Does the supplier use a local address; do you know if the address is a residential or accommodation address?
- Is payment or part-payment for the mobile phones being made to a third party?

- Do you have doubts over the supplier's credibility or feel there is risk attached to the deal – is it good business acumen to trade with this person?
- Is there a similarity between the invoices/paperwork of different suppliers?

If you decide to purchase from the supplier obtain a copy of the supplier's headed paper and VAT certificate, notify HM Customs and Excise of impending trade and request confirmation from HM Customs and Excise of the validity of the VAT number.

If you decide **not** to go ahead with the purchase, notify HM Customs and Excise.

Supplying to a new customer

The following factors should be considered before supplying stock to a new customer:

- How long have they been trading and do they have any history in the trade?
- Does the customer have sufficient knowledge of the industry to warrant their level of anticipated business?
- Have they been unable to purchase stock from your competitors – if so why?
- Does the customer always want to buy, no matter what the price?
- Are the goods to be delivered to the country where the customer is resident or are they to be delivered to another country?
- Will the country of destination of your goods be the same as the country that your customer operates in and will payment originate from that country?
- Is their courier or shipper reputable – if goods are being exported will original documents be available?
- What are the arrangements for payment – do you trust the customer?
- Have you met the customer – if not do you have to contact them through a third party?
- What knowledge do credit search companies used by you have of the customer?
- Is the customer's bank account in a different town or country to their main business address?
- Do you have doubts over the customer's credibility or feel there is risk attached to the deal – is it good business acumen to trade with this person?

If you decide to supply the customer, obtain a copy of the customer's headed paper and VAT certificate, notify HM Customs and Excise of impending trade and request confirmation from HM Customs and Excise of the validity of the VAT number.

If you decide **not** to go ahead with the sale, notify HM Customs and Excise.”

17. Momslovgivningen

Fra den 1. april 2003 blev moms af køb i og salg til tredjelände angivet på samme måde som ved EU-handel, hvorfor der herefter ikke var grundlag for at sondre mellem EU-momskarruseller og momskarruseller, som involverer tredjelände.

Ved lov nr. 408 af 8. maj 2006, som trådte i kraft 1. juli 2006, blev der i momslovens § 46, stk. 9, indført hjemmel til ved en såkaldt notifikation at pålægge en i handelskæden deltagende virksomhed at udvise større agtpågivenhed ved fremtidige handler. Manglende iagttagelse af notifikationen kan indebære, at virksomheden pålægges solidarisk hæftelse for betaling af momsen, jf. momslovens § 46, stk. 9.

Det er en betingelse for udstedelse af en sådan notifikation, at SKAT har lidt et tab som følge af en konstateret forsætlig eller grov uagtsom unddragelse af afgiftsbetaling.

Notifikationsreglen i momslovens § 46, stk. 9, giver hjemmel til at pålægge den pågældende virksomhed konkrete handlepåbud. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det således udtrykkeligt, at virksomheden kan pålægges at være opmærksom på:

"usædvanlige fakturerings-, betalings- og vareflow (eksempelvis tredjepartsbetalinger, hvor betaling sker til en anden end sælger, utraditionelle handelskanaler, usædvanligt store varepartier mv.) samt varer, der handles til priser, der afviger fra markedsprisen, og hvor der ikke er sammenhæng mellem varens pris, kvalitet og mængde (f.eks. handles til en pris, der er lavere end laveste markedspris)."

Endvidere angiver bemærkningerne, at notifikationen kan indeholde påbud om fysisk varekontrol og registrering af vareidentitet.

18. Tabsopgørelsen

Det er under sagen oplyst, at den estimerede dividende til SKAT i konkursboet efter Solid Trading ApS er 6.672.177,38 kr., i konkursboet efter J.N. Trading v/ Jakob Nielsen 4.456.093,73 kr. og i konkursboet efter Selskabet af 21. september 2006 (tidligere Comitel International A/S) 5.028.125,22 kr.

I konkursboet efter Roxy World Trading ApS er der udbetalt en dividende på 2.678.214 kr. til SKAT.

I forhold til Comitel International A/S tilbageholdt SKAT negativ moms vedrørende november 2004 på 41.989.806 kr., hvoraf 5.267.745,60 kr. vedrørte handlerne i november måned 2004 med J Corp ApS. Comitel International A/S fik henstand med indbetaling af

salgsmoms på 39.011.628 kr., og differencen på 2.978.178 kr. er ifølge SKAT modregnet i selskabets gæld på 220 mio. kr. til SKAT.

Som følge af Klaus Ulrik Hansens medvirken til svigen anerkendte Comitel-koncernens forsikringsselskab at udbetale en forsikringssum på 10 mio. kr. fra en af koncernen tegnet kriminalitetsforsikring. Forsikringssummen, fratrukket selvriskoen på 50.000 kr., blev dog deponeret, da det var uklart efter policeteksten, om Comitel-koncernen eller konkursboet efter Comitel International A/S var berettiget til beløbet. Comitel-koncernen har erklæret sig enig i, at konkursboet er berettiget til beløbet (forsikringssummen fratrukket selvriskoen), og den forventede dividende til SKAT fragår i tabsopgørelsen.

Forklaringer

Der er under sagen afgivet forklaring af Peer Kølendorf, Klaus Ulrik Hansen, Ole Stangegaard, Steen Erik Mønsted, Flemming Lind Johansen, Kenn Hoffman Jensen, Mia B. E Hansen (tidligere Pedersen), Reino Nielsen, Jørn Rosenmeier, Ole Eklund og Kim Østrup.

Peer Kølendorf har forklaret, at han fylder 66 år om få dage. Han begyndte som 18-årig at importere walkie-talkies fra Japan. Han var iværksættertype og søgte dispensation til at starte egen virksomhed, før han blev 18 år, og han fik næringsbrevet nogle dage efter sin 18 års fødselsdag. Han har handlet med Fjernøsten helt fra starten, og hans virksomhed importerer fortsat varer derfra, nu mest fra Kina, hvor den også får produceret varer under eget brand. Han besluttede tidligt at holde sig inden for forretningsområdet radiokommunikation. Virksomheden handlede med landmobile radioer både til hobbybrug og til professionelt brug på arbejdspladser, i lastbiler og i marinen. Hans princip har hele vejen igennem været, at man holder, hvad man lover. En aftale er en aftale. Det var i 1975-76, at Danitas startede op med mobiltelefoner. Brokerhandel med mobiltelefoner begyndte senere, fordi de fik forespørgsler bl.a. fra Sverige, når der var mangel på telefoner. Så var det naturligt at undersøge, om de kunne fås andre steder. Deres omsætning på brokerhandlen steg løbende. I 2001-2002 kom den over 1 mia. kr.

Virksomheden udviklede sig stille og roligt, og da han fyldte 50 år, besluttede han at få en professionel bestyrelse i Danitas Radio. Det blev en realitet i juni 1999. Gennem sit hverv som formand for Radio- og Telekommunikationsbrancheforeningen forhørte han sig om mulige personer, og han fik anbefalet Ole Stangegaard, der blev bestyrelsesformand. Han

og Ole Stangegaard fandt derefter frem til Lars Thinggaard, der var revisoruddannet, og Torben Svanholm, der havde været ansat i Sonofon. Det var professionelle mennesker, og derfor var der ikke tale om, at han kunne ”overrule” dem, selv om han var hovedaktionær. Hvis han havde forsøgt på det, så ville de have forladt bestyrelsen. Efter et halvt års tid foreslog Ole Stangegaard, at de skulle prøve at få firmaet til at vokse, og Ole Stangegaard så den internationale brokerhandel som et vækstområde. Det krævede låntagning og ansættelse af flere folk. Han var selv lidt skeptisk, fordi virksomheden gik godt, men de besluttede at prøve.

Han havde set, hvordan brokerhandlen med telefoner var vokset gennem 90’erne, men omsætningen var og er meget svingende. Den er helt afhængig af, om producenternes planlægning er rigtig i forhold til efterspørgslen. Hvis producenterne har for få apparater, kommer der gang i brokermarkedet, og priserne stiger. Det kan for eksempel være en følge af succesfulde kampagner, hvor det så viser sig undervejs, at fabrikkerne ikke kan levere. Leveringsevnen er det vigtigste.

Han har aldrig selv været broker. En broker sidder ved telefonen hele tiden og holder øje med markedet. Før euroen kom, var det også meget vigtigt at være opmærksom på valuta-kursændringer, da selv en lille kursændring kunne være afgørende for resultatet. De gjorde sig løbende erfaringer med brokerhandlen, bl.a. med forsikringsdækningen, hvor de havde en uheldig sag i England, hvor Codan ikke ville dække. Lageret har altid været forsikret. De skiftede til Tryg, som stillede strengere krav til sikkerheden, f.eks. til lagerfaciliteter og transport, herunder sikring af varebilerne, men til gengæld fik de en lavere præmie. Til pengetransaktionerne brugte de Danske Bank, der traditionelt har haft gode it-systemer, og det fungerede godt med bankens afdeling i London. Det var vigtigt at kunne være helt sikre på, at betalingerne rent faktisk var sket. Kontakten til leverandører og kunder blev skabt via de nyansatte brokere, der havde erfaring inden for området, og var gode til at udvikle deres netværk.

Der var kontrol af varerne, før man betalte. Økonomiafdelingen oprettede varen med et generelt varenummer og navn i deres system, f.eks. Nokia 6210. Det var altid brokieren, der skulle sikre sig, at det var den rigtige vare, f.eks. en bestemt variant af en Nokia 6210 telefon, som var leveret.

Han husker ikke, at Danitas i slutningen af 90'erne skulle have haft noget med en moms-karrusel i Finland at gøre. De var opmærksomme på ikke at købe for billigt, fordi det kunne være indicium på, at noget var galt. Han mener, han fik det omtalte Code of Conduct for the Mobile Phone Industry på et møde i England, og de talte om det i virksomheden. Medarbejderne vidste, at det var vigtigt at være opmærksom på de punkter, der fremgår af det, men de vidste også, at man ikke var "home free", bare fordi man havde tjekket de nævnte punkter. Det blev indskærpet, at inden for EU var det afgørende at tjekke, at der var et gyldigt momsnummer. Efter 2000 instruerede han ikke brokerne længere, fordi Klaus Ulrik Hansen var blevet leder af broker-afdelingen. De handler, der var omfattet af "Gul Feber" adskiller sig ikke fra deres andre handler. De var heller ikke ene om at handle med både telefoner og it-komponenter.

Klaus Ulrik Hansen, der var uddannet elektromekaniker, var ansat fra 1992-1996 som tekniker, men han fulgte med, da den tekniske del af virksomheden blev solgt fra. I 2000, da navneskiftet til Comitel blev markeret med en reception, var Klaus Ulrik Hansen med og udtrykte ønske om at deltage i udviklingen i virksomheden. Klaus Ulrik Hansen blev derefter ansat som forretningsudvikler, men han stod også for deres interne itinstallationer. Klaus Ulrik Hansen deltog i bestyrelsesmøderne, og det var ham, der foreslog at begynde brokerhandel med it-komponenter. Bestyrelsen var med på ideen, og de begyndte på det i 2003.

Strateginotatet dateret 25. oktober 2003 er lavet af ham til bestyrelsen. Visionen om kontrolleret vækst og en indtjeningsgrad over gennemsnittet var fremadpegende og optimistisk. "Kontrolleret vækst" betød, at de ikke måtte miste styringen. De skulle udnytte de hidtil opbyggede kompetencer inden for mobiltelefonområdet og ansatte nye folk med kompetencer inden for it. Klaus Ulrik Hansen, der var meget dygtig til it, stod for det. En indtjeningsgrad over gennemsnittet er altid drømmen, og med målsætningen om en omsætning på 2 mia. kr. senest i 2005 var der lagt op til en betydelig vækst, men det ville afhænge af markedsvilkårene, om væksten ville komme på mobiltelefoner eller it. Det var klart broker-afdelingen, der skulle løfte omsætningen. Han troede ikke selv på, at omsætningsmålsætningen kunne opfyldes, så det var overraskende, at det lod sig gøre. Der blev ikke lavet egentlige markedsundersøgelser forud for beslutningen om at gå ind i it-handlen, men brokerne og især Klaus Ulrik Hansen havde lyttet til den almindelige "markedssnak" og talt med speditører. Der blev ikke lagt op til at handle med bestemte ting, men typisk med kernekomponenter af en vis værdi, f.eks. mikroprocessorer og RAM. Der blev ikke lavet

en markedsstrategi, for det gjaldt om at udnytte muligheder i markedet, og det ville være utopi at tro, at man kunne forudse udviklingen.

Der var ét samlet budget for brokerområdet, og det var et årsbudget, som blev divideret med 12, for det kunne ikke forudses mere præcist, og det budget, de lavede blev både ”undergået” og overgået.

Strateginotatets afsnit om brokerområdet afspejlede situationen i 2003. Regnskabstal for 2002 viste, at de ikke havde så godt fat i markedet, som de troede. De havde hørt om de engelske myndigheders drastiske indgriben på mobiltelefonområdet, som havde alvorlige konsekvenser også for virksomheder, der ikke havde berøring med svigsforhold, men som alligevel fik indefrosset tilgodehavender. Det var dog ikke det samme i Danmark, og de regnede med, at brokermarkedet var på vej op igen.

De to navngivne personer, der omtales, Michael Simonsen og Sheng Tang, var brokere på telefonområdet. På it-brokerområdet ansatte de nye folk, som han ikke i dag husker navnene på. Han havde ikke forudsætninger for at finde folk med kompetencer inden for it og var derfor ikke med til at ansætte de nye. Klaus Ulrik Hansen fandt dem dels via sit netværk dels gennem bureauer. Klaus Ulrik Hansen blev gjort til direktør for at markere, at han reelt fungerede som sådan.

Før 2000 havde de i virksomheden haft besøg af engelske myndigheder, der efterforskede momssvig. Virksomheden leverede kopier af fakturaer på handler og fik at vide, at de ikke havde gjort noget forkert. Han mener, at de baseret på deres erfaringer handlede tilstrækkeligt forsigtigt. I 2003 eller 2004, da der var omtale af momskarruseller igen, blev det drøftet i bestyrelsen, og konklusionen var, at de ikke ville forlade markedet, blot fordi der kom svindlere ind i branchen. De talte om nødvendige sikkerhedsforanstaltninger, herunder også om fremsendelse af lister med leverandører og kunder til SKAT, som de var begyndt på omkring 2000. Han havde fået lavet et it-program, så listerne over nye kunder og leverandører kunne genereres og skrives ud. Han udskrev selv listerne og sendte dem til SKAT. Hans indtryk var, at samarbejdet med SKAT var godt, og af de e-mails, han fik tilbage fra SKAT, fik han også indtryk af, at listerne var af betydning. Det, at de indsendte listerne, havde ikke noget med brokernes kontrol af handler og varer at gøre. De havde et eksempel med et parti telefoner, som en broker besigtigede hos speditøren ude i lufthavnen, hvor emballagen var forkert, og det så ud til at være et parti, som var handlet mange gange. De

afviste handlen og indberettede forholdet til SKAT. SKAT tog ud og kiggede på partiet kort tid efter. Af nysgerrighed spurgte han bagefter til sagen hos SKAT, som svarede, at de ikke kunne give ham oplysninger. Han er skuffet over, at SKAT ikke har givet ham den mindste advarsel. Når han i en artikel er citeret for at sige, at de 2-3 gange om året stødte på momskarruseller, var det eksempelvis sagen med et parti telefoner, han henviste til, men han oplevede også en ung mand, der kom fra et hollandsk firma, og tilbød Nokia telefoner, som var 10 % billigere end hos Nokia. Den henvendelse orienterede han også SKAT om. Hans erfaring var, at firmaets rutiner og kontroller blev iagttaget. Det var brokerens ansvar at sikre sig, at varerne var som bestilt, og der var eksempler på, at de afviste leverancer. Efter 2000, hvor Klaus Ulrik Hansen var blevet leder af brokerdelen, fortsatte de indarbejdede rutiner og kontrolforanstaltninger for at undgå at blive involveret i momssvig, men også for at undgå kommercielle risici. Han mente, at de havde en effektiv kontrol, men det viste sig jo at være forkert. Han kunne ikke gardere sig imod, at der var en ”trojansk hest” i foretagendet.

Han frygtede momskarruseller og talte med Klaus Ulrik Hansen om det. Derfor er han meget skuffet over, hvad Klaus Ulrik Hansen gjorde. Bestyrelsen og han var enige om, at de skulle gøre alt for at holde sig væk fra det. Ud fra det, som var sket i England, vidste de, at der var en risiko for, at de kunne støde på det, men opfattelsen var, at det foregik ved handel inden for EU, og man skulle først og fremmest sørge for ikke at købe for billigt. Han vidste godt, at der kunne være tale om mange handelsled, før svigen blev realiseret, selv om man ikke dengang i 2003 brugte begreberne ”missing trader” eller ”skraldespandselskab”. De havde besøg 2-3 gange af de engelske myndigheder, hvor de udleverede fakturaer til brug for efterforskningen i England, og SKAT bad også om oplysninger til andre udenlandske myndigheder.

Han fik ideen til CBB mobil i 1999, da man begyndte at kunne betale med dankort på internettet og på den måde springe forhandlerne af taletidskort over. Virksomheden SMS var primært Klaus Ulrik Hansens idé. Den blev startet, fordi man vidste, der ville komme 3G, som muliggjorde udvikling af indholdstjenester. SMS solgte ringetoner og logoer. Klaus Ulrik Hansen deltog i udviklingen af begge selskaber, som blev solgt i 2004. Klaus Ulrik Hansen var hans højre hånd og en højt betroet medarbejder. Klaus Ulrik Hansen deltog også i ”strategidøgnet”, hvor bestyrelsen drøftede virksomhedens udfordringer og trusler. Klaus Ulrik Hansen var blandt andet også ansvarlig for et projekt med E-taletid, som blev til firmaet Hallo.dk, der blev solgt i 2011.

De etablerede den kundeopdelte organisation i Comitel i 2003. Han var administrerende direktør. I Consumer-afdelingen lå området med mobiltelefoni i Danmark. Business-afdelingen var forretningsområdet med landmobile radioer til det professionelle marked. Broker-afdelingen stod Klaus Ulrik Hansen for, og endelig var der Eksport-afdelingen, som tog sig af det oprindelige område med elektronik til hobbybrug, hvor der var eksport inden for Europa.

Virksomheden havde lokaler i en ejerlejlighed i Hammershusgade 11, som han ejede og udlejede til virksomheden. Der var godt 30 ansatte på knap 1000 m². Han havde selv kontor i det ene hjørne og havde typisk åben dør. Tættest på hans kontor sad økonomi- og regnskabsfolkene samt en ansat, der tog sig af reklamer. Længere væk sad de 5 ansatte i Comitel International, hvor brokerhandlen foregik. Brokerne sad sammen og kunne høre hinanden tale i telefon. Christina Evers arbejdede dog hjemmefra noget af tiden. Ved siden af brokerafdelingen sad de 4 ansatte, der varetog salg til det danske marked, og i SMS sad 5 medarbejdere. CBB mobil havde lokaler et andet sted og havde ca. 60-70 ansatte, heraf en del deltidsansatte. I kontoret længst væk fra ham sad chefen for Business-afdelingen, og i den ende af lejemålet sad også 2 mekanikere. Der var et lager på etagen, hvor der arbejdede 2 fuldtidslagerfolk og 3 gymnasieelever som deltidspakkere. På etagen nedenunder havde de også lejet lokaler fra en anden udlejer. Mange af medarbejderne var på deltid, og i alt havde han ca. 75 årsværk under sig. Han var der dagligt på arbejde fra kl. 8.30 til kl. 16.30.

I sit daglige arbejde færdedes han i lokalerne og talte med de ansatte, også i pauser og til frokost. Det var ikke en kæmpekoncern, så man mødte hinanden hele tiden, og brokerne fortalte glade og stolte om deres handler, men han var ikke nede i detaljerne i deres arbejde.

Det var Klaus Ulrik Hansen, der introducerede Solid Trading ApS som en mulig leverandør. Sagsøgte søgte oplysninger om direktøren, Martin Mathiasen, i Erhvervs- og Selskabsregisteret, men Martin Mathiasen var ung og havde kun været involveret i to selskaber. Der var ikke noget negativt at se, så han havde ikke noget at indvende. Han vidste, at Klaus Ulrik Hansen havde besøgt Solid Trading ApS på Skudehavnsvej, så han gik ud fra, at Klaus Ulrik Hansen havde undersøgt det nødvendige. Han husker ikke at have mødt Martin Mathiasen.

Han har ikke godkendt nogen handler, hverken dem, der er omfattet af ”Gul Feber” eller andre. Han har attesteret bilag, når der ikke var andre til stede, men det var normalt Klaus Ulrik Hansen og en af økonomifolkene, der attesterede. Han fulgte løbende med i virksomhedens økonomi, og det var et fast punkt på bestyrelsesmøderne at gennemgå hovedtal. Med hensyn til hans attestation af et bilag med indkøb af lagkage, som SKAT har fremhævet, så var det ham selv, der i anledning af en medarbejders fødselsdag havde foretaget indkøbet på vejen, og derfor var det naturligt, at han påtegnede bilaget. Det var sådan, at bilag, der relaterede sig til mere privat forbrug, f.eks. telefonbilag, normalt skulle godkendes af en person over den pågældende. Derfor godkendte han også typisk Klaus Ulrik Hansens telefon- og rejseregninger. De besluttede at få en lejlighed i England, fordi de havde meget rejseaktivitet dertil. Sagsøgte kunne disponere alene over bankkontoen. I andre tilfælde skulle der være to til at disponere, hvoraf den ene skulle være fra økonomiafdelingen. Det var nødvendigt, at der kunne frigives betaling uden hans tilstedeværelse, når et vareparti var kontrolleret. Han mener ikke, at Klaus Ulrik Hansen kunne disponere alene, selv da han blev direktør. Klaus Ulrik Hansen varetog ikke økonomiopgaver som sådan.

På et tidspunkt spurgte Sheng Tang, der var broker, ham til råds om en handel, men han svarede, at han ikke kunne rådgive om det, for det ville kræve, at han brugte megen tid på at sætte sig ind i markedet. Rådighedssummen for hele brokerafdelingen var den lånegrænse på 50 mio. kr., som var aftalt med banken for at kunne finansiere handlerne. Nogle gange måtte broker-afdelingen stoppe handlen, fordi der ikke var flere penge. Det kunne give anledning til lidt surhed hos de andre, hvis Klaus Ulrik Hansen selv havde handlet for hele beløbet. Kreditrammen blev aldrig overskredet. Det handlede om forholdet til banken. Han syntes ikke, det var mærkeligt, at nogle af ”Gul Feber-handlerne” var på over 40 mio. kr., for bestyrelsen mente, at likviditetsrammen skulle udnyttes. Det er en forudsætning for at tjene mest muligt. Han havde ikke givet retningslinjer for, hvornår Klaus Ulrik Hansen skulle konsultere ham, men hvis firmaet ville investere i et helt andet marked, forventede han at blive konsulteret. Klaus Ulrik Hansen foreslog for eksempel handel med tøj, og det blev der sagt nej til.

Han kontrollerede ikke selv varer på lageret, men har set brokerne gøre det. Nogle gange stod varerne hos deres speditør Kuehne og Nagel i Brøndby, hvor brokieren kørte ud og kontrollerede. Andre gange overlod man det til speditøren at kontrollere på vegne af Comitel. Når man havde handlet problemfrit med samme leverandør nogle gange, så skete kon-

trollen stikprøvevis. Det var afgørende, at brokerne kontrollerede varerne, før der skete betaling, for ikke at blive snydt. Plomberede it-komponenter mistede værdi, hvis man brød forseglingen. I forvejen var der kun en lille avance på dem, så man var nødt til stole på, at der var det indhold, som var anført på pakningen. Man funktionstestede kun telefoner i begrænset omfang, især for at tjekke, om de var låst til en bestemt udbyder. Man kunne ikke opstille en firkantet liste for kontrollen, den var varierende og op til brokieren. Han husker ikke eksempler på, at der opstod problemer som følge af en utilstrækkelig kontrol.

Den fremlagte checkliste vedrørende eksport af mobiltelefoner er formentlig lavet dengang, de kun handlede med mobiltelefoner, men den fremstår ikke som varespecifik, heller ikke i de felter, som konkret er afkrydset. Den blev brugt af brokerne til at huske relevante forhold. Brokerne arbejdede hårdt og kunne godt indgå handler på telefon samtidig med, at de var på vej ud til speditøren for at foretage varekontrol. Brokieren skulle ikke kontrollere hver enkel komponent, for det var umuligt. I forhold til handlerne i "Gul Feber" med 2,6 mio. komponenter må det have været en kontrol af antal enheder, fordi it-varer også var plomberede. Han havde ikke lavet retningslinjer for brokerne eller undervist dem idet de vidste, hvad de skulle foretage sig. Det med ikke at bryde plomberingen havde de talt om i bestyrelsen, men han kan ikke sige noget nærmere om, hvad det indebærer i det konkrete tilfælde.

De havde ikke særlige redskaber, herunder jordspyd på lageret, som de havde på værkstedet. Selv om it-varer er følsomme, og forseglingen ikke skulle brydes, så skulle de kunne transporteres på almindelig vis.

Han mener, han fik Code of Conduct på et møde i London. Han fik det i hvert fald ikke fra de danske myndigheder. Han brugte Code of Conduct som inspirationskilde, men der var ikke tale om en udtømmende liste, som brokieren bare kunne krydse af efter. Brokieren skulle være opmærksom på og tænke over alle relevante forhold, men det var helt grundlæggende, at momsnummeret inden for EU skulle valideres. Han mener, det var korrekt, når Comitel i høringssvaret af 31. januar 2005 skrev til SKAT, at virksomheden fulgte Code of Conduct, men heri lå også, at den ikke blev brugt som en firkantet tjekliste. Code of Conduct blev implementeret ved, at han talte med Klaus Ulrik Hansen herom, og de var enige om at inddrage anvisningerne i deres kontrol. Det var op til Klaus Ulrik Hansen at sørge for det videre.

Momsnumre på handelspartnere i EU kan tjekkes via en internetside hos EU, og det skulle den enkelte broker sørge for. Numrene skulle angives i indberetningen til SKAT.

Klaus Ulrik Hansen fortalte selv om den sag i England med Vanypeco og Texmart, hvor deres betaling blev indefrosset på en konto. Det var i efteråret 2004. Handlen var ikke en del af "Gul Feber-handlerne". Han var ikke selv klar over, at der var sket et brud med princippet om samtidighed, og han kunne heller ikke have opdaget det. Han og bestyrelsesformanden påtalte det over for Klaus Ulrik Hansen på et møde, for det var en alvorlig sag. De tog derefter kontakt til deres advokat i England.

Det eksempel med opsplitning af betalingen i 4 dele, som vedrører en handel i januar 2004 med Asia Time Technologies, har han ikke hørt om før i forbindelse med denne sag.

Han fulgte med i den månedsvise omsætning i hver enkelt afdeling, og hvis der var anledning til det, drøftede han det med afdelingen. Han holdt især øje med omkostningsafvigelser. Det er kendetegnende for brokerhandel, at omsætningen kan variere meget. Det var ikke unormalt med månedsvise udsving på mellem 10 og 100 mio. kr., så omsætningen i november måned 2003 var ikke noget særligt. I 2002 havde de haft en omsætning på over 2 mia. kr., så de store beløb gav heller ikke anledning til særlige overvejelser. På verdensplan var it-markedet kæmpestort, og Comitel stod kun for en brøkdel heraf. Han var kun nede i de enkelte fakturaer, hvis de ikke blev betalt, og der var ingen af handlerne i "Gul Feber", som ikke blev betalt.

Det var en fejl fra deres revisors side, at spaltningen af Comitel ikke skete i 2002, men først i december 2003, men i hele 2003 fungerede Comitel International som en selvstændig afdeling. Bestyrelsesformanden Ole Stangegaard fratrådte i 2003 på grund af alder, og Steen Erik Mønsted, der tidligere var kommet ind i bestyrelsen, blev derefter bestyrelsesformand. Lars Thinggaard og Torben Svanberg udtrådte medio 2004 efter salget af CBB. De ville gerne være med i Holdingselskabets bestyrelse, men der ønskede han personer med indsigt i administration af værdipapirer. De skiltes i al fredsommelighed.

Han vidste godt, at varerne indkøbt fra Solid Trading ApS blev solgt til Fjernøsten, og det gjorde ham tryk, at varerne gik ud af EU, for han havde indtil da kun hørt om momskarruseller inden for EU. Han husker ikke, at Klaus Ulrik Hansen fortalte noget om, hvordan han fik kontakt til aftagere, men Klaus Ulrik Hansen havde været på flere rejser til Dubai

og Østen, så det undrede ham ikke, at han havde disse kontakter. Klaus Ulrik Hansen var god til at skabe og vedligeholde netværk. Han og Steen Erik Mønsted var med på en rejse med Klaus Ulrik Hansen, hvor de mødtes med leverandører.

Han drøftede ikke generelt priser på produkter med Klaus Ulrik Hansen, og at der skulle være betalt for høje priser for nogle Intel-produkter, har han først hørt i forbindelse med denne sag. Det er brokerens opgave at være opmærksom på priserne. I en opstartsfasen med en ny leverandør var det naturligt at kontrollere mere.

Han har ikke kendskab til it-komponenter og til, i hvilket omfang de kan funktionstestes. Hvis det var muligt, var hans forventning, at Klaus Ulrik Hansen sørgede for det. Han satte ingen begrænsninger for, hvilke test brokerne kunne lave. Han hørte, at Solid Trading ApS var blevet snydt i forbindelse med en handel i Østen og gik konkurs. Det må være Klaus Ulrik Hansen, der fortalte ham det. Han har først i forbindelse med sagen hørt, at Klaus Ulrik Hansen fik anvist kunder i Fjernøsten af Solid Trading ApS. Han undrede sig ikke over, at det var Klaus Ulrik Hansen, der omsatte mest i brokerafdelingen.

Han var ikke orienteret om, at de begyndte at handle med Trademark International ApS og godkendte ikke handlerne i juni måned 2004. Det var kun i forhold til Solid Trading ApS, at han havde undersøgt forholdene i Erhvervs- og Selskabsregisteret. Det var Klaus Ulrik Hansens opgave at lave de nødvendige undersøgelser.

Han blev af Klaus Ulrik Hansen orienteret om og sagde ok for, at de begyndte på handlen med internet access-kortene til pornosider i august 2004. Klaus Ulrik Hansen var forretningsudvikler, så det var hans opgave at undersøge, om der var et marked for nye produkter. Han fandt ikke denne varetype så forskellig fra deres hidtidige salg af taletidskort. Klaus Ulrik Hansen sagde, at han havde testet kortene. Det var givetvis kun nogle få, der var testet, for et kort blev værdiløst, når kodefeltet var skrabet. Han kendte ikke til prissætningen på kortene, og han husker ikke at have fået oplysninger om aftagerne. Han så resultatet af aktiviteten i statistikkerne, men var ikke inde i detaljerne.

De fik sjældent reklamationer, og det forekom typisk kun, hvis der manglede apparater i en leverance. Der var betydeligt færre indsigelser vedrørende it-komponenterne end vedrørende andre varer. Det undrede ham ikke, fordi det var dyrere varer og derfor varer af højere kvalitet.

De var praktisk med bankkonti i andre lande, fordi pengeoverførslerne så gik hurtigere. Han husker ikke præcist, hvornår de begyndte med at have konti i udlandet. Han mener, at det ikke er unormalt at gennemføre handler til beløb større end egenkapitalen. Det var forudsætningen for vækst, og deres låneramme i banken var på 50 mio. kr.

De var normalt ikke en lagerførende brokervirksomhed. Det kunne forekomme, at en kunde løb fra en aftale, og så gjaldt det om at komme af med varerne så hurtigt som muligt, og salg i den situation medførte ofte tab.

På et tidspunkt fik de mulighed for at købe mobiltelefoner fra Samsungs afdeling i Stockholm, fordi Sheng Tang havde en god kontakt der, og det viste sig, at telefonerne bedst kunne sælges i Hong Kong. De købte for flere hundrede millioner kr. Mobiltelefonerne endte vist i Kina. Han ved ikke, om de blev solgt til en broker. Han var tryk ved at sælge varer ud af EU, fordi der så ikke var noget problem med momssvig, troede han. Alt virkede normalt. Hvis der også er foregået svig med mobiltelefonerne, så har Klaus Ulrik Hansen svigtet i endnu større omfang end hidtil antaget.

Comitel International stoppede brokerhandlen i 2006, efter at Klaus Ulrik Hansen var blevet sigtet. Han havde kendt Klaus Ulrik Hansen længe og havde stor tillid til ham. Klaus Ulrik Hansen var en højt placeret medarbejder, der i to omgange havde fået medarbejderaktier, men han viste sig at være en ”trojansk hest”. Det var frygteligt at opdage, og hovedårsagen til, at han derefter fandt det for risikabelt at være på brokermarkedet. Da sigtelsen kom mod Klaus Ulrik Hansen, troede han og bestyrelsen ikke på den. Han kunne ikke se, at der havde været noget galt undervejs, og bagefter gennemgik han selv handlerne og kunne heller ikke konstatere, at noget var galt. Selv da tiltalen var rejst, havde han svært ved at tro på det, men da det risikerede at skade firmaets image at beholde Klaus Ulrik Hansen og blev han sagt op. Han har ikke set Klaus Ulrik Hansen, siden han selv afgav vidneforklaring i straffesagen. Det er ikke særlig behageligt at skulle se ham igen.

Det var uforståeligt for ham, at Distributørforeningen, der var et underudvalg i IT-Branche-foreningen, forsøgte at få ham ud af foreningen i 2007, fordi han havde haft en kriminel ansat. Det viste sig også, at det kun var Distributørforeningens medlem i Hovedbestyrelsen, der støttede eksklusion, og Hovedbestyrelsen reagerede på, at en del af Distributørforeningens grundlag for at forsøge at ekskludere ham var etiske regler, foreningen selv havde

vedtaget, om, at parallelimport var forbudt. Hovedbestyrelsen mente, det kunne være i strid med konkurrencereglerne, så de regler blev hurtigt afskaffet.

Der opstod et ”dårligt klima”, efter at han forsøgte at advare Jørn Rosenmeier mod en salgschef, han selv havde afskediget i slutningen af 90’erne, og hvor det efterfølgende viste sig, at den pågældende havde været indblandet i forkert fakturering af nogle B&O-højtalere. Den pågældende medarbejder blev ansat hos Jørn Rosenmeier og begyndte på brokerhandel, og det førte til, at han skrev et brev til Jørn Rosenmeier. Dertil kommer, at grundlæggende ”hader” distributører brokerne, så han mener, at Jørn Rosenmeier har forsøgt at få ram på ham efterfølgende.

Han blev meget chokeret over at få stævningen i denne sag. Han havde ansvaret for at drive firmaet på betryggende måde, men mener ikke, han havde mulighed for at opdage momssvigen, som var meget professionelt og dygtigt iværksat. Det var heller ikke på grund af karakteren af de handler, Comitel International var involveret i, at Comitels rolle i momssvigen i ”Gul Feber-handlerne” blev opdaget, men fordi man fandt oplysninger hos de andre involverede om blandt andet Klaus Ulrik Hansen.

Som direktør var hans egen arbejdsopgave overordnet at sørge for, at tingene fungerede, så de ansatte kunne løse deres opgaver. Det gjaldt for Comitel International som for resten af koncernen. Styring af økonomien var et væsentligt område for ham, men han delegerede meget til medarbejderne. Han har ikke haft bestyrelsesposter eller direktørposter uden for Comitel-koncernen, og han brugte det meste af tiden på Comitel International og Comitel, som havde til huse i lokalerne i Hammershusgade. Han kan ikke sige, hvor meget tid han brugte på den ene og den anden del af koncernen. I perioder brugte han den overvejende del af tiden på Comitel International, især med styring af økonomien og bankforhold, men det var på overordnet niveau, for det var umuligt at følge med på detailniveau. Han tjekkede hver dag, hvordan det så ud med bankkontoen, for det var store beløb, der røg ind og ud. Han overvågede bankkontoen på totalniveau, dvs. han så posteringerne, men interesserede sig ikke for den enkelte postering.

Han forelagde omsætningstillene for bestyrelsen sammen med økonomichefen og udleverede en standardudskrift med totaltal, som var det, der interesserede bestyrelsen. Bag de enkelte tal kunne der være 100 forskellige konti, og de kunne udspecifices, hvis der var ønske om det. Bestyrelsen havde fuld tillid til Klaus Ulrik Hansen.

Ud over økonomistyringen varetog sagsøgte mange forskellige ledelsesmæssige opgaver, som kan være svære at beskrive. Han talte blandt andet med personalet og tog sig af forhold vedrørende ejendommen og lejemålet, så tingene fungerede.

Han kan stadig ikke bagefter se, hvad han realistisk skulle have gjort for at opdage, at noget var galt med handlerne i ”Gul Feber”. ”Den trojanske hest”, de havde i virksomheden, sørgede for, at det så rigtigt ud.

De accepterede kun 3. parts betalinger, når der var en rimelig forklaring på det, for det kunne være tegn på, at noget var galt. En broker kunne godt være en privatperson, der handlede hjemme fra sit kælderrum, og i sådan en situation kunne de godt acceptere 3. partsbetaling.

Han mener ikke at have set den vidneerklæring, som Klaus Ulrik Hansen afgav i slutningen af 2004 i Nottingham Crown Court i forbindelse med Vaneypeco/Textmart-sagen, hvori blandt andet angives, at tredjepartsbetalinger var normal praksis i branchen og forekom i 30 % af Comitels handler. Han mener, at 30 % er meget for højt sat. Han monitorerede ikke specifikt på virksomhedens 3. parts betalinger, men han og Klaus Ulrik Hansen talte om det.

SKAT udtrykte ønske om at få lister over Comitel Internationals kunder og leverandører, så han gik ud fra, at det var relevant for dem, hvilket den under sagen fremlagte mailkorrespondance også viser. Han mener ikke, det var den vigtigste kontrolforanstaltning, men han tog sig selv af det for at sikre, at listerne var korrekte. Listerne viste firmaer, der var oprettet i Comitels system. Det var kunder og leverandører, man havde handlet med eller påtænkte at handle med. Listerne gav ikke indblik i, hvor meget der var handlet. Han fik aldrig respons fra SKAT på indholdet af listerne. Han forventede, at SKAT ville sige til, hvis der konstateredes svigsforhold vedrørende nogle af de virksomheder, de handlede med, men det var ikke noget, SKAT udtrykkeligt havde stillet i udsigt.

Comitel indsendte hver måned rutinemæssigt salgsfakturaer til SKAT, fordi de så hurtigere fik eksportmomsen. Købsfakturaer blev indsendt, når SKAT bad om det.

Da Comitel International gik konkurs, blev virksomhedens dokumenter afleveret til kurator. Der kan også have været relevante dokumenter vedrørende Comitel International hos speiditører og i Comitel-koncernen, hvorfra der blev købt ydelser.

En checkliste som den, der er fremlagt vedrørende ordrenummer 743 og 774 og indkøbsnummer 729 den 12. november 2004 af internet access kort vedrører den enkelte handel på ordreniveau. Den vedrører ikke kunden eller markedet. Code of Conduct var første gang han så en opstilling med opmærksomhedspunkter, som kom fra en offentlig myndighed. Han havde forsøgt at få en liste fra SKAT tidligere. Det var formentlig i 1998 som brancheforeningsformand på mødet med SKAT. Fysisk test og kontrol var ikke noget, han vidste noget om på det tidspunkt. Han har ikke set mange af deres varer, men dem han så, var plomberede, og det var ikke muligt at tage noget ud uden at bryde forseglingen. Han ved også, at nogle it-komponenter kan tage skade ved den blotte berøring.

Brokerne havde en fast løn og var derudover på provision. Han mener, at grundlønnen var 25.000 kr. månedligt, men de kunne tjene store beløb. Typisk havde de hver deres kunder og handlede ikke med de samme, men det kunne afhænge af personlige relationer. De andre brokere har nok set varer fra Klaus Ulrik Hansens handler på lageret, men tilsyneladende var der ikke noget anderledes ved disse handler. Hverken internt eller eksternt antydede nogen, at noget var galt. Det var også SKATs vurdering, at svindlen var lavet på en anden måde end hidtil kendt. Det er trist, at staten har haft et så stort tab. Klaus Ulrik Hansen var ikke provisionslønnen, og det var en medvirkende årsag til, at han fik en aktiepost og 1 mio. kr., da han blev direktør. Han havde kendt Klaus Ulrik Hansen længe – fra denne var 23 år – og syntes derfor, at han vidste meget om ham. Han og hans kone har været hjemme hos Klaus Ulrik Hansen 2-3 gange, men de omgik ellers ikke hinanden privat.

Klaus Ulrik Hansen har forklaret, at han begyndte at arbejde i virksomheden i 1992 på værkstedet, hvor han reparerede kommunikationsradioer og walkie-talkies. Han er certificeret Novell administrator og har en uddannelse som PHP-programmør. Dengang var han meget interesseret i og meget kyndig i it. Han fik en god kontakt til Nokia, og det lykkedes at få en aftale om garantireparationer på Nokia telefoner. Han blev leder af værkstedet. På et tidspunkt startede han sammen med en kollega i branchen virksomheden Teleservice, som lavede reparationer uden salg. Derfor forlod han Danitas. Efter at der var påstået uenighed, trak han sig fra Teleservice, som også endte med at blive solgt. Peer Kølendorf, som han havde haft jævnlig kontakt med, tilbød ham at vende tilbage til Danitas/Comitel,

og han blev ansat som forretningsudvikler i Comitel den 7. august 2000. Han skulle se på nye ideer og på, om forretningen kunne optimeres. Der var allerede brokerhandel med mobiltelefoner i virksomheden. I første omgang var han ikke selv broker, men foretog en vurdering af aktiviteterne med henblik på forretningsudvikling. Det var før 2003. Han kunne se, at der var en verden af muligheder, som han mente kunne udnyttes bedre, end den daværende brokerafdeling gjorde. Han forsøgte derfor selv at sætte gang i udviklingen og prøvede sammen med de daværende brokere at få nye kunder og leverandører.

Han vendte dagligt overordnede ting med Peer Kølendorf, og det handlede ikke kun om brokermarkedet. De drøftede også kunder og leverandører, hvis der var et eller andet specielt. Det kunne for eksempel være, hvis kontakten til en leverandør blev genoptaget, som det skete med personer i Hong Kong, som Peer Kølendorf havde kendt gennem mange år. De gamle kontakter i blandt andet Hong Kong blev brugt til at etablere nye kontakter. Han fik mere og mere med brokeraktiviteten at gøre. Det var op til ham at udstikke retningslinjer. Peer Kølendorfs rolle på brokerområdet var på informationsniveau. Peer Kølendorf efterspurgte ikke information om hverken leverandører eller kunder, men afhængig af situationen orienterede han nogle gange Peer Kølendorf om nye kunder. Det skete mundtligt. Peer Kølendorf holdt øje med statistikken for omsætning og tog sig af indrapportering til SKAT af kunder og leverandører på cvr-numre.

De varer, de handlede med, skulle være inden for teknologi-området, dvs. mobiltelefoner og it. Han husker ikke præcist, hvornår beslutningen om at handle med it-komponenter blev truffet. Det var nok ham, der foreslog, at de skulle gå ind i brokerhandel med it-komponenter, fordi han havde en forkærlighed for it. Han mener, at de første handler med it-komponenter gik fra Holland til England, men i starten blev der ikke handlet så meget. Han blev introduceret til Solid Trading ApS af en medarbejder i Comitel International, der tidligere havde arbejdet sammen med personen bag Solid Trading ApS. Kunderne kom han i kontakt med på elektronikmesser, blandt andet i Hong Kong, på brokersites på internettet og via telefonen. Det gjorde sig også gældende ved "Gul Feber"-handlerne. De andre brokere var også i kontakt med Solid Trading ApS, men i forbindelse med "Gul feber"-handlerne var det primært ham, der havde kontakten. Det var også primært ham, der havde kontakten til aftagerne i Hong Kong, men når han var på rejse, tog de andre brokere over.

Han husker, han havde kontakt til firmaet Asia Time Technologies Ltd. i Hong Kong, men husker ikke, hvem der oprindeligt fik firmaet ind som kunde hos Comitel International.

Han interesserede sig ikke for, hvordan Asia Time Technologies Ltd. havde fundet frem til Comitel. På et tidspunkt besøgte 3 Hong Kong baserede firmaer kontoret, men han husker ikke hvilke. Han genkender også de øvrige navne på udenlandske selskaber i "Gul Feber"-handlerne, som fremgår af oversigten på side 10 i Københavns Byrets dom af 4. oktober 2007, herunder Aspen Group Ltd. og Fusion R, men husker ikke detaljer om dem, eller om, hvordan kontakten til dem blev etableret. Det var ikke Peer Kølendorf, der stod for kontakten til selskaberne.

Han husker ikke, om han sagde direkte til Peer Kølendorf, at Solid Trading ApS kunne levere it-komponenter, men de har nok talt om, at de kunne få en forretning op at køre. De talte løbende sammen i det daglige, og han var den, der informerede Peer Kølendorf. Peer Kølendorf havde ikke kontakt til Solid Trading ApS. Han orienterede ikke Peer Kølendorf, selv om de lavede en stor handel som for eksempel den med Asia Time Technologies Ltd. Peer Kølendorf kan være blevet bekendt med den fra statistikken eller ved, at brokerne havde "armene over hovedet" efter en stor handel. Han husker ikke, at Peer Kølendorf har spurgt til priser.

Da han kom, var der etableret kontrolrutiner i brokerafdelingen i forhold til varer, leverandører og kunder. Han vedstår det, han sagde under straffesagen om kontrol af blandt andet momsnummer og varer. Han mener, de forsøgte at følge retningslinjerne i det engelske Code of Conduct, som blev omtalt på møder i FTI, der var den engelske organisation for brokere. Han og Peer Kølendorf var helt enige om, at de skulle undgå momskarruseller. Peer Kølendorf kom også med artikler fra SKAT og andre om emnet.

Peer Kølendorf spurgte tit til, om de havde foretaget vareoptælling og kontrol. It-komponenterne kom ind på deres eget lager, mens mobiltelefoner typisk lå ude hos speditøren. Alle i brokerafdelingen deltog i kontrol og optælling også i "Gul Feber"-handlerne. Han deltog selv i kontrollen og påså, at de andre brokere lavede kontrol. Hvis kasserne var åbne, så tjekkede de indholdet og tog stikprøver ud til kontrol. It-komponenter lå pakket i gennemsigtige poser. Hvis kasserne var lukkede og forseglede, så talte de kasserne, tjekkede labels og at forseglingen var i orden hele vejen rundt, dvs. at der var brugt den rigtige type tape. Varer tabte værdi, hvis forseglingen blev brudt. Man talte på markedet om "open box" og "sealed box", og prisen på de to typer var ikke den samme. Det fremgik hverken af "purchase order" eller fakturaen, om det var åbne eller lukkede kasser, men det var aftalt over telefonen. Man vidste som broker, hvad der kom, og så kontrollerede man, om den

modtagne vare var som aftalt. På fakturaen stod eksempelvis ”RAM klodser”, men mundtligt eller i en MSN besked var der aftalt RAM klodser på 1 gigabyte. Man havde ikke et dokumentationsspor. Hvis varerne ikke var som aftalt, måtte kunden sige ja eller nej til det, som kunne leveres. Man kunne også kontakte leverandøren. Han havde en kunde, før han indkøbte varer. Hver handel havde et kontrolskema med afkrydsningsmuligheder, men han husker ikke, om de udfyldte skemaet ved handel med it-komponenter. Det var et kontrolskema fra tidligere tider. Han mindes ikke, at der var problemer med, at der ikke kom de aftalte varer, også selv om man ikke kendte hinanden så godt.

Der blev ikke solgt med garanti eller reklamationsret, så der kom ikke reklamationer. Når en telefon havde navnet Nokia stemplet på, og Nokia kunne se de relevante data i selve apparatet, ville Nokia behandle reklamationen. Hvis det var it-komponenter, der ikke virkede, så ville han kontakte leverandøren og forsøge at gøre noget ved det, men det var ikke noget, han var retligt forpligtet til.

Comitel International markedsførte sig på messer og brokermøder samt på brokersites på internettet.

Han og de andre brokere havde løbende dialog om, hvor der kunne tjenes flest penge. Han husker ikke, at der var uenighed om udnyttelse af rammen på 50 mio. kr., selv om han eksempelvis brugte 40 mio. kr. på en handel med Asia Time Technologies Ltd. Det var helt sædvanligt at handle for store beløb. Det var heller ikke noget, han drøftede med Peer Kølendorf. Han var ikke provisionslønnet.

Det var kun betalinger af varer, som krævede godkendelse. Han kunne ikke selv godkende betalinger, men lagde det til bogholderiet, og fik besked tilbage, når der var betalt. Han husker ikke, hvilke papirer han skulle udfylde i den forbindelse, men der var givetvis nogle.

Det kan godt passe, at det var på hans initiativ, at de begyndte på handel med internet access-kort til pornosider i efteråret 2004. Det lignede taletidskort, som de allerede handlede med, og han havde set kortene i Hong Kong, hvor de lå i butikkerne, og han vurderede, at der var et marked. Han lavede ikke en formaliseret undersøgelse af kortene. Han husker ikke, om Peer Kølendorf spurgte til handlerne med kortene. Han husker ikke korrespondancen med aftagerne i forbindelse med handlen med kortene.

Han var ansat som forretningsudvikler, indtil han blev direktør, men det medførte ingen ændring i hans hverdag. Han var ikke med til bestyrelsesmøder, men kom nogle gange ind og besvarede spørgsmål. Peer Kølendorf orienterede ham i øvrigt om, hvad de talte om. Han var med på Strategidøgnet.

Der var ikke forskel på ”Gul Feber”-handlerne og andre handler før og efter denne periode. Det var også de samme medarbejdere, der stod for dem. Han husker, at de ikke ville have 3. parts betalinger, fordi det kunne ”lugte af noget mistænkeligt”. Han husker ikke den vidneerklæring, som han skulle afgive for Nottingham Crown Court i forbindelse med Vaney-peco/Texmart-sagen, og som foreligger i udkast i sagen.

Han var meget med i driften af CBB Mobil på den tekniske side, men var ikke med i salgsprocessen. Det interesserede ham ikke. I forhold til SMS var det også det tekniske og personalemæssige, han tog sig af, indtil det blev solgt fra.

Han brugte efterhånden mere og mere tid på brokeraktiviteter og arbejdede samtidig på CBB Mobil og SMS, så han tog også aftener i brug.

Ole Stangegaard har forklaret, at han var formand for bestyrelsen i Danitas, senere Comitel, fra den 6. november 1998 til juni 2003. Han er uddannet som linjeofficer, og var i 1960 med til at starte Datacentralen, hvor han blev vicedirektør. Han arbejdede herefter med it i både ØK og i konsulentvirksomheden Price Waterhouse, hvor han var partner gennem 9 år. Herefter var han indtil for 2 år siden bestyrelsesformand for flere selskaber inden for it-området, blandt andet i virksomheden Milestone.

Peer Kølendorf ønskede en professionel bestyrelse, og han fik tilbud om at blive formand. De to andre medlemmer af bestyrelsen blev Torben Svanberg, der havde en baggrund i mobiltelefonbranchen, og Lars Thinggaard, der er revisoruddannet, og nu er direktør i Milestone. Han havde personligt ingen erfaring med brokerområdet.

Hans indtryk af virksomheden var fra begyndelsen meget positivt. Den havde et solidt økonomisk grundlag og virkede veldrevet. Peer Kølendorfs adfærd i forhold til bestyrelsen var tillidsvækkende. Tingene var i orden med den fornødne funktionsadskillelse, og der var

nedskevne regler og procedurer for de ansatte i en personalehåndbog. Når bestyrelsen stillede spørgsmål, fik den prompte svar, hvilket var tegn på en veldrevet organisation.

De holdt bestyrelsesmøde hver 2.-3. måned, og han kom i virksomheden mindst en gang om måneden for at mødes med Peer Kølendorf. Han oplevede en god stemning i virksomheden og blandt personalet.

Han og Peer Kølendorf havde hvert halve år møde med virksomhedens bank, og tilbagemeldingen fra banken var, at alt var i orden. Der blev betalt til tiden, og aftaler blev overholdt. En gang om året var der også et møde om virksomhedens forsikringsforhold.

Bestyrelsen fik løbende rapportering på det overordnede plan om omsætning, omkostninger og resultat. De drøftede de enkelte afdelinger, hvis der var anledning til det, men det var ikke bestyrelsens opgave at kontrollere forholdene på afdelingsniveau, når direktøren, som det var tilfældet med Comitel, sørgede for at give de nødvendige oplysninger. Der var diskussioner i bestyrelsen, men man nåede altid til enighed uden afstemning, og Peer Kølendorf implementerede beslutningerne loyalt. En gang om året afholdt man et strategimøde. Peer Kølendorf levede i høj grad op til hans forventninger – både som forretningsmand og i menneskelig adfærd og retskaffenhed. Som administrerende direktør i en organisation af Comitels størrelse var det Peer Kølendorfs ansvar at udstikke retningslinjer, lave resultatkontrol og sørge for, at organisationen fungerede, men han skulle ikke selv være nede i detaljer i den daglige drift eller bogholderifunktioner. Bestyrelsen var tilfreds med den måde, Peer Kølendorf udfyldte rollen på.

Han havde et møde med Klaus Ulrik Hansen, da Peer Kølendorf udtrykte ønske om at ansætte ham som forretningsudvikler. Han fattede tillid til Klaus Ulrik Hansen, der fremstod som en faglig kompetent og initiativrig person, så han støttede ansættelsen. Der var et godt personligt forhold mellem Peer Kølendorf og Klaus Ulrik Hansen, som var en del af den daglige ledelse. Han oplevede ikke tillidsbrud fra Klaus Ulrik Hansens side i sin formandstid.

Klaus Ulrik Hansen deltog lejlighedsvis i bestyrelsesmøder og præsenterede interessante forslag baseret på sit kendskab til faget og markedsforhold. Klaus Ulrik Hansens forslag om at udvide brokervirksomheden til at omfatte it-komponenter fandt bestyrelsen interessant, fordi det er usundt for en virksomhed kun ”at stå på et ben”. Samtidig kunne udvidel-

sen ske på grundlag af den eksisterende organisation og de støttefunktioner, f.eks. bogholderiet, som allerede var til stede, så det virkede fornuftigt. Der var ikke lavet en strategiplan, men bestyrelsen havde sat ambitiøse vækstmål for virksomheden, og udvidelsen på brokerområdet kunne bidrage til opfyldelse heraf. Det var lige i slutningen af hans formandsperiode, at bestyrelsen vedtog at følge forslaget, og det var Klaus Ulrik Hansen, der skulle gennemføre det. Det var unødvendigt med en forretningsplan, fordi Peer Kølendorf og Klaus Ulrik Hansen kendte området så godt, og det var kun et spørgsmål om at tage en ny varegruppe ind og ansætte få yderligere folk.

Bestyrelsen lagde vægt på, at forholdet til myndighederne, herunder SKAT, skulle være i orden, og hvert bestyrelsesmøde blev indledt med, at kvitteringer for indbetalt a-skat og moms blev omdelt. Bestyrelsen kendte godt begrebet momskaruseller, og det blev omtalt med stor afsky, men det var ikke noget, de drøftede indgående. Han vidste, at Peer Kølendorf indsendte lister over kunder og leverandører til SKAT og kendte navngivne medarbejdere i SKAT, og bestyrelsen fik også forelagt sådanne lister ved en lejlighed. Han husker ikke, at ordet momskarusel har været anvendt i forbindelse med listerne. De blev indsendt med henblik på korrekt afregning i forhold til SKAT.

Han vidste, at Peer Kølendorf havde skærpet opmærksomhed omkring momsforhold, og han hørte ikke noget om, at virksomheden skulle have været i nærheden af en momskarusel. Det ville absolut have fået bestyrelsen til at reagere. Han erindrer ikke specifikke artikler, hvor Peer Kølendorf har udtalt sig om momskaruseller, men det kan godt være noget, de har talt om.

Han husker ikke, at der blev omtalt et Code of Conduct, men bestyrelsen vidste, at varer blev undersøgt stikprøvevis. Det var god forretningskik, så det var der ikke brug for at skrive ned. Bestyrelsen hørte ikke noget om manglende betalinger, og han vidste fra møderne med banken, at der var styr på de store betalingsstrømme. Han husker ikke konkrete navne på samhandelspartnere. Bestyrelsen gik ikke ned i detaljer med det.

Han husker ikke, at der lå nogen speciel overvejelse bag formuleringen om ”særlige risici” i ledelsesberetningen i årsrapporten fra 2002, som han er medunderskriver af. Ledelsen skal altid tilstræbe seriøsitet i forretningsførelsen, og de væsentlige risici er ukurante varer, useriøse samhandelspartnere og manglende betalingsevne. Han havde tillid til, at Peer Kø-

lendorf havde organisationen på plads, således at forretningen blev afviklet på forsvarlig vis.

Da han i 2007 så omtalt i Computerworld, at Distributørforeningen forsøgte at få Peer Kølendorf ekskluderet af brancheforeningen, blev han meget forarget. Han fandt det uretfærdigt og ukollegialt og tilbød Peer Kølendorf sin assistance. Han og Peer Kølendorf havde et møde med IT-brancheforeningens formand og direktør, hvor han sagde sin mening om det, han opfattede som en personlig vendetta mod Peer Kølendorf.

Steen Erik Mønsted har forklaret, at han blev medlem af bestyrelsen i Comitel i februar 2003 og siden juni 2003 har han været bestyrelsesformand. Han startede oprindeligt som managementkonsulent i T. Bak-Jensen og AIM. Derefter kom han ind i dagligvarebranchen og var først direktør i Frellsen og siden i BS Supermarkeder, der i hans tid blev til Fakta-kæden for at tage konkurrencen op på discount-markedet. Da han kom hjem efter et 3-årigt ophold i udlandet, hvor han var direktør i Gate Gourmet i England og Irland med ledelsesansvar for 2.000 ansatte, tilbød Peer Kølendorf ham at indtræde i Comitels bestyrelse. Han har kendt Peer Kølendorf i 25 år, hvor de har siddet i en VL-gruppe sammen. Han kender til brokerhandel på dagligvareområdet. Han havde ingen viden om it, og han skulle være generalist. Der var andre i bestyrelsen med teknisk indsigt.

Han har ikke før mødt et selskab, hvor der var så godt styr på tingene som i Comitel. Bestyrelsen fungerede godt og kunne til fulde følge med i den overordnede drift og få de oplysninger, den ønskede. Der var en fast skabelon for bestyrelsesmøderne med oplæg og afrapportering, og Peer Kølendorf er en yderst professionel leder, der uddelegerede og organiserede virksomheden på en hensigtsmæssig måde, men samtidig var på hele tiden og udviste en høj grad af rettidig omhu i forhold til afrapporteringer og dokumentation. Han ser Peer Kølendorf som en retskaffen, venlig, social og meget flittig person, der fuldt ud har levet op til hans forventninger.

Der var kvartalsvise bestyrelsesmøder, og herudover mødtes han med Peer Kølendorf 2-3 gange om måneden.

På bestyrelsesmøderne var der afrapportering vedrørende budget og likviditet. Hvis der var brug for information om markedsforhold, var det Klaus Ulrik Hansen, der redegjorde mundtlig herfor. Til møderne forelå en standardrapport, som også indeholdt resultatopgø-

relse, og herudover kunne der være afrapporteringer vedrørende personaleudskiftninger og lønforhold samt de oplysninger, der blev sendt til SKAT.

Han kan ikke sige, hvorfor it-komponenter ikke står nævnt på den standardrapport, der forelå til bestyrelsesmødet den 2. september 2004, men det kom til at stå senere. Han erinder at have set debitor- og kreditorlister, men de var ikke altid vedlagt regnskabstallene til bestyrelsesmøderne.

Klaus Ulrik Hansen var en nøgleperson i virksomheden, og derfor blev han udnævnt til direktør for brokerafdelingen. I februar 2003 var Klaus Ulrik Hansen forretningsudvikler og virkede meget kompetent inden for it og telefoni. Klaus Ulrik Hansen havde stor viden, var praktisk orienteret og havde et stort netværk. Han vidste, at Peer Kølendorf havde stor tillid til Klaus Ulrik Hansen, og det havde han også selv. Han havde ikke oplevet tillidsbrud fra Klaus Ulrik Hansens side før sagen med Vaneypeco/Texmart i England. Han og Peer Kølendorf gjorde det helt klart, at det var utilstedeligt, at Klaus Ulrik Hansen havde frigivet varer, før der var sket betaling.

Han husker, at Klaus Ulrik Hansen kom med forslaget om at udvide brokerhandlen med it-komponenter, fordi han havde fået forespørgsler på blandt andet RAM. Bestyrelsen afviste det først, men det kom op igen, og det lå i naturlig forlængelse af, at virksomheden allerede havde en velfungerende brokerafdeling og tilhørende støttefunktioner med eksempelvis bankflow og en kompetent speditør. På et tidspunkt kom der et forslag om at udvide til handel med tøj, men de besluttede at begrænse området til det, som Klaus Ulrik Hansen havde viden om, så det blev it og mobiltelefoner.

Der forelå ikke et skriftligt oplæg for bestyrelsens beslutning om brokerhandel med it-komponenter. Bestyrelsen fandt, at Klaus Ulrik Hansens mundtlige redegørelse om markedsforholdene var et tilstrækkeligt og godt grundlag. Comitel var en lille spiller, men hvis virksomheden kunne få bare en lille markedsandel, ville det give et fint resultat. Beslutningen gik ud på, at Klaus Ulrik Hansen skulle ansætte folk, men i øvrigt bruge det eksisterende apparat i virksomheden og udnytte sin egen ekspertise og netværk.

De drøftede spørgsmålet om moms-karuseller i bestyrelsen. Bestyrelsen var interesseret i at dække sig ind, og de kendte til Peer Kølendorfs samarbejde med SKAT og havde set de lister over samhandels partnere, som blev indsendt. Han fandt det betryggende, at SKAT – i

modsatning til Comitel selv – kunne se forudgående og efterfølgende handelsled, og han regnede med, at de ville få besked, hvis noget var galt. Rutinen med indsendelse af lister var allerede indarbejdet, da han kom ind i bestyrelsen. Bestyrelsens holdning var, at de ikke kunne være politibetjente, men ”herre i eget hus”.

De talte om Code of Conduct, og det var Klaus Ulrik Hansens opgave at være opmærksom på, at disse retningslinjer blev overholdt. Han husker, at der var et eksempel med en virksomhed uden momsnummer, som Comitel afviste at handle med. Han mener, de gjorde, hvad der var muligt for at undgå momskarruseller, og Comitel fik heller ikke oplysninger om, at de var involveret i noget sådant.

Derfra hvor han sad, oplevede han ingen forskel på ”Gul Feber”-handlerne og andre handler. Det er en opdeling, der først er sket efterfølgende. Han fik løbende rapportering om omsætningstallene og glædede sig over den positive udvikling, men Comitels handler var små i forhold til markedet som helhed, og det var normalt med store udsving, så der var ingen alarmklokker, der ringede. En handel på 40 mio. kr. var en ”pæn” handel, men ikke hverken lille eller stor ud over det sædvanlige. Han vidste, at andre selskaber omsatte for samme beløb. Så vidt han ved, er forsøg på at kortlægge brokermarkedets størrelse ikke lykkedes.

Bestyrelsen bad om at se den varekontrol, der blev foretaget, og fik i foråret 2003 en demonstration på deres eget lager af Klaus Ulrik Hansen. Speditøren foretog en tilsvarende kontrol af de varer, som Comitel ikke selv havde på lager eller kontrollerede hos speditøren. Bestyrelsen kontrollerede ikke efterfølgende, at der blev foretaget kontrol, hvilket han hverken anså for nødvendigt eller for bestyrelsens opgave. Bestyrelsen havde tillid til, at der blev foretaget varekontrol, som det sker i alle forretningsforhold, og der har heller ikke været anledning til at tro andet.

Han havde hørt om selskabet Solid Trading ApS og vidste, at Comitel startede handel med it-komponenter med selskabet i november 2003. Klaus Ulrik Hansen fortalte om sit besøg hos Solid Trading ApS og nævnte, at alt så fint ud, og selskabet var momsregistreret.

Han opfatter bemærkningerne om særlige risici i ledelsesberetningen i årsrapporten for 2003 som standardrevisorbemærkninger. Man skal handle med seriøse købere, og det indebærer, at man er opmærksom og bruger sine sunde fornuft samt tjekker momsnummer.

Det ”lå i blodet” i Comitel og krævede ikke et særligt system. Bemærkningerne i årsrapporten 2003 om nedgang på det engelske marked, skyldtes de engelske myndigheders indgriben over for ”brodne kar i branchen”. Bemærkningen samme sted om fokus på salgsarbejde i Asien skal ses på baggrund af, at de overvejede, om virksomheden kunne starte noget op i Dubai, men det blev opgivet, efter at Klaus Ulrik Hansen havde undersøgt forholdene.

Det forhold, at Klaus Ulrik Hansen blev udnævnt til direktør for brokerafdelingen i april 2004, førte ikke til ændringer i Peer Kølendorfs rolle i virksomheden, og det havde han heller ikke en forventning om. Peer Kølendorf var fortsat overordnet ansvarlig for virksomhedens drift og tog sig af de økonomiske og likviditetsmæssige forhold, herunder af-rapporteringer til bestyrelsen, men Peer Kølendorf var ikke ekspert på brokerområdet og havde ikke Klaus Ulriks Hansens netværk og tekniske indsigt. Når det handlede om brokerområdet, rettede bestyrelsen sig mod Klaus Ulrik Hansen, og han oplevede det som en styrkelse af den del af virksomheden, at Klaus Ulrik Hansen fik det fulde ansvar.

Så vidt han husker, fik han først efterfølgende at vide, at Comitel handlede med internet access kort, men det lå inden for de vedtagne rammer, og når markedet var der, var det i orden.

Han blev bestyret over SKATs brev af 6. december 2004 om nægtelse af fradrag for moms, og det blev drøftet i bestyrelsen. Peer Kølendorf og Klaus Ulrik Hansen tog sig af det efterfølgende forløb. Det gav ikke anledning til ændringer i virksomhedens procedurer eller kontrolforanstaltninger i forhold til Klaus Ulrik Hansen, og på dette tidspunkt heller ikke til en overvejelse om at trække sig ud af brokerhandlen. Han havde en tykerto på, at det, de lavede, var i orden.

Brokeraktiviteten blev lukket ned i 2006, dels på grund af, at Klaus Ulrik Hansen, der var krumtappen i den del af virksomheden, var væk, dels på grund af lovændringen om solidarisk hæftelse. Hverken Peer Kølendorf eller andre havde ekspertise til at drive brokerhandlen videre, og virksomheden satser fremadrettet hovedsagligt på en ejendomsportefølje.

Flemming Lind Johansen har forklaret, at han er uddannet i og har arbejdet en årrække i toldvæsenet, herunder med kontrol af brokerbranchen i 1994. Fra 2001 indtil 2012, hvor han startede egen rådgivningsvirksomhed, var han partner i henholdsvis KPMG og Ernest

& Young, hvor han rådgav om moms. Han er forfatter til flere bøger om moms og er ekstern lektor i momsret på CBS.

Han bistod Comitel i 2004 og 2005 som rådgiver, fordi Peer Kølendorf på baggrund af OB Invest-sagen, hvor Comitel havde solgt til Norge, der ikke var medlem af EU, havde bedt ham tjekke Comitels procedurer og brokernes kendskab til momsregler inden for EU.

Da SKATs første udkast til afgørelse vedrørende ”Gul Feber”-handlerne kom i december 2004, foretog han som rådgiver for Comitel en gennemgang af handlerne og var også involveret i det høringssvar, som Comitel afgav den 31. januar 2005.

Han gennemgik regnskabsmaterialet, herunder kontoudtog vedrørende handlerne, og fandt intet påfaldende. Der var ikke tale om urealistiske beløb sammenholdt med Comitels handel i øvrigt. Han kontrollerede leverandørerne, dvs. Trademark International ApS og Solid Trading ApS, og fandt ikke noget påfaldende. Begge selskaber havde afgivet årsregnskab og havde revisor tilknyttet. Det eneste, han undrede sig over, var, at Solid Trading ApS havde været tilmeldt en adresse i et fritidshus, men senere var selskabets adresse blevet ændret til Skudehavnsvej. Det var vanskeligt at undersøge kunderne, da det var selskaber i Fjernøsten, men han mente, at svindel i det led ville være svært på grund af toldkontrol ud af EU og importkontrol i det pågældende land i Fjernøsten. Han er dog opmærksom på, at eksportkontrol ikke er noget, der sker konsekvent.

Han påså ikke, om der var gennemført varekontrol i hver enkelt handel. Han hæftede sig heller ikke ved, om der var sket betalinger til 3. part eller givet kredit. Han forholdt sig til produktangivelserne på varerne, som de var angivet i papirerne, og studerede ikke noget i den forbindelse, herunder angivelserne ”Infineon TSOP ” eller ”Samsung Branded Dice”. Han mener, at han blandt andet på baggrund af sit arbejde i toldvæsenet havde tilstrækkeligt kendskab til at kunne vurdere produktbeskrivelserne, selv om det er et marked i konstant udvikling.

Han var tilfældigt til stede i Comitel, da Klaus Ulrik Hansens arbejdsplads blev ransaget. Det var en alvorlig situation, som førte til yderligere undersøgelser, blandt andet anmodede virksomheden om aktindsigt i SKATs oplysninger om Solid Trading ApS, men SKAT mente ikke, at der kunne findes noget relevant deri. Først senere havde han lejlighed til at gennemgå oplysninger om Solid Trading ApS, hvor han blandt andet hæftede sig ved, at

selskabet havde betalt både vagtselskab og forsikringsselskab, hvilket tydede på reel handel i virksomheden. Han spurgte også Klaus Ulrik Hansen, om han havde kendskab til en person, der var omtalt i SKATs første udkast til afgørelse. Klaus Ulrik Hansen svarede, at han ikke kendte den pågældende person, som heller ikke var kendt i brokerkredse.

Han mener, at SKAT ikke havde været tilstrækkelig omhyggelig i sine undersøgelser af Comitels eksportangivelser, idet hans undersøgelse blandt andet viste, at der var foretaget eksportangivelse fra Comitels speditør, men angivelse var sket under et såkaldt ”dummy nummer”, som alle kan bruge hos SKAT.

Han mener, at der består en væsentlig risiko for brokere for ikke at få penge for de varer, der sælges, så det er sædvanligt at sælge ”on hold”, dvs. brokieren udleverer ikke varer, før de er betalt. Samtidig er det væsentligt ikke at betale sin leverandør, før man som broker har foretaget varekontrol, hvilket er svært ved it-komponenter, fordi værdien forringes, hvis man åbner indpakkede varer. Betaling til 3. part kan være tegn på noget mistænkeligt, men kan også forekomme i helt reelle handler. Efter hans opfattelse er det et karakteristika ved brokerbranchen at ”spille med lukkede kort”, da brokieren ellers overflødiggør sig selv som mellehandler.

Han mener, at indsendelse af lister over leverandører og kunder til SKAT er en almindelig kendt forholdsregel, fordi SKAT dermed får overblik over handelsmønstret og kan se, hvem der handler på markedet.

Kenn Hoffmann Jensen har forklaret, at han også i dag arbejder som specialkonsulent i SKAT i Afdelingen for særlig kontrol og beskæftiger sig med sager om tungere økonomisk kriminalitet, men det er nu en landsdækkende afdeling. På tidspunktet for ”Gul Feberhandlerne” sad han i Region Nordsjælland-Bornholm.

Han havde bl.a. kontrolbeføjelse over for Solid Trading ApS, som tidligere hed Nemesis ApS. Første gang han stødte på virksomheden var i forbindelse med en såkaldt verifikationsanmodning fra de engelske myndigheder i september 2002. Hans kollega Jørgen Eggert var ude i virksomheden for at få oplysninger om en handel vedrørende to engelske selskaber, som de engelske myndigheder havde bedt om. Primo 2003 kom der igen en verifikationsanmodning fra de engelske myndigheder, og han havde da selv kontakt med virksomheden. Der kom flere anmodninger vedrørende Solid Trading ApS vedrørende indkøb hos

engelske virksomheder og videresalg til en italiensk virksomhed. De fik ingen reaktion fra de engelske myndigheder på de oplysninger, de sendte til dem, men bad heller ikke herom. De sendte en anmodning til de italienske myndigheder om oplysninger, men fik ikke svar tilbage.

I oktober måned 2003 var han sammen Jørgen Eggert på kontrolbesøg hos Solid Trading, der havde anmodet om udbetaling af eksportmoms på knap 4 mio. kr. De fandt intet til hinder for udbetaling, men bad den centrale enhed i SKAT om at tage kontakt til de engelske myndigheder, fordi de mente, at Solid Trading ApS indgik en momskarrusel. I december 2003 fik de besøg af to engelske politifolk, der fik materiale med hjem. Han ringede medio januar 2004 til det engelske politi og fik at vide, at sagen var under efterforskning, men hørte herefter ikke noget.

I februar 2004 fik de en henvendelse fra region Køge om firmaet Network Trading ApS, der havde oparbejdet et beløb på 90 mio. kr. i skyldig moms for 3. kvartal 2003 og januar 2004. Network Trading ApS havde videresolgt varer indkøbt i Hong Kong til Trademark International ApS i Vejle, der havde videresolgt varerne til Solid Trading ApS, som igen havde videresolgt til Comitel, der havde solgt varerne tilbage til Hong Kong. Betalingerne skete som regel ved, at Trademark International ApS betalte direkte til Network Trading ApS' leverandør i Hong Kong, men ved en handel i januar 2004 blev den rutine fraveget, og Network Trading ApS forudbetalte 90 mio. kr. til leverandøren Quantum i Hong Kong, som viste sig ikke at levere og heller ikke efterfølgende tilbagebetalte beløbet. Det førte til Network Trading ApS' manglende momsindbetaling på ca. 90 mio. kr., og til at selskabet efterfølgende gik konkurs. Det var region Køge, der behandlede sagen vedrørende Network Trading ApS, og han foretog sig ikke noget på dette tidspunkt og havde ikke kontakt til sagsbehandleren vedrørende Trademark International ApS i region Vejle.

Han deltog i mødet den 16. marts 2004 med repræsentanter for 3 skatteregioner, Kammeradvokaten, SØK og Told- og Skattestyrelsen, hvor det blandt andet blev besluttet at nedsætte en styregruppe om aktion "Gul Feber". Det var ledelsen i hans region, der tog initiativ til mødet for at få fælles fodslag, så de kunne få lukket momssvigskæden. Det var nok ham, der havde inviteret SØK med. På mødet blev det blandt andet besluttet at sætte toldspærre på de relevante virksomheder, og det skete også i forhold til Solid Trading ApS. Det medførte, at indkøbte varer fra Fjernøsten blev åbnet af tolderne for at verificere indholdet. Det er ikke sædvanligt at gøre, men Solid Trading ApS var gået fra at handle inden

for EU og i Danmark til at importere fra et tredjeland, så det var et forsøg på at sikre sig mod fremtidige begivenheder. To dage efter blev et forudbetalt vareparti fra Hong Kong til Solid Trading ApS stoppet i lufthavnen som beskrevet i ToldSkats fremlagte notat af 2. april 2004, som han kan vedstå. Det førte til, at Solid Trading ApS ikke kunne betale momstilsvar på 11 mio. kr. for februar måned og 17 mio. kr. for marts måned 2004, og virksomheden gik derefter konkurs. Varepartiet viste sig at være attrapper og ikke varemærkeforfalsket som anført i notatet.

Han erindrer ikke, at de havde fået et tip vedrørende Solid Trading ApS udefra. Det må være på baggrund af de gennemførte kontrolbesøg, at de fik viden om virksomhedens handel med Fjernøsten. Han husker ikke, hvor mange kontrolbesøg de foretog i efteråret 2003, men de så aldrig de indfortoldede varer på lageret. En toldprofil eller toldspærre kan gradueres ud fra tilgængelige oplysninger og kan godt sættes på en specifik vare. Primo 2004 havde han kun teser at arbejde ud fra. Da der skete tredjepartsforudbetaling, fik han mistanke om, at der var tale om kædesvig.

Det er ikke blevet nemmere at afsløre momskarruseller, selv om SKAT har indført en enhedsorganisation, fordi handelskæden er blevet længere, og varerne går ind og ud af EU. Kommunikationen i SKAT er bedre, men sagerne er sværere. Det påtænkte "Early Warning-system", som er beskrevet i en artikel i deres fagforeningsblad blev ikke til noget. Det system, de fik i stedet, er ikke lige så godt.

Han har i et notat af 2. februar 2004 omtalt en samtale med en kollega, Charlotte Vindelev, fra region København, der stod for at skulle udbetale negativ moms til Comitel. Som det fremgår af notatet, havde hun på kontrolbesøget bedt Comitel om fakturaer og betalingsdokumentation vedrørende køb hos Solid Trading ApS. Charlotte Vindelev havde forud herfor kontaktet ham for at få noget at vide om Solid Trading ApS. De drøftede ikke risikoen for momssvig, før hendes besøg.

Når der skal ske udbetaling af negativt momstilsvar, foretages en graduering af, hvilken kontrol der skal gennemføres. Der er 7 kategorier og jo højere kategori, jo bedre dokumentation kræves der, før der sker udbetaling. Hvis man ender i en kategori 5, 6 eller 7, vil kontrollen typisk indebære et besøg i virksomheden.

Mia B. E. Hansen har forklaret, at hun i dag er specialkonsulent i SKATs afdeling for særlig kontrol, hvor hun arbejder med momssvig. I 2000-2003 arbejdede hun i region København i en revisionsgruppe, hvor hun bl.a. besvarede verifikationsanmodninger fra udenlandske myndigheder. Hun har en 4-årig uddannelse som fuldmægtig inden for Toldskat og har derudover en ”spydspids-uddannelse” inden for moms.

Hun begyndte at have noget med Comitel at gøre i 2000, fordi SKAT fik mange verifikationsanmodninger fra udlandet vedrørende virksomhedens handler. De var 3 sagsbehandlere, der tog sig af dem. Det var en medarbejder i afdelingen ”Store selskaber”, der stod for udbetaling af negativ moms til Comitel. Hun kan ikke sige, præcist hvor mange verifikationsanmodninger, SKAT fik vedrørende Comitel. Proceduren var, at hun skrev til virksomheden og bad om oplysninger om handlerne, og det gik meget stringent med Comitel, hvor Poul Elmelund svarede hurtigt. De fik ikke tilbagemeldinger på de oplysninger, som SKAT sendte til de udenlandske myndigheder. Hun havde også ansvar for et par andre broker-virksomheder, hvoraf en var lige så stor som Comitel.

Hun husker, at Peer Kølendorf indsendte lister over leverandører og kunder, men kan ikke sige, præcist hvornår han begyndte på det. På det tidspunkt var der ikke en struktureret overvågning af momskaruseller, og tanken var, at hvis SKAT fik oplysninger ind fra de store brokere, så gav det et overblik, og oplysningerne kunne formidles til den relevante skatteregion til undersøgelse. Hun husker ikke, hvem der initierede ordningen. Hun fik og gennemgik listerne fra Peer Kølendorf i 2002 og 2003. Hvis der var nye danske virksomheder på listen, sendte hun oplysning herom til den relevante skatteregion, der så selv vurderede, om noget skulle undersøges i den anledning. Listerne angav ikke størrelsen på samhandlen, og hun husker ikke at have bedt om oplysninger herom.

Peer Kølendorf fik ikke tilbagemeldinger om virksomhederne på de indsendte lister over kunder og leverandører, og hun ville også have brudt sin tavshedspligt, hvis hun gjorde noget sådant. Hun har én gang i 2001 fået en anmeldelse om en virksomhed fra Comitel, og heller ikke der gav hun en tilbagemelding til Peer Kølendorf om, hvad anmeldelsen førte til.

Listerne fra Peer Kølendorf har hun ikke kunnet finde i arkivet, hvilket kan skyldes, at arkivet har flyttet fysisk adresse flere gange, ligesom SKAT er gået fra manuel til fuldelektronisk sagsbehandling.

Hun husker ikke at være blevet spurgt af Peer Kølendorf om, hvorvidt handel med Solid Trading var en god idé. Hun ville også kun have kunnet oplyse, hvorvidt virksomheden var momsregistreret. SKAT kan kun udlevere oplysninger om andre virksomheder, hvis det sker som led i en begrundelse af en afgørelse.

Indtil mødet i styregruppen om ”Gul Feber” den 16. marts 2004 havde hun ikke kendskab til, at der havde været anledning til kontrol af Comitel ud over det sædvanlige. Hun ville forvente at have hørt det, hvis der var særlige forhold vedrørende virksomheden. De drøftelser om Comitel, som Charlotte Vindelev, der arbejdede i en anden afdeling i region København, havde med Kenn Hoffmann Jensen fra region Nordsjælland, og som fremgår af et notat af 2. februar 2004, kender hun ikke til.

Hun ved ikke, hvornår hun fik indkaldelsen til mødet i styregruppen den 16. marts 2004. SØK var med for at diskutere teorier om momskarrusel. På mødet blev Comitel nævnt som aftager i handelskæden, men der forelå ikke noget faktisk dokumentation om virksomheden på mødet, og man drøftede ikke konkrete navne, eller om virksomheden foretog sig noget kriminelt. På mødet talte de mest om transaktionskæde og forløb og de teser, det gav anledning til.

Skemaet til brug ved kortperiodisk kontrol bruges ved udbetalingskontrol, men hun kender ikke baggrunden for kontrollen hos Comitel, der førte til et skema underskrevet den 25. marts 2004. Hun hørte om det på et af møderne i styregruppen. Det var formentlig ikke på mødet den 16. marts 2004.

SKAT overvejede, om der var grundlag for at tilbageholde negativ moms i forhold til Comitel, men fandt først grundlag herfor vedrørende momsen for november 2004. I marts 2004 var handelsforløbet ikke afdækket. Det skete først senere i 2004. Hele handelskæden skulle afdækkes, og der skulle være overblik over faktureringerne, før det var forsvarligt at tilbageholde negativ moms. Det er en alvorlig sag at nægte udbetaling, fordi virksomheden risikerer at gå konkurs, så de skulle være helt sikre på grundlaget.

Det var først i juni måned 2004, at SKAT begyndte afdækningen af handelskæden i ”Gul Feber”-handlerne. Fra marts til juni var et mellem spil, hvor SKAT var i tvivl om, der var grundlag for fradragsnægtelse og blandt andet bad om bistand fra Kammeradvokaten. Hun

indkaldte materiale om ”Gul Feber”-handlerne fra Comitel den 29. juni 2004 og fik noget af det den 16. juli 2004. Det sidste modtog hun i september 2004. Hen over sommeren indhentede hun også materiale fra de andre skatteregioner. Når SKAT bad Comitel om at få materiale, så fik SKAT det uden unødigt forsinkelse.

Efter SKATs forslag til afgørelse af 6. december 2004 deltog hun i et møde med Comitel den 27. januar 2005, hvorefter Comitel afgav høringsvar den 31. januar 2005. I mødet deltog Peer Kølendorf, Klaus Ulrik Hansen og selskabets advokat. Hun husker ikke, at der var afvigelser i høringsvaret i forhold til drøftelserne på mødet.

I marts 2005 fik de Generaladvokatens indstilling i Bond-House-sagen, og det gav anledning til overvejelse om, hvorvidt sagen vedrørende Comitel var tilstrækkeligt dokumenteret. Derfor besluttede de at bede myndigheder i Europa om oplysninger om, hvorvidt nogle af Comitels handelspartnere kunne karakteriseres som ”missing trader”. De skrev ud i juni måned 2005. Hun var på barsel fra september 2005 til maj/juni 2006 og var derfor ikke med til at skrive den endelige afgørelse, men SKATs konklusion i afgørelsen af 20. juli 2006 om, at den overvejende del af Comitels internationale salg var moms-karruselrelateret, er baseret på de svar, som blev modtaget fra de udenlandske myndigheder.

De luxembourgiske myndigheder oplyste eksempelvis i et svar af 9. juli 2005, der ligger som akt 68 i sagen, at selskabet Vaneypeco var et skraldespandselskab.

For så vidt angår selskaberne NU Communications Ltd. og Ocean 3 Ltd. beror SKATs konklusion på en vurdering af de oplysninger, som de engelske myndigheder har givet om selskaberne. Det er oplysninger om, at selskaberne har haft hyppige ledelsesskift og stor udskiftning af sekretærer samt skift i handelsmønster og derefter afmelding af selskabet kort tid efter, at der er handlet for store beløb med Comitel, der har ført til denne konklusion.

Hun husker ikke at have haft drøftelser om Comitel med udenlandske myndigheder. SKATs analyse er baseret på de udenlandske myndigheders skriftlige svar.

I 2003 og 2004 var der kun beskeden toldkontrol ved eksport, og fysisk kontrol var en sjældenhed.

SKAT havde overhovedet ikke haft dårlige erfaringer med Comitel tidligere. Frister for levering af materiale blev overholdt, og der blev ringet fra virksomheden og lavet aftaler, hvis der var brug for tid til at fremfinde det ønskede materiale.

Hun har udstedt notifikation til virksomheder et par gange, efter at det blev muligt i 2006. Notifikationen indebærer, at SKAT forelægger virksomheden oplysninger om momssvig og gør opmærksom på, hvordan virksomheden kan sikre sig herimod fremadrettet. Der var ikke noget vejledningsmateriale til brokere i 2003-2004. Først med reglen om notifikation kom der også en checkliste, som vedlægges notifikationen.

Den del af sagen vedrørende Comitel, som angår salg til det norske selskab, OB Invest, men hvor levering skete til England, verserer stadigvæk. SKAT fik oplysninger fra Norge den 19. maj 2004 og kunne se, at der var andre forhold vedrørende Comitel, der skulle undersøges.

Reino Nielsen har forklaret, at han i dag er chefkonsulent i SKATs afdeling for særlig kontrol. I 2003 og 2004 arbejdede han i ToldSkats planlægningskontor og havde til opgave at koordinere regionernes arbejde med momskarruseller og stå for den internationale kontakt på dette område. I 2003 havde han arbejdet med området nogle år.

Han hørte første gang om "Gul Feber"-handler i begyndelsen af 2004, enten i januar eller februar måned. Han blev kontaktet af en sagsbehandler, der syntes, at noget så mærkeligt ud, hvorefter der blev indkaldt til mødet den 16. marts 2004. Han husker ikke i dag, om henvendelsen fra sagsbehandleren vedrørte Network Trading ApS eller Solid Trading ApS. Det var planlægningskontoret, der tog initiativ til styregruppen, fordi selskaber i flere regioner var indblandet, og der også var grænseoverskridende handler. Det kan være ham selv, der indkaldte til mødet. Han husker ikke, med hvilket varsel indkaldelsen skete, eller om det var telefonisk eller ved e-mail. Han mener, det var efter, Network Trading ApS var gået konkurs.

Det nye i "Gul Feber"-handlerne var, at der var handlet ud af EU, hvilket gjorde det vanskeligt at få oplysninger om de involverede selskaber, fordi der ikke på globalt plan er et system som i EU, der gør det muligt at udveksle oplysninger. Man kunne ikke bare indhente oplysninger fra Hong Kong og Singapore. Det andet var, at "skraldspandsselskabet" i de hidtil kendte kædehandler normalt undlod at angive og betale moms. I "Gul Feber" havde

”skraldespandsselskabet” angivet moms, men så skete et eller andet uforudset med aktiverne, hvorefter momsen ikke kunne indbetales, og selskabet gik konkurs.

Hans rolle i styregruppen var at bringe parter sammen, og han inddrog Kammeradvokaten, fordi der kunne opstå behov for at sikre aktiver ved arrest eller på anden måde. Det var normal praksis. Han inddrog også SØK, fordi det i forhold til ”skraldespandsselskabet” – i dette tilfælde Network Trading ApS – var relevant at overveje, om der var begået et strafbart forhold, og politiets efterforskning kunne også afdække strafbare forhold i senere led i handelskæden. Anklagemyndigheden trak sig hurtigt ud af sagen igen, fordi der var angivet moms i ”skraldespandsselskabet” og der derfor ikke vurderedes at være et strafferetligt grundlag. Politiet indledte først en efterforskning, da Roxy World i sommeren 2004 blev udsat for røveri, der viste sig at være fingeret. Det var politiet i Roskilde, der efterforskede og fandt frem til, at der var tale om skyldnersvig og ikke som normalt groft skattesvig efter straffelovens § 289. I styregruppen arbejdede de med teser, men det indgik ikke i tesen, at Comitel skulle være en del af et kriminelt netværk. Det viste sig først senere, at Comitel kunne ses som fællesnævner for de involverede selskaber, og det var tidligst i efteråret 2004, at Comitel kom i søgelyset i forbindelse med noget kriminelt.

Efter henvendelse fra nogle statsautoriserede revisorer skrev han i 2003 en artikel i deres forenings blad om, hvordan man kunne sikre sig mod uforvarende at blive en medspiller i en ulovlig momskarrusel. De efterspurgte rådgivning til virksomhederne. Artiklen var inspireret af det engelske Code of Conduct. I artiklen er der meget fokus på for lave priser, fordi det var et kendetegn fra de hidtil kendte momskaruseller, hvor varerne var bestemt til slutbrugere. I dag må rådet være, at man skal være opmærksom på prisafvigelse, og de kan være i både op- og nedadgående retning.

I artiklen omtales også ordningen med at rette henvendelse til SKAT som en måde at sikre sig på, men problemet hermed var, at SKAT ikke på daværende tidspunkt kunne udlevere oplysninger til den virksomhed, som foretog en indrapportering, om resultatet af en eventuel undersøgelse. SKAT kunne dog bruge oplysningerne til at afdække en handelskæde og bruge oplysningerne her i landet, eller orientere udenlandske myndigheder om involverede udenlandske selskaber. Ordningen var ikke oprindeligt tænkt til momskarrusel-området, men var indført som led i indsats mod sort arbejde, således at myndighederne hurtigere kunne foretage kontrol, og den anmeldende virksomhed til gengæld kunne slippe for strafansvar.

Varekontrol omtales ikke i artiklen, fordi SKAT ikke havde set de ”lukkede kredsløb” i de tidligere momskaruseller, og det forekom i øvrigt oplagt at foretage varekontrol, men i dag ville han have skrevet det anderledes.

”Gul Feber”-sagen var en medvirkende årsag til, at SKAT fik en enhedsorganisation.

Der er ingen toldkontrol, når varer forlader EU. Der afleveres en eksporterklæring. Toldkontrol ved import fra 3. lande sker ud fra en risikovurdering og er stikprøvebaseret. Der er mulighed for kontrol, hvilket der ikke er mellem EU-lande. Da det blev besluttet at sætte en toldprofil på Solid Trading ApS i marts 2004, var det resultatet af en risikovurdering.

Han har haft et møde med IT-brancheforeningen i 2005 i kølvandet på afgørelsen i Bond-House-sagen. Så vidt han husker, var det SKAT, der tog initiativ til mødet med henblik på at drøfte, om SKAT og branchen i fællesskab kunne gøre noget for at forhindre momskaruseller.

Jørn Rosenmeier har forklaret, at han er uddannet cand. merc og begyndte med import og eksport af it-dele i regi af et firma, der oprindeligt handlede med radioer. Det udviklede sig fra starten af 1980’erne, og indtil firmaet, der havde omkring 100 ansatte, i 2010 blev opkøbt af et amerikansk firma, hvori han blev ansat som direktør. Firmaet importerede mærkevarer inden for it, men også CPU’er og RAM, fra hele verden og var distributør i Danmark og Norge. I 2000 havde han bygget nyt domicil med et stort lager og så samtidig et perspektiv i, at radio- og it-forhandlere kunne overtage handel med mobiltelefoner, og han ville derfor forsøge sig på dette marked.

Han ansatte Simon Kjøller, der tidligere havde været medarbejder hos Comitel, med henblik på at opbygge et agentur. I den forbindelse fik han et brev fra Peer Kølendorf, der gjorde opmærksom på markedsføringslovens bestemmelse om erhvervshemmeligheder på grund af Simon Kjøllers kendskab til mobiltelefonområdet. Virksomheden handlede med tilbehør til telefoner, og Simon Kjøller, sagde, at man ved at handle på brokermarkedet kunne ”udnytte imperfektioner i markedet” ved vekslende udbud og efterspørgsel af bestemte varer. Han ansatte senere to yderligere medarbejdere, Torben Nielsen og Henrik Johansen, der også begge havde været ansat hos Comitel og havde fungeret som et makkerpar. Henrik Johansen lavede handlerne, og Torben Nielsen lavede papirarbejdet og in-

spicerede varerne. Han afskedigede Simon Kjøller efter nogen tid, men ansatte yderligere et par medarbejdere til brokerhandel med mobiltelefoner.

Brokerne gjorde det klart, at de var vant til at have en ramme på 10 mio. kr. eller mere at handle for, men et så stort beløb havde han ikke til rådighed i virksomheden, så han fastsatte en ramme på 3 mio. kr., således at han ved handler op til 3 mio. kr. skulle orienteres efterfølgende, mens handler derover krævede forudgående godkendelse. Brokerne forklarede også om princippet ”ship on hold”, og at alting skulle gå meget hurtigt på brokermarkedet med store handler. Brokerne var ikke tilfredse med rammen, som de fandt alt for lille. Han bemærkede, at der ofte var handel med nye kunder og med ham ukendte firmaer, og efter ca. 6 måneder blev han så mistænksom, at han bad sin økonomichef kontakte SKAT i Ålborg, også fordi han havde set artikler om momssvig. SKAT bad om en liste over kunder i England og skrev derefter tilbage, at der ikke umiddelbart var faresignaler. Efter ca. 1 år skrev SKAT, at en af kunderne var gået konkurs med en stor momsgæld. Det var i 2001. De aftalte derfor at fremsende alle papirer på fremtidige handler til SKAT. Efter et par måneder oplyste SKAT, at flere af firmaets kunder efterfølgende var gået konkurs. Han foreholdt de to medarbejdere oplysningerne, og de erkendte, at brokere mødtes på den årlige CeBit-messe i Hannover og aftalte momskaruseller, herunder hvilke selskaber der skulle ende som skraldespandsselskaber. De oplyste, at det var noget, de også havde gjort i deres tid i Comitel, og SKAT i Danmark var ligeglad, fordi det ikke medførte tab af offentlige danske midler.

Herefter ophørte han øjeblikkeligt med brokerhandlen. Han troede oprindeligt på ”imperfektioner i markedet”, men mener i dag, at det er ”svindel og humbug”. Efter han havde lukket ned, fik han besøg af de engelske myndigheder, der brugte en uge på at undersøge materiale om handlerne, og han ved, at de ved hjælp heraf stoppede flere momskarusseller.

Da han reagerede på sin begyndende mistanke, var det ikke på grund af mangler ved dokumenter og fakturaer, for de så ok ud, bortset fra at der var tale om ikke kendte leverandører og kunder. Samlet set virkede det bare for godt til at være sandt. Brokerhandlen med mobiltelefoner foregik fra primo 2001 til slutningen af 2001.

Virksomhedens handel med CPU'er og RAM var anderledes, fordi der her blev købt ind til lager, og man kendte kunderne. Han har også købt og solgt it-komponenter på brokermarkedet, og det er hans opfattelse, at man ikke kan være i tvivl om, hvornår der foregår rigtig

brokerhandel. Det er kendetegnende, at der vil være en masse små handler til forskellige købere for at komme af med et stort parti. Der vil være flere kunder, som tager kontakt, og man vil vide, hvem der er slutkunden. Det rette brokermarked er efter hans opfattelse ikke kendetegnet af store handler.

Man kan godt kontrollere it-varer visuelt uden at åbne pakkerne. Hvis man skal åbne pakkerne, kræver det særligt udstyr, for CPU'er er følsomme over for statisk elektricitet og forsendes derfor i særlige poser.

Han var med til at stifte Distributørudvalget i 2003 og var medlem heraf indtil 2008. Distributørudvalget fastsatte etiske retningslinjer for sikre en ordentlig branchestandard og forhindre momssvig og handel med stjalne varer. Et af punkterne var, at man skal kende varenes oprindelse. Distributørudvalget fik SKAT til at holde foredrag om momskarruseller, og han fortalte en journalist på Computerworld om sin erfaring fra brokerhandlen i 2001. Distributørudvalget fandt det uholdbart, at Peer Kølendorf sad i IT-Brancheforeningens hovedbestyrelse, når Comitel var en af de bedst sælgende virksomheder på brokermarkedet. Comitel havde en enorm omsætning på ganske få medarbejdere, og han er af den opfattelse, at der ikke var tale om reel handel, for et marked af den karakter eksisterede ikke i virkeligheden. Han drøftede situationen uformelt med IT-Brancheforeningens direktør og fik tilsagn om, at Peer Kølendorf ikke blev genopstillet til hovedbestyrelsen, men det skete alligevel. Han fik en reprimande for at komme med offentlig kritik af medlemmer af brancheforeningen, og det førte til, at han meldte sig ud i 2008.

Ole Eklund har forklaret, at han er administrerende direktør i Also A/S, der er en stor europæisk grossist og distributør inden for it- og forbrugerelektronik. Also A/S køber varer fra alle de store producenter, HP, Lenovo, Microsoft, IBM, Intel m.fl., og aftagerne er store detailkæder som Fona samt professionelle selskaber som eksempelvis Atea. Han har været inden for distributørbranchen siden 1990 og har tidligere været ansat i Ingram Mikro A/S og Magirus Nordic A/S.

Han har været medlem af hovedbestyrelsen i IT-Brancheforeningen siden 2003, da Magirus Nordic A/S meldte sig ind, og Distributørudvalget blev etableret. Han blev formand for Distributørudvalget fra starten. Formålet med udvalget var at "få ryddet op", fordi it-distributører stod i et dårligt lys efter sager med dårlige og falske varer. Han mødte momskarruseller første gang i 2001-02, og det blev et stort emne i 2003 og 2004, hvor også SKAT var

kommet mere på banen. Distributørudvalget ville blandt andet lave etiske retningslinjer for branchen og få budskabet ud om, at et 3 mandsfirma, der omsætter for en milliard ved ”bare at flytte bokse”, ikke kan sammenlignes med rigtige distributører, der tilføjer en reel værdi i handelskæden i form af blandt andet logistik, lagerbeholdninger og teknisk personale, der kan uddanne kunderne. Han repræsenterede IT-Brancheforeningen i det samarbejde, som SKAT tog initiativ til i 2005. Det var Reino Nielsen, der deltog fra SKAT.

Distributørudvalget blev nedlagt igen i foråret 2008, umiddelbart efter at sagen med Peer Kølendorf havde været behandlet. På det tidspunkt gav det heller ikke længere mening i forhold til markedet at bibeholde udvalget. Distributørudvalgets ”etiske charter” blev fjernet i 2008, da IT-Brancheforeningen lavede en tværgående revision af alle udvalgenes retningslinjer.

Han har ikke tabt handler i konkurrence med Comitel, og Comitel har ikke leveret til hans kunder. Der har altid været firmaer, som lever af at skaffe varer, som ikke er tilgængelige, men efter hans opfattelse er der imidlertid ikke et reelt marked for en dansk virksomhed for at købe i udlandet og sælge i udlandet. Distributører sælger kun nationalt, så rent forretningsmæssigt mener han, at der kun er marginal konkurrence mellem distributører og brokere. Den største konkurrence for distributører er andre distributører, så det er ikke brødnid, der er baggrund for hans indstilling til brokerbranchen.

Han mener ikke, at han var initiativtager til sagen om eksklusion af Peer Kølendorf, men han var formand for Distributørudvalget, og det lå udvalgets medlemmer på sinde. Da sagen kom op i 2007 i forlængelse af ”Gul Feber”-handlerne, var det bare dråben, der fik bægeret til at flyde over, fordi der havde været diskussioner siden 2002 og 2003 og omtale i medierne, hvor der var blevet advaret om, at brokermarkedet var ”hajfyldt farvand”. Efter at det var kommet frem, at Klaus Ulrik Hansen var indblandet, ønskede et enigt Distributørudvalg at få IT-Brancheforeningen på banen og markere, at selv om Peer Kølendorf ikke havde et juridisk ansvar, så var der et etisk ansvar hos ledelsen for det, der var foregået. I hovedbestyrelsen var der uenighed, og sagen endte i en afstemning, der ikke støttede eksklusion af Peer Kølendorf. Han mener fortsat, at det var rigtigt at indstille til eksklusion om ikke andet så ud fra et etisk og moralsk synspunkt.

Når der i Distributørudvalgets indstilling af 24. januar 2008 om eksklusion af Peer Kølendorf nævnes, at Comitel har været medvirkende til ”at levere brændstof til momskarrusel-

lerne”, så var det på baggrund af oplysninger fra SKAT om, at der var 10 % svig på brokermarkedet, og derfor leverede man brændstof, når man som virksomhed agerede på det marked. Han var ikke bekendt med, om Comitels handler konkret havde ført til tab for SKAT. Han husker ikke, om han havde en indsatsplan fra SKAT i forbindelse med udfærdigelsen af indstillingen.

Han husker dialogen med Martin Vollmer i SKAT, som fremgår af en e-mail af 28. marts 2005. Hans svar om almindelig praksis for køb og salg af it-komponenter er baseret på hans eget branchekendskab. Han mener, at det er normalt at få reklamationer på it-produkter i størrelsesordenen 0-5 %, fordi det er skrøbelige varer. Prisudviklingen på it-komponenter er svingende, men han mener, at der i efteråret 2003 var en periode med faldende priser.

Kim Østrup har forklaret, at han er uddannet cand. polit i 1971 og har arbejdet 45 år i IBM, hvor han fra 1992 til 1. januar 2013, var vicedirektør og med i IBM's ledergruppe. Han har repræsenteret IBM i blandt andet IT-Brancheforeningens bestyrelse, hvor han også var formand i en 4-årig periode. Han har endvidere siddet i en række andre bestyrelser.

Han lærte Peer Kølendorf at kende, da Leverandørforeningen for Radio og Telekommunikation indledte et samarbejde med IT-Brancheforeningen i 1998, mens han var formand. Peer Kølendorf blev medlem af hovedbestyrelsen, og det gav ikke anledning til overvejelser, at Peer Kølendorf var direktør i en brokervirksomhed.

Han var bekendt med brokermarkedet fra IBM. Hvis der var fyldte lagre, så sendte man varer ud på markedet, og det gjaldt både store og små komponenter. Prissætningen kunne afhænge af valutakursændringer, og så flyttede brokere rundt på varerne. IBM brød sig ikke om det, og det var et marked, ledelsen var opmærksom på. Han har ikke selv beskæftiget sig med brokerhandel. Han bekendt var der ingen andre medlemmer af IT-Brancheforeningens hovedbestyrelse, der drev brokerforretning, men eksempelvis HP og Microsoft har givet været bekendt med det. Han bekendt var der ikke en forening for brokere.

Han havde indtryk af, at Comitel var en veldrevet forretning, der havde ”flere ben at stå på” og havde opnået gode resultater, og at Peer Kølendorf var en professionel forretningsmand. Han har ikke haft noget forretningsmæssigt forhold til Comitel eller Peer Kølendorf.

Han var bekendt med omsætningsstørrelserne i ”Gul Feber”-handlerne, og det virkede ikke urealistisk på ham eller de andre i IT-Brancheforeningen.

Distributørudvalget blev etableret i november 2003 for også at få det segment med i IT-Brancheforeningen. Der er ingen tvivl om, at brokere og distributører har vidt forskellige forretningsmodeller og konkurrerer med hinanden.

Han blev i starten af 2007 opmærksom på Distributørudvalgets etiske retningslinjer fra 2004, som ikke var godkendt i hovedbestyrelsen. De indeholdt bl.a. et forbud mod at købe kopiprodukter, hvilket han vurderede var uholdbart i forhold til EU-reglerne. Det var disse etiske retningslinjer, som Distributørudvalget i forsommeren 2007 i første omgang angav som grundlag for at ekskludere Peer Kølendorf, hvilket blev blankt afvist af hovedbestyrelsen. Det skete mundtligt.

Senere i 2007, efter Klaus Ulrik Hansen var blevet dømt, kom Distributørudvalgets indstilling om eksklusion under henvisning til, at Peer Kølendorf ved at drive virksomhed på brokermarkedet havde tilsidesat IT-Brancheforeningens generelle retningslinje om at agere i overensstemmelse med god brancheskik. Det blev anført, at SKAT gentagne gange skulle have advaret mod at være på dette marked, hvilket Distributørudvalgets formand, Ole Eklund, ikke kunne dokumentere, da forretningsudvalget spurgte hertil.

Forretningsudvalget indstillede derfor til hovedbestyrelsen, at der ikke skulle ske eksklusion, fordi det var legitimt at være på brokermarkedet, og hverken Comitel eller Peer Kølendorf var sigtet eller dømt. På hovedbestyrelsesmødet den 28. februar 2008 blev Distributørudvalgets indstilling afvist med alle stemmer bortset fra Distributørudvalgets medlems.

Han husker, at forretningsudvalget og sekretariatet var dybt nede i sagen og fandt indstillingen ubegrundet, og adspurgt på hovedbestyrelsesmødet fremkom Distributørudvalgets formand, Ole Eklund, ikke med et eneste argument for, at der var handlet i strid med god brancheskik.

Procedure

SKAT har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med sit sammenfattende proceskrift af 29. september 2014, hvori det hedder:

”SKATs hovedanbringender

Bestyrelsen og direktionen forestår i fællesskab ledelsen af selskabets anliggender, jf. den dagældende aktieselskabslovs § 54, stk. 1, og tilsvarende den nugældende selskabslovs §§ 115 og 117.

Det er bestyrelsens overordnede ansvar at sørge for en forsvarlig organisation af selskabets virksomhed, jf. aktieselskabslovens § 54, stk. 1. Direktionen skal derimod varetage den daglige ledelse af selskabet, jf. aktieselskabslovens § 54, stk. 2.

Direktionens rolle i denne forbindelse adskiller sig således afgørende fra bestyrelsens rolle, der er af mere overordnet karakter, hvorimod direktionens rolle i forbindelse med driften af virksomheden er at lede selskabet i dagligdagen, dvs. varetage den daglige drift af virksomheden. Direktionen må således i langt højere grad end bestyrelsen formodes at kende alle selskabets transaktioner og økonomiske stilling, og direktionen vil derfor langt lettere kunne siges at have handlet culpøst, hvis der påføres andre tab, jf. Jørgen Boe: Bestyrelsesmedlemmers og direktørers ansvar, UfR 1984B, side 395.

Peer Kølendorf var i perioden fra den 1. november 2003 til den 1. december 2004 direktør og/eller bestyrelsesmedlem i samt den ultimative ejer af Comitel International A/S. I den samme periode var Comitel International A/S en aktiv deltager i - og en nødvendig og dermed afgørende forudsætning for gennemførelsen af - de handler, der samlet udgjorde Gul Feber-komplekset og Danmarkshistoriens største momskarrusel.

Comitel International A/S var vidende om handlernes reelle karakter og formål.

Der må efter SKATs opfattelse anlægges den samme ansvarsbedømmelse for hele perioden, idet Peer Kølendorfs udtræden som direktør den 16. april 2004 ikke ændrede de faktiske ledelsesforhold i virksomheden, og idet Peer Kølendorf ved sin udtræden var bekendt med den manglende kontrol med selskabets brokerhandler.

Peer Kølendorf var branchekyndig og kendte til momskaruseller samt disses karakteristika. Peer Kølendorf vidste endvidere, hvordan man kunne undgå at medvirke til handler, der indgik i momskaruseller, og Peer Kølendorf var vidende om, at handlen med IT-komponenter var et nyt område for Comitel International A/S og et område, der var udsat for momskaruseller og falske varer. Peer Kølendorf anslog således selv, at 10-20 % af handlerne på markedet var del af momskaruselsvig.

På trods heraf gav han sine brokere en bemyndigelse til at indgå handler for kr. 50 mio. og lod dem herefter handle uden nogen form for indblanding eller kontrol fra selskabets daglige ledelse.

Det er fast antaget i retspraksis og den juridiske litteratur, at jo mere et bestyrelsesmedlem distancerer sig fra et detailansvar, desto større kontrolansvar må bestyrelsesmedlemmet pålægges. Det er således ikke ansvarsfrit for bestyrelsen

at distancere sig fra detailviden om aktiviteten i selskabet, idet der blot bliver tale om, at ansvarsnormen ændrer sig til et kontrolansvar, jf. f.eks. UfR 1962, side 151 H og UfR 1962, side 452 H. Tilsvarende gør sig gældende for direktionen, der dog fra lovgivers side også forudsættes at have et detaljeret kendskab til driften med henblik på at forestå ledelsen af den daglige drift.

Peer Kølendorf deltog ikke i afviklingen af brokerhandlerne og havde ikke konkret viden om handlerne. Peer Kølendorf havde derfor som bestyrelsesmedlem så meget desto mere pligt til at føre aktiv kontrol med brokeraktiviteten, herunder implementere konkrete og relevante retningslinjer for brokerne og sikre efterlevelse heraf.

Som direktør havde Peer Kølendorf derudover en aktiv handlepligt til at være involveret i driften, have detailviden om selskabets aktiviteter og føre en mere indgående kontrol med selskabets forretningsområde, selskabets forretninger og de ansatte.

I stedet afstod Peer Kølendorf efter sit eget udsagn fra at føre aktiv kontrol med brokeraktiviteten, herunder med handlerne med IT-komponenter og pornokort, hvilken handelsaktivitet han fuldstændigt overlod ansvaret for til sin salgschef, senere direktør, Klaus Ulrik Hansen.

Det forhold, at Peer Kølendorf undlod at udføre sin direktionsfunktion i relevant omfang, kan ikke fritage ham for sit ansvar. En delegation af arbejdsopgaver fritager således ikke direktionen for ansvar i forhold til tredjemand.

Peer Kølendorf var vidende om og accepterede de handler, som Klaus Ulrik Hansen på vegne af selskabet indgik i perioden fra den 10. november 2003 og indtil udgangen af november 2004, og Peer Kølendorf trådte ind på dette marked uden på nogen relevant måde at søge at værgе sig mod at deltage i moms-karruselrelaterede handler.

Tværtimod accepterede Peer Kølendorf, at Comitel International A/S deltog i handler, hvor volumen både i handlede enheder og pris, fakturamaterialet, manglende reel varekontrol, undladelse af sædvanlige kontrolmekanismer såsom f.eks. registrering af batchnumre/serienumre mv., indebar så store risici, at det ikke gav mening for en branchekyndig, medmindre Peer Kølendorf havde nærmere indsigt i sammenhængen mellem Comitel International A/S leverandør og kunder og handlernes formål.

Det er derfor SKATs opfattelse, at der var både generelle og konkrete problemindikatorer, herunder både vedrørende brokermarkedet og de specifikke handler, der gav Peer Kølendorf anledning til at tilvejebringe information med henblik på at afdække eventuelle svigagtige forhold, jf. i denne forbindelse Thorbjørn Sofsrud: Bestyrelsesansvaret, 1999, side 442. Peer Kølendorf undlod imidlertid at reagere på disse problemindikatorer, på trods af at han havde rimelig anledning hertil, og han forsøgte derfor at foretage en oplagt vurdering af, hvorvidt selskabet burde afstå fra Gul Feber-handlerne.

Dette må efter SKATs opfattelse være udtryk for, at Peer Kølendorf på grov uagtsom vis undlod at tilrettelægge ledelsen af sin virksomhed på forsvarlig vis

og undlod at forholde sig til de konkrete og generelle risici, som Gul Feber-handlerne indebar for Comitel International A/S.

Der skal også i ansvarsvurderingen tages højde for organisationens størrelse, jf. bl.a. Morten Samuelsson og Kjeld Søgaard: Bestyrelsesansvaret, 1997, side 181. Der må derfor stilles langt højere krav til ledelsens detailviden om driften i mindre virksomheder. Særligt hvis et mindre selskabs enejer og direktør på egen hånd varetager driften, og denne gennem retsbrud mv. påfører tredjemand tab, vil skillelinjen mellem hæftelse og erstatningsansvar være tynd, og der skal ikke meget til for at statuere ansvar, jf. Erik Werlauff: Selskabsret, 9. udgave, 2013, side 580.

Det bør således føre til en skærpende ansvarsbedømmelse, at Comitel International A/S var en mindre virksomhed med kun 5-6 ansatte, at Peer Kølendorf ved handlens opstart var medlem af både direktion og bestyrelsen, samt at han havde bestemmende indflydelse over selskabet, idet han var den ultimative hovedaktionær.

Ledelsen har pligt til at føre kontrol med, at der er økonomisk realitet bag selskabets dispositioner, jf. UfR 2005, side 918 H, hvor Højesteret pålagde et bestyrelsesmedlem i et canadisk selskab ansvar over for en deltager i et cirkulært investeringsprojekt, idet bestyrelsesmedlemmet burde have indset, at projektet kunne være uden økonomisk realitet. Denne pligt gælder for alle medlemmer af ledelsen, men må være særligt nærliggende for direktionen, der i modsætning til bestyrelsen har detaljeret indsigt i den daglige drift.

Som direktør og bestyrelsesmedlem havde Peer Kølendorf pligt til at sikre tilrettelæggelse og efterlevelse af relevante kontrolforanstaltninger, som var egnede til at forhindre Comitel International A/S i at blive inddraget i fiktive handler, der kunne indebære tab for SKAT.

Dette skete ikke.

Der anlægges en strengere bedømmelse, hvor ledelsens handlinger eller undladelser, som påfører en kreditor tab, har haft til formål at bibringe ledelsen personlig fordel. Det bør således føre til en skærpet bedømmelse, at Peer Kølendorf var den ultimative ejer af Comitel International A/S og den koncern, som selskabet indgik i, hvorfor han havde en personlig økonomisk interesse i overskuddet, som Gul Feber-handlerne genererede for selskabet.

Det gøres i konsekvens af det netop anførte sammenfattende gældende, at Peer Kølendorf i sin egenskab af direktør, bestyrelsesmedlem og ultimativ hovedaktionær i Comitel International A/S har handlet erstatningsansvarspådragende over for SKAT ved tilrettelæggelsen af og den manglende kontrol med driften i sin virksomhed.

Det kan i forlængelse af ovenstående lægges til grund, at Peer Kølendorf kendte til, at der bestod en nærliggende risiko for at SKAT led tab i konsekvens af de omfattende problemer med svigsrelaterede handler på markedet for mobiltelefoner og IT-komponenter. Dette forhold må føre til en skærpet ansvarsbedømmelse.

I forbindelse med ovenstående gøres det nærmere gældende,

- at Peer Kølendorf gennem sin mangeårige erfaring med handel inden for mobiltelefon- og IT-branchen samt sit arbejde i brancheforeningen LRK (senere IT-Branchen) var fuldt bekendt med branchens problemer med momskarruselsvig,
- at Peer Kølendorf var bekendt med de almindelige kommercielle risici for brokerhandler samt den for brokermarkedet særligt nærliggende risiko for at blive inddraget i handler uden økonomisk realitet med deraf følgende retsbrud og tab for SKAT,
- at opstarten med handel af IT-komponenter i Gul Feber-handlerne var et nyt markedsområde for Comitel-koncernen,
- at der både var tale om helt nye kunder og leverandører i disse handler, som ikke udsprang af hverken Peer Kølendorfs eller Comitel-koncernens eksisterende netværk,
- at Comitel International A/S i handlerne med disse nye kunder, leverandører og varesortiment genererede en øjeblikkelig og eksplosivt stigende omsætning på et trecifret millionbeløb,
- at den høje omsætning opstod på trods af, at selskabet undlod på nogen måde at markedsføre sig som broker via sædvanlige medier, herunder ved ikke at have nogen hjemmeside,
- at dette marked således reelt blev opdyrket fra den ene dag til den anden, samtidig med at der fra første handel var tale om lukrative handler med meget store varepartier, som i alle tilfælde udelukkende blev købt fra og solgt til andre brokere,
- at omsætningen pr. medarbejder i Comitel International A/S langt oversteg sammenlignelige virksomheder på markedet, hvilket Peer Kølendorf utvivlsomt var bekendt med,
- at de ansatte brokere havde en uforholdsmæssig høj bemyndigelse til at indgå handler på kr. 50 mio., som ikke var sædvanlig i branchen og henset til selskabets beskedne kapitalgrundlag i sig selv var uforsvarlig,
- at blot én fejlslagen handel således kunne føre til tab af selskabets fulde kapitalgrundlag uden ledelsens involvering eller godkendelse,
- at den virksomhed, som Peer Kølendorf var ansvarlig for driften af, ikke reelt havde nogen form for kontrol eller procedurer, som var egnede til at afdække handler med potentielle tabsrisici for Comitel International A/S eller SKAT,
- at Comitel International A/S ikke efterlevede relevante anbefalinger, herunder den engelske Code of Conduct, som Peer Kølendorf selv har fremhævet over for SKAT,
- at det er udokumenteret og - henset til Martin Matthiasens forklaring under straffesagen, antallet af handlede enheder og den ofte mangelfulde varebeskrivelse

- på købs- og salgsfakturaer - usandsynligt, at der blev foretaget nogen reel varekontrol i Gul Feber-handlerne,
- at der ikke blev foretaget registrering af serie- eller batchnumre på trods af, at dette var en relevant og sædvanlig kontrolforanstaltning for at undgå moms-karuselsvig og i øvrigt værne sig mod sædvanlige kommercielle risici,
- at det efter forklaringerne afgivet under straffesagerne og vurderingsrapporten af det vareparti, der blev stoppet i Københavns Lufthavn, kan lægges til grund, at varerne i handlerne med IT-komponenter i meget stort omfang var attrapper, dummies eller varemærkeforfalskede, og at de samme varer passerede Comitel International A/S' varelager flere gange,
- at Comitel International A/S i adskillige af handlerne indkøbte og videresolgte varer til priser, der væsentligt afveg fra markedsprisen,
- at det for Peer Kølendorf burde have fremstået særdeles usandsynligt, at Comitel International A/S' kunder ville aftage varer fra Comitel International A/S til en pris, der langt oversteg priserne på det autoriserede marked,
- at det fakturamateriale – der var det eneste skriftlige grundlag for handlerne og var fuldt tilgængeligt for Peer Kølendorf – i flere tilfælde indeholdt mangelfulde eller meningsløse varebetegnelser, hvilket særligt gjorde sig gældende i de største handler,
- at de meningsløse varebetegnelser umuliggjorde en kontrol af, om de leverede varer svarede til dels det, som Comitel International A/S havde bestilt hos sin leverandør samt dels det, som Comitel International A/S havde modtaget købsordre på fra sin kunde,
- at de meningsløse varebetegnelser ville have foranlediget en branchekyndig direktør til at foretage nærmere undersøgelser af handlerne,
- at Solid Trading ApS, Trademark International ApS og J Corp ApS i tilnærmelsesvis alle Gul Feber-handlerne med meget kort varsel kunne levere præcis det antal IT-komponenter/pornokort, som Comitel International A/S' kunder i Fjernøsten efterspurgte, hvilket henset til ordrenes meget store volumen må have fremstået særdeles usandsynligt for en branchekyndig direktør,
- at volumen i de enkelte Gul Feber-handler var langt større end sædvanlige handler på brokemarkedet for IT-komponenter, herunder også for Comitel International A/S' øvrige handler,
- at det henset til varernes følsomme karakter ville have ansporet en branchekyndig direktør til at stille spørgsmålstegn ved handlernes realitet, at der ikke i en eneste af Gul Feber-handlerne blev modtaget reklamationer vedrørende varerne,
- at Comitel International A/S i en specifik handel ydede kredit på kr. 20 mio. til et helt nystiftet selskab i Hong Kong, som Comitel International A/S ikke tidligere havde handlet med, uden at Peer Kølendorf herefter fandt anledning til at sanktionere dette eller skærpe kontrollen med Klaus Ulrik Hansen,

- at en meget betydelig del af Comitel International A/S' omsætning med EU-handler i samme periode også må antages at være momskarruselsvigsrelateret, hvilket Comitel International A/S burde have indset henset til det store antal verifikationsanmodninger fra andre europæiske afgiftsmyndigheder vedrørende Comitel International A/S' samhandelsparter,
- at det kan lægges til grund, at i hvert fald 30 pct. af betalingerne til Comitel International A/S - uden for Gul Feber-handlerne - i den for sagen relevante periode var tredjepartsbetalinger, hvilket er et typisk kendetegn for momskarruselrelaterede handler,
- at Peer Kølendorf, såfremt han havde overvåget Comitel International A/S' ind- og udbetalinger meget let kunne have opnået kendskab til modtagelsen af tredjepartsbetalinger samt til, at Comitel International A/S uden forretningsmæssig begrundelse foretog opsplitning af betalinger og modtog opsplittede betalinger i en række Gul Feber-handler,
- at opstarten af handlerne med pornokort også udgjorde et nyt – og i forhold til Comitel International A/S tidligere aktivitet – markant anderledes markedsområde med helt nye kunder og leverandører,
- at Peer Kølendorf undlod at interessere sig nærmere for, hvem disse nye kunder og leverandører var,
- at der ikke bestod et reelt brokermarked for handel med pornokort, og at Peer Kølendorf ikke berettiget kunne være af en anden opfattelse,
- at der også i fakturamaterialet i handlerne med pornokort var tale om unøjagtige varebetegnelser og en prisfastsættelse, der ikke tillod nævneværdige avancer i senere omsætningsled,
- at pornokortene var af så ringe kvalitet, at de reelt måtte betegnes som ukurante,
- at Peer Kølendorf ikke førte nogen form for kontrol med Klaus Ulrik Hansen, der ene mand gennemførte Gul Feber-handlerne og efter Peer Kølendorfs udsagn også mere eller mindre egenhændigt foretog varekontrollen i handlerne med 2,6 mio. IT-komponenter og 288.500 stk. pornokort,
- at Peer Kølendorf på den baggrund ikke kunne være i god tro om, at der blev gennemført en reel og tilstrækkelig varekontrol,
- at summen af de mange usædvanlige forhold, der har været forbundet med driften af Comitel International A/S generelt og konkret Gul Feber-handlerne, burde have givet Peer Kølendorf anledning til at foretage en nærmere undersøgelse af aktiviteterne i selskabet,
- at Peer Kølendorf, såfremt han havde foretaget sådanne nærmere undersøgelser, burde være blevet bekendt med sit selskabs deltagelse i det omfattende momskarruselsvigsarrangement og dermed have afstået fra at gennemføre de pågældende handler og derudover drage de nødvendige konsekvenser fremadrettet,

- at Peer Kølendorf havde oplagt anledning til og mulighed for at identificere de usædvanlige og risikable forhold omkring de fiktive handler, men ikke handlede på et eneste af forholdene i sin virksomhed, idet Peer Kølendorf uden nogen form for tilsyn eller kontrol overlod ledelsen af den daglige drift til Klaus Ulrik Hansen,
- at de af Peer Kølendorf hævdede kontrolforanstaltninger, hvis eksistens Peer Kølendorf må bære bevisbyrden for, er udokumenterede,
- at Peer Kølendorfs ansvar skal vurderes i lyset af, at Comitel International A/S var en lille virksomhed med få ansatte, og at Peer Kølendorf i hele perioden var ledelsesmedlem og hovedaktionær i selskabet,
- at ansvaret yderligere skal vurderes i lyset af den opmærksomhed, som Peer Kølendorf burde have givet brokerforretningen grundet omsætningens størrelse og de erkendte risici ved aktiviteten,
- at Peer Kølendorfs ledelsesposter i de øvrige dele af Comitel-koncernen ikke ændrer herpå,
- at de ovenfor anførte undladelser både isoleret og samlet set var egnede til at forårsage afgiftstab for SKAT, hvilket var kendeligt for Peer Kølendorf,
- at undladelserne påførte SKAT et tab for uberettiget afløftet moms i størrelsesordenen kr. 144.080.700, som udgør SKATs erstatningskrav i nærværende sag,
- at SKATs sagsbehandling ikke kan indebære nedsættelse eller bortfald af erstatningskravet, ligesom kravet hverken er helt eller delvist forældet, og
- at der under hensyn til skyldgraden ikke bør ske lempelse af Peer Kølendorfs erstatningsansvar i medfør af selskabslovgivningen eller erstatningsansvarsloven.

I forhold til den hævdede egen skyld, som SKAT ifølge Peer Kølendorf skulle have udvist, gøres det nærmere gældende, at SKAT - i modsætning til Peer Kølendorf - ikke havde sin daglige gang i Comitel International A/S og som oppebørselsmyndighed for skatter og afgifter ikke havde samme adgang til at føre kontrol med de ansatte brokere og virksomhedens handler som selskabets ledelse.

Det er således selvmodsigende, når Peer Kølendorf under nærværende sag på den ene side hævder, at han som branchekyndig direktør, bestyrelsesmedlem og ultimativ hovedaktionær i Comitel International A/S hverken kunne eller burde have opdaget, at selskabet i meget vidt omfang indgik handler uden økonomisk realitet og med ukurante varer, mens SKAT efter Peer Kølendorfs opfattelse på den anden side burde have stoppet de involverede i Gul Feberkomplekset på et langt tidligere tidspunkt.

Endvidere skal det fremhæves, at SKAT både i kontrol- og inddrivelsesmæssig henseende reagerede omgående på det tidspunkt, hvor der var indikationer på svig og tabsrisiko, og at SKAT i øvrigt har udfoldet meget betydelige bestræbelser, herunder i forbindelse med finansiering af arrestforretning, SKATs konkursbegæring samt sikkerhedsstillelse i forhold til bobehandlingsomkost-

ninger for de involverede danske konkursboer med henblik på at stoppe den pågældende aktivitet og begrænse SKATs tab

SKAT inddragede også straks Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet (SØK – nu SØIK) i sagen, da tabsrisikoen viste sig i Network Trading ApS i marts 2004.

Når SKAT ikke tilbageholdt Comitel International A/S' moms med hjemmel i opkrævningslovens § 12, stk. 3, skyldtes dette, at SKAT ikke på udbetalings-tidspunkterne havde den fornødne konkrete viden om handlernes svigagtige karakter samt Comitel International A/S' viden herom, og at betingelserne for at tilbageholde moms dermed ikke på daværende tidspunkt var opfyldt.

SKAT havde således ikke på tidspunktet for den sidste udbetaling af negativ moms vedrørende samhandlen med Solid Trading ApS grundlag for at antage, at handlerne var en del af et organiseret set-up, der havde til formål forsætligt at unddrage moms, eller at Comitel International A/S var en aktiv del af dette set-up.

Først i december 2004 var SKAT kommet så langt i indsamlingen af information og analysen af den indsamlede information, at SKAT - på rent objektivt grundlag - fandt, at der kunne fremsendes et forslag til afgørelse om nægtelse af fradrag i høring til Comitel International A/S.

Hvis SKAT desuagtet havde tilbageholdt Comitel International A/S' moms, ville der således have været tale om uberettiget myndighedsudøvelse, som ville kunne begrunde et ansvarsgrundlag for SKAT.

Selv hvis SKAT allerede i marts 2004 havde haft begrundede antagelser om, at Solid Trading ApS bevidst ikke havde til hensigt at afregne sit momstilsvar, bemærkes det, at SKAT ikke på daværende tidspunkt havde den fornødne hjemmel til at underrette Comitel International A/S om en sådan mistanke.

Det gøres endeligt gældende, at SKATs tab fuldt ud er dokumenteret.

Tilbageholdelsen af Comitel International A/S' negative momstilsvar for november måned 2004, som forfaldt til udbetaling den 20. december 2004, førte efter protester fra Peer Kølendorfs side om, at tilbageholdelsen skete på et uberettiget grundlag til, at Comitel International A/S samtidig blev meddelt henstand med betaling af et positivt momstilsvar angivet på Comitel International A/S hovedregistrering. Tilbageholdelsen af Comitel International A/S' negative momstilsvar for november måned 2004 indebar derfor reelt kun en nettotilbageholdelse på kr. 2 mio.

Henstanden blev - efter anmodning fra Peer Kølendorf - alene ydet som konsekvens af, at Comitel International A/S efter tilbageholdelsen af det negative momstilsvar ikke var i stand til at betale sit forfaldne positive momstilsvar, og SKAT accepterede således at meddele henstand for at udligne likviditetsbelastningen for Comitel International A/S. Tilbageholdelsen af den negative moms for november måned 2004 og den efterfølgende meddelelse af henstand med betaling af det forfaldne positive momstilsvar skal således i relation til tabsop-

gørelses ses samlet. Dette fører til, at SKATs tab alene skal reduceres med net-totilbageholdelsen på kr. 2 mio.”

Vedrørende opgørelsen af tabet har SKAT yderligere anført, at der ikke er grundlag for at afkorte kravet med dividenderne i de konkursramte selskaber involveret i ”Gul Feber”-komplekset, idet konkursboerne i udgangspunktet må anses for tomme. SKAT har imidlertid afgivet en bindende proceserklæring om at transportere retten til dividenderne til Peer Kølendorf, hvis denne dømmes i overensstemmelse med SKATs påstand og betaler det fulde beløb til SKAT, inden de udestående dividendebeløb endeligt afregnes.

SKAT har endvidere vedrørende spørgsmålet om egen skyld anført, at Peer Kølendorfs indsendelse af kunde- og leverandørlistor til SKAT ikke kan tillægges selvstændig betydning, allerede fordi listerne indeholdt meget få oplysninger – også færre end SKAT selv ville kunne hente fra det fælles EU-momssystem (VIES-systemet) – og SKAT ville derfor ikke alene på grundlag af disse kunne forholde sig til aktiviteterne, hvilket Peer Kølendorf heller ikke har fået stillet i udsigt eller kan have haft en berettiget forventning om.

SKAT har endelig bestridt, at kravet mod Peer Kølendorf er helt eller delvist forældet og har principalt anført, at der gælder en 20-årig forældelsesfrist, idet SKATs tab er opstået som direkte konsekvens af en forbrydelse, for hvilken der under en offentlig straffesag er pålagt straf, jf. 1908-forældelseslovens § 1, stk. 1, nr. 5, in fine, jf. DL 5-14-4. Subsidiært er det gjort gældende, at kravet er omfattet af den dagældende 5-årige forældelsesfrist, og at forældelsesfristen har været suspenderet i hvert fald frem til SKATs første forslag til afgørelse den 6. december 2004, hvorfor forældelse ikke var indtrådt ved sagens anlæg.

Peer Kølendorf har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med sit sammenfattende processkrift af 29. september 2014, hvori det blandt andet hedder:

”1 Sagens problemstilling

1.1 Momssystemet

- I momssystemet opkræver sælgeren af en vare moms af salget fra køberen på vegne af SKAT, og sælgeren viderebetaler herefter momsen til SKAT. SKAT bærer risikoen for, at sælgeren indbetaler momsen til SKAT, og køberen har derfor krav på at få momsen tilbagebetalt fra SKAT (momsfradrag), uanset om sælgeren ikke indbetaler momsen til SKAT. Momssyste-

mets iboende risiko for sælgerens - eller et tidligere leds - manglende indbetaling af momsen påhviler således SKAT.

- Som undtagelse hertil er det fastslået i Kittel-dommen fra juli 2006 (MS 2, s. 297), at hvis køber vidste eller burde have vidst, at "transaktionen var led i momssvig" - og at momsen, som køberen betaler til sælgeren, derfor ikke vil blive viderebetalt til SKAT - så kan køberen blive nægtet tilbagebetaling af momsen. Det afgørende er købers viden eller burde viden *ved betalingen af købesummen inklusive moms til sælgeren*. Hvis køberen *efter* betalingen til sælgeren erfarer, at sælgeren svigagtigt ikke har til hensigt at indbetale momsen, har dette ikke betydning for køberens krav på tilbagebetaling af momsen.

1.2 SKATs overordnede anbringender

- SKAT har overordnet gjort gældende, at Peer Kølendorf har handlet ansvarspådragende ved at foranledige, at Comitel fra SKAT fik tilbagebetalt moms, som et forudgående led efterfølgende svigagtigt unddrog SKAT ved skyldnersvig.
- Den *handling*, som Peer Kølendorf bebrejdes, er således, at han har foranlediget tilbagebetaling af momsen til Comitel. Handlingen er ifølge ministeriet *retsstridig*, fordi Peer Kølendorf på tidspunktet for tilbagebetalingen burde have vidst, at et forudgående led svigagtigt ville undlade at indbetale momsen til SKAT, og at en tilbagebetaling af momsen til Comitel dermed var uberettiget.

1.3 Peer Kølendorfs overordnede anbringender

- Peer Kølendorf gør overordnet gældende, at han ikke burde have vidst, at tilbagebetalingen af momsen ville vise sig uberettiget på grund af den efterfølgende svig i andre selskaber. Momsen var betalt for varer, der efter en bestyrelsesbeslutning indgik i Comitels varesortiment, og som blev købt og videresolgt som et led i selskabets almindelige handelsvirksomhed.
- Der er ikke før i dansk ret rejst et erstatningskrav i en situation som denne. Skatteministeriet kræver erstatning af Peer Kølendorf i en situation, hvor det selskab, som han var hovedaktionær og medlem af ledelsen i, af en højtplaceret og betroet medarbejder i forening med personer uden for selskabet svigagtigt blev anvendt som et redskab til at udøve skyldnersvig i *andre* selskaber, hvor selskabets involvering bestod i at gennemføre handelstransaktioner med handelsvarer som led i selskabets almindelige drift, og hvor Peer Kølendorf ikke har opnået vinding ved handlerne eller den udøvede svig, tværtimod.

2 Kort om Comitel

2.1 Selskabets ledelse og struktur

- Klaus Ulrik Hansen blev ansat i 1992 og var i firmaet indtil 1996. I denne periode udviklede han virksomhedens værksted fra at være reparationsværk-

sted for egne produkter med 3-4 ansatte til at være serviceværksted for bl.a. Nokia-tele-foner med 10 ansatte. Han forlod selskabet for at starte virksomheden TeleService op. Den blev senere solgt til Fleggaard/Dangaard-koncernen.

- I 1998 fik selskabet en professionel bestyrelse. Ole Stangegaard, som bl.a. havde været med til at etablere *Statens Datacentral* og *ØK Data*, indtrådte som formand, og efterfølgende indtrådte desuden Torben Svanberg, som havde været direktør i *Sonofon*, der havde indgået aftaler med Comitel som broker af mobiltelefoner, samt Lars Thinggaard, der var revisoruddannet og havde været i it-branchen siden 1994. Bestyrelsen bestod indtil juni 2003 herefter af de tre og Peer Kølendorf.
- I 2000 blev Klaus Ulrik Hansen atter ansat i selskabet, og denne gang indgik han i selskabets daglige ledelse og refererede direkte til Peer Kølendorf. Han havde titel af forretningsudvikler og overtog ansvaret for brokerafdelingen.
- I juni 2003 udtrådte Ole Stangegaard af bestyrelsen, og Steen E. Mønsted indtrådte som ny formand for bestyrelsen. Han havde betydelig erfaring fra handelsvirksomheder og havde bl.a. været med til at stifte Fakta-kæden.
- Ved sagsperiodens opstart i efteråret 2003 var selskabet organiseret med Peer Kølendorf som administrerende direktør, og med stabsfunktioner i form af *forretningsudvikling*, *it*, *finans/logistik* og *teknik/udvikling*.
- Selskabet havde 4 kundeopdelte forretningsområder (afdelinger): *Consumer*, *Business*, *Broker* og *Eksport*. Til support af driften af disse kundeorienterede afdelinger var der en enhed med ansvar for *internet* og *marketing* og en enhed med ansvar for ekspedition af *salg* og *indkøb*, ligesom en enhed håndterede selskabets *lager*...
- Selskabet var i 2003 distributør for en række førende internationale producenter af *telekommunikationsudstyr*, herunder *Nokia*, *Motorola*, *Ericsson*, *Siemens* samt *NEC*, *Samsung* og *Mitsubishi*, hvor forhandlerne var selskabets primære kunder...
- Comitel havde desuden distribution af *landmobile radioer* fra de største producenter.
- Selskabet solgte også *privatradioer*, og dette skete under selskabets eget varemærke *Danita*. Privatradio havde været selskabets hovedområde siden 1966, og produkterne blev udviklet og designet i Danmark og produceret på fabrikker i Fjernøsten. Selskabets andel af privatradiomarkedet var på daværende tidspunkt 85 %.
- Selskabet forhandlede i tillæg hertil *hobbyradioer* fra bl.a. *Cobra* og *Panasonic* og *PMR-systemer* og udstyr fra *Simoco*, *Maxon*, *Kenwood* samt *Motorola*...

- I 2003 indgik i koncernen også datterselskabet *SMS A/S*, der havde aktiviteter med takserede ringetoner og logoer til mobiltelefoner. *Comitel A/S* ejede desuden 50 % af *CBB Mobil A/S*, hvori Peer Kølendorf på dette tidspunkt var bestyrelsesformand.
- I 2003 var der gennemsnitligt 30-35 personer i selskabets kontor på Østerbro, hvilke kontorer *Comitel A/S* delte med det helejede datterselskab *SMS A/S*.

2.2 *Brokerafdelingen*

- I midten af 1990'erne opstartede selskabet gradvist *brokerhandel* med mobiltelefoner. I 1995 var omsætningen på 70 mio. kr., og den voksede til over 1 mia. kr. i 2002. Avancen ved handelen var beskeden, og omsætningen bidrog således kun minimalt til resultatet. Siden opstarten af brokerhandelen i midten af halvfemserne og efter indsættelsen af en professionel bestyrelse var brokervirksomheden løbende blevet sat i fastere rammer.
- Fra ultimo 2003 til ultimo 2004 handlede *Comitel* med 1.221 forskellige varenumre på mobiltelefon- og it-brokermarkederne.
- *Comitel* gennemførte i 2004 lidt over 1.200 brokerhandler.
- Peer Kølendorf var ikke selv broker, og han medvirkede ikke til de konkrete handler, men han havde sin daglige gang på koncernens kontor, og han havde adgang til alle oplysninger om koncernens aktiviteter, også brokerhandler.

3 **Ansvarsgrundlaget**

3.1 *Selskabet var forsvarligt organiseret og kapitaliseret*

- Selskabet havde de kompetencer til stede, som var nødvendige for at drive selskabets forretningsområder (afdelinger) på en forsvarlig og hensigtsmæssig måde, herunder inden for ledelse, finans og økonomi (regnskab, bogholderi, ind- og udbetalinger), lager (modtagelse, opbevaring og afsendelse af varer), logistik (transport af varer til og fra selskabet og forsikring af varerne), indkøb, salg, marketing, værksted og produktudvikling samt it og forretningsudvikling.
- Selskabet havde den kapital, der var nødvendig til den løbende drift.

3.2 *Selskabets daglige drift var forsvarligt tilrettelagt og overvåget*

- Den daglige drift var tilrettelagt med hensigtsmæssige rutiner og forretningsgange og med en personel adskillelse mellem de relevante funktioner i selskabet. Virksomheden havde eksisteret i 37 år på det tidspunkt, da de første handler i sagen blev gennemført, og Peer Kølendorf havde i alle årene haft ansvaret for og ført tilsyn med, at den daglige drift af selskabet var forsvarlig.

- Som administrerende direktør udstedte han instrukser og retningslinjer, og han påså, at disse blev implementeret ved forsvarlige rutiner og forretningsgange.
- Han havde desuden ansvaret for at implementere den strategi, som bestyrelsen havde fastsat inden for selskabets enkelte forretningsområder.
- Peer Kølendorf førte tilsyn ved dagligt at være stede på kontoret og følge med i de enkelte forretningsområder og ved at være tilgængelig for alle medarbejdere for sparring og for bistand, hvis der opstod spørgsmål eller problemer, og han drøftede løbende stort og småt med medarbejderne. Han havde ikke detailind-sigt i de tusindvis af transaktioner, som selskabet indgik hvert år, og han delegerede selve driften af forretningsområderne til lederne af disse.
- Ledelsen af personalet og personalemæssige forhold i øvrigt blev også i vidt omfang håndteret af Peer Kølendorf på daværende tidspunkt.
- Peer Kølendorf havde som administrerende direktør ansvaret for selskabets økonomi og førte løbende tilsyn med økonomien, herunder udviklingen i de enkelte afdelingers omsætning og omkostninger, og han sørgede for budgetopfølgning over for afdelingslederne, herunder Klaus Ulrik Hansen.
- Peer Kølendorf varetog som administrerende direktør og bestyrelsesmedlem i Comitel A/S og Comitel International A/S og senere som bestyrelsesmedlem i Comitel International A/S sine ledelsespligter på fuldt tilstrækkelig vis.

3.3 *Selskabet havde en dyb og langvarig erfaring med det internationale brokermarked*

- International brokerhandel er en lovlig - og samfundsnyttig - aktivitet, som konkurrencereglerne og konkurrencemyndighederne værner om.
- Selskabet havde siden midten af halvfemserne opbygget en betydelig brokervirksomhed på det internationale brokermarked for mobiltelefoner.
- De særlige kompetencer, der er nødvendige ved drift af international brokervirksomhed, var gradvist blevet opbygget, og de rutiner og forretningsgange, der var nødvendige, herunder i forhold til kontrol af varer, leverandører og kunder, var fuldt ud indarbejdet, da sagens handler begynder i 2003.

3.4 *Selskabet var opmærksom på og garderede sig mod momssvig ved brokerhandel*

- Selskabet havde et tæt samarbejde med told- og skattemyndighederne:
  - Selskabet blev på et møde i Told- og Skattestyrelsen i 1998 gjort opmærksom på, at selskabet havde solgt mobiltelefoner til selskaber, som efterfølgende havde vist sig at være *missing traders*. Ifølge styrelsens

mødereferat havde Peer Kølendorf været interesseret i at høre, hvordan momskarruseller kunne undgås, og det blev aftalt, at han skulle fremsende leverandør- og kundekartoteket til styrelsen.

- Peer Kølendorf fremsendte herefter oplysninger om brokervirksomhedens nye eller påtænkte leverandører og kunder til styrelsen hver måned frem til 2002. Selskabet undgik i denne periode handler, hvor en leverandør eller kunde var involveret i momskarruseller (selskabet fik på intet tidspunkt i tiden frem til 2002 på ny oplysning fra styrelsen om, at en leverandør eller kunde havde været involveret i momssvig).
- I 2000 deltog Peer Kølendorf i møder med Skatteministeriets departement, hvor departementet bl.a. præsenterede et lovforslag, som indebar, at et selskab kunne frigøre sig fra hæftelse, hvis selskabet indberettede handlerne med den anden virksomhed til told- og skattemyndighederne. I 1999 havde myndighederne tilsvarende udstedt et cirkulære (nr. 123/1999), hvorefter dette var strafferetligt ansvarsfrigørende. Dette bekræftede, at en afgørende forholdsregel mod momskarruseller bestod i at stille relevante oplysninger til rådighed for myndighederne.
- I 2002 bad Told- og Skattestyrelsen Peer Kølendorf fremover sende oplysninger om nye leverandører og kunder til Mia E.B. Hansen i ToldSkat København. Peer Kølendorf fortsatte med at fremsende oplysningerne hver måned, og heller ikke i tiden fra 2002 og frem til sagsperiodens afslutning i november 2004 modtog selskabet oplysning om, at en leverandør eller kunde var involveret i momskarruselsvig. Peer Kølendorf opfattede dette således, at selskabet ikke i perioden havde købt fra eller solgt til en virksomhed, som efterfølgende viste sig at være *missing trader* eller på anden måde relateret til momssvig.
- Selskabet var inden sagsperioden jævnligt blevet anmodet om dokumentation til brug for ToldSkat Københavns besvarelse af såkaldte *verifikationsanmodninger* fra udenlandske myndigheder. Heller ikke dette afstedkom oplysning til Comitel eller Peer Kølendorf om, at Comitel på noget tidspunkt have handlet med svigsrelaterede selskaber.
- Selskabet fremsendte hver måned købs- og salgsfakturaer til ToldSkat Københavns udbetalingskontrol (Charlotte Vindelev og Kurt Enok) i forbindelse med anmodninger om tilbagebetaling af købsmoms til selskabet. Regionen havde dermed et fuldstændigt grundlag for at vurdere selskabets krav om tilbagebetaling af moms. Fra januar 2004 sendte Peer Kølendorf efter anmodning fra Charlotte Vindelev *også* oplysningerne om nye leverandører og kunder direkte til hende.
- Peer Kølendorf sørgede således for, at SKAT i hele sagsperioden havde oplysninger om alle brokerafdelingens handler, leverandører og kunder.
- Peer Kølendorf sørgede også for, at brokerafdelingen internt traf relevante *forholdsregler* mod momskarruseller, og han orienterede aktivt om momskarruseller og om faresignalerne både internt og i brancheblade og dagspressen i perioden fra 1998 til 2001.

- England var særligt plaget af momskarruseller, og Peer Kølendorf havde fra de engelske told- og afgiftsmyndigheder fået udleveret en vejledning (Code of Conduct) med faresignaler og forholdsregler, som han instruerede Klaus Ulrik Hansen og brokerne i at gøre sig bekendt med, således at brokerne kunne være opmærksomme på disse. Dette bekræftede Klaus Ulrik Hansen i sin forklaring i straffesagen, ligesom han oplyste, at Peer Kølendorf runddelte artikler om momskarruseller i brokerafdelingen...
- *Sammenfattende var rutiner, forretningsgange og kontrolforanstaltninger* løbende blevet udviklet og indarbejdet i brokerafdelingen i årene forud for sags-perioden, og foranstaltningerne fremstod for Peer Kølendorf *effektive* i forhold til at undgå momskarruseller. Selskabet fik efter mødet i Told- og Skattestyrelsen i 1998 *på intet tidspunkt* oplysning om, at samhandelspartnere havde været involveret i momssvig.

3.5 Bestyrelsen besluttede at udvide varesortimentet

- Bestyrelsen ønskede, at selskabet skulle udvide varesortimentet i brokerafdelingen, således at denne ikke alene var baseret på handel med mobiltelefoner.
- Lederen af brokerafdelingen, Klaus Ulrik Hansen, stillede herefter i begyndelsen af 2003 forslag om udvidelsen af varesortimentet til it-komponenter.
- På et strategiseminar i februar 2003 og efterfølgende på et bestyrelsesmøde motiverede Klaus Ulrik Hansen nærmere sit forslag, og bestyrelsen besluttede herefter, at Klaus Ulrik Hansen kunne udvide varesortimentet til it-komponenter. Det blev drøftet, om han kunne udvide varesortimentet til andet end mobiltelefoner og it-komponenter, og det blev vedtaget, at andre varer i givet fald skulle have relation til den eksisterende forretning, således at varesortimentet ikke kunne udvides til eksempelvis tøj (habitter eller andet).
- Bestyrelsen havde tillid til Klaus Ulrik Hansens analyse af og oplysninger om bl.a., at der var et internationalt brokermarked for disse it-varer, at det var et meget stort og hastigt voksende marked, at hans forslag om it-komponenter var motiveret af en efterspørgsel fra eksisterende kunder, og at han kunne nyttiggøre *brokerplatformen* og det eksisterende netværk til disse varer.
- Bestyrelsens og Peer Kølendorfs tillid til Klaus Ulrik Hansen var bl.a. baseret på Klaus Ulrik Hansens hidtidige adfærd og præstationer i selskabet, herunder ikke mindst i forhold til etableringen og udviklingen af CBB Mobil og SMS A/S. Han havde været ansat i selskabet fra 1992 til 1996 og igen fra 2000, og han havde på intet tidspunkt forud for sagsperioden svigtet den tillid, som bestyrelsen og Peer Kølendorf havde vist ham, ligesom han havde løst de opgaver, som han var blevet betroet, på en dygtig, pligtopfyldende og omhyggelig måde.
- Bestyrelsens beslutning om at imødekomme Klaus Ulrik Hansens forslag om at udvide varesortimentet hvilede således på et forsvarligt grundlag.

3.6 *Klaus Ulrik Hansen eksekverede bestyrelsens beslutning*

- Bestyrelsens beslutning kunne eksekveres umiddelbart af Klaus Ulrik Hansen i dennes egenskab af leder af brokerafdelingen, da der blot var tale om en udvidelse af det eksisterende varesortiment, således at de rutiner, forretningsgange og kontrolforanstaltninger, der var indarbejdet, også kunne og skulle anvendes på de nye varetyper, som bestyrelsen havde tilladt en udvidelse til.
- I forlængelse af bestyrelsens beslutning blev der ansat brokere, der havde erfaring med international brokerhandel med it-komponenter, og som leder af brokerafdelingen var det Klaus Ulrik Hansen, der sørgede herfor.
- Det var ikke nødvendigt, at Peer Kølendorf som administrerende direktør skulle medvirke ved Klaus Ulrik Hansens eksekvering af bestyrelsens beslutning om udvidelsen af varesortimentet, og bestyrelsen forventede heller ikke dette.

3.7 *Klaus Ulrik Hansen stod for køb og videresalg af varer fra Solid Trading ApS*

- Sagens handler med varer købt hos Solid Trading er en eksekvering af bestyrelsens beslutning om udvidelse af varesortimentet. Klaus Ulrik Hansen anmodede Peer Kølendorf om at gennemgå offentligt tilgængelige registreringer om selskabet og personerne bag dette. Peer Kølendorf konstaterede, at der ikke var registreret noget belastende om selskabet eller direktøren. I øvrigt var han ikke involveret i etableringen af samhandelen med Solid Trading og de øvrige overvejelser og undersøgelser, som blev gennemført.
- Klaus Ulrik Hansen skulle som broker forholde sig kritisk til en handels samlede omstændigheder, herunder til priser, leverandører, kunder og de varer, som blev handlet, og Peer Kølendorf havde ingen grund til at tro, at han ikke gjorde dette og i øvrigt var opmærksom på de kendte faresignaler.
- Brokerne havde en likviditet på 50 mio. kr., som de til sammen kunne disponere inden for. Som leder af brokerafdelingen skulle Klaus Ulrik Hansen fordele likviditeten, hvis der ikke var tilstrækkelig likviditet til alle handler.
- En broker kunne ikke selv foretage betalingen for varerne, og normalt var det økonomiafdelingen, der sørgede for betalinger, men Peer Kølendorf godkendte fra tid til anden en betaling, hvis der var et praktisk behov herfor, eksempelvis i en ferieperiode. Transport og forsikring af varerne sørgede enten selskabets ansatte speditør eller et speditørfirma for at arrangere. Hvis et speditørfirma blev anvendt, foretog dette ofte varekontrollen. Hvis varerne passerede Comitels lager, sørgede en broker normalt for varekontrollen, eller flere brokere, hvis vareantallet nødvendiggjorde dette. Frigivelsen af varerne til køberne stod sælgerne for, når selskabet havde modtaget betaling for varerne. Det var ikke tilladt at sælge på kredit eller at frigive varerne uden at have modtaget betaling. Lagerpersonalet registrerede til- og afgang af varer på lageret.

- Handler inden for den beløbsmæssige ramme skulle Peer Kølendorf ikke godkende, og han har ikke godkendt sagens handler eller vilkårene for disse.
- ToldSkat København (Mia E.B. Hansen) blev i oktober 2003 orienteret om, at Solid Trading ApS var ny leverandør, og regionen (Charlotte Vindelev) fik kopi af alle købsfakturaer fra Solid Trading til brug for vurderingen af tilbagebetalingen af købsmoms til Comitel. Tilsvarende modtog regionen (Charlotte Vindelev) salgsfakturaerne til køberne af varerne, også af hensyn til udbetaling af momsen. Regionen havde således alle oplysninger om handlerne som grundlag for regionens vurdering af Comitels krav på udbetaling af momsen.
- De enkelte handler, der herefter over de næste 5 måneder løbende blev indgået med Solid Trading ApS, lå inden for den beløbsmæssige ramme, som var udstukket for brokerne, og handlerne fremstod for Peer Kølendorf som normale brokerhandler. Han var bekendt med, at der blev indgået handler, og at varerne blev solgt til købere i Fjernøsten, hvor Klaus Ulrik Hansen havde opbygget et netværk, til dels baseret på Comitels eksisterende netværk. Bestyrelsen havde ud fra Klaus Ulrik Hansens oplysninger om markedspotentialet forventet en stor omsætning, og den løbende omsætning afveg ikke fra det forventede eller i øvrigt fra den omsætning, som selskabet havde haft på månedsbasis i 2002, hvor omsætningen var på ca. 1,2 mia. kr.
- Samhandelen med Solid Trading ApS ophørte på grund af dennes konkurs. Konkursen blev forklaret med, at selskabet var blevet svigtet af en leverandør.
- Peer Kølendorf har ikke handlet ansvarspådragende i forhold til disse handler.

3.8 *Køb og videresalg af varer fra Trademark International ApS*

- Handlerne foregik i perioden 16. - 24. juni 2004. Peer Kølendorf var ikke orienteret om handlerne forud for handlernes gennemførelse.
- Som ved samhandelen med Solid Trading blev SKAT orienteret fuldt ud.
- Peer Kølendorf har ikke handlet ansvarspådragende i forhold til disse handler.

3.9 *Køb og videresalg af varer fra J Corp ApS*

- Handlerne foregik i to adskilte tidsforløb. Peer Kølendorf var inden handlerne blevet orienteret af Klaus Ulrik Hansen om, at der var et marked for såkaldte internet access cards, der giver adgang til hjemmesider med pornografisk materiale, og at han ville undersøge mulighederne for at påbegynde handel med disse. Comitel forhandlede på dette tidspunkt andre værdibærende kort.

- Peer Kølendorf blev ikke orienteret om de enkelte handler, da de lå inden for den beløbsmæssige ramme for brokerne. Handlerne fandt sted over to perioder. Den første løb over den 13. - 26. august 2004. Den anden løb over den 10. - 12. november 2004. Selskabet har dog aldrig fået moms tilbagebetalt vedrørende november-handlerne, da SKAT valgte at tilbageholde moms. SKAT har derfor ikke krav på tilbagebetaling af moms af disse handler.
- Som ved samhandelen med Solid Trading blev SKAT orienteret fuldt ud.
- Peer Kølendorf har ikke handlet ansvarspådragende i forhold til disse handler.

3.10 *Afdækningen af svigen og Klaus Ulrik Hansens medvirken til denne*

- Ovenstående er sådan, som omstændighederne fremstod for Peer Kølendorf, da handlerne blev gennemført i 2003 og 2004.
- I de 10 år, der er gået siden sagens sidste handler, har SKAT, Kammeradvokaten, politiet, Comitel og Peer Kølendorf anvendt betydelige ressourcer på at kortlægge enhver detalje om de involverede selskaber, personer og transaktioner. En betydelig del af de oplysninger, som nu kan præsenteres om sagskom-plekset, hverken kunne eller skulle Peer Kølendorf have haft kendskab til.
- Svigen i sagen blev udøvet på en måde, som ikke hidtil var set. Der var tale om et lukket kredsløb, hvor personerne bag svigen havde infiltreret alle led i handelskæden. I Comitel var det en højtplaceret og betroet medarbejder, Klaus Ulrik Hansen, som misbrugte sin stilling til at indgå handlerne.
- I modsætning til tidligere var der ikke i kæderne "missing traders". De tømte selskaber var alle momsregistreret og angav korrekt den skyldige moms, men på grund af ekstraordinære omstændigheder, herunder et fingeret røveri, kunne de ikke indbetale moms til SKAT, og selskaberne gik derfor konkurs.
- Varerne blev desuden solgt og forsendt til et tredjeland, hvor varerne ikke umiddelbart kunne anvendes til momssvig igen, men skulle gennem potentielt 4 toldkontroller (udførsel fra Danmark, indførsel i tredjelandet, udførsel fra tredjelandet og indførsel til Danmark igen) for atter at kunne anvendes til momssvig.
- Uanset Network Tradings og Solid Tradings konkurser i begyndelsen af 2004 blev Comitel og Peer Kølendorf først *efter alle sagens handler* oplyst af SKAT om, at selskabernes konkurs kunne have forbindelse med momssvig.

3.11 *Efterfølgende konstateringer*

- Efter sagens handler har særligt it-distributørerne Jørn Rosenmeier og Ole Eklund samt Reino Nielsen fra SKAT givet anledning til en række artikler

om momskarruseller i avisen Computerworld, ligesom de har udtalt sig om momskarruseller i disse. Gul Feber-sagen gav anledning til, at momskarruseller - som ellers var blevet anset for nærmest "udryddet" - atter blev et emne, der blev taget op af SKAT og avisen. Branchen og SKAT er blevet klogere efter Gul Feber-sagen, og der har ikke siden været en karrusel som denne.

- I nærværende sag, hvor SKAT har gjort erstatningsansvar gældende over for Peer Kølendorf personligt, er det afgørende, hvorledes de relevante forhold fremstod for ham på tidspunkterne for de handler, der er omhandlet i sagen, og den viden og erfaring, der på daværende tidspunkter var om momskarruseller. Det relevante er ikke den viden og de oplysninger, som kun en omfattende, mangeårig politimæssig efterforskning efterfølgende har kunnet afdekke.
- SKAT har fremdraget visse forhold, som ifølge SKAT er svigsindikatorer. Det er imidlertid forhold, som Peer Kølendorf enten ikke i sagsperioden kunne have viden om eller ikke burde have viden om, og i vidt omfang har Peer Kølendorf først kunnet forholde sig til de fremhævede forhold længe efter sagsperioden.
- I løbet af de 10 år, som er forløbet siden sagens sidste handel, har SKAT løbende identificeret nye "faresignaler" eller "usædvanlige forhold", som Peer Kølendorf *i sagsperioden* burde have været opmærksom på. En række af disse er frafaldet igen. I det følgende kommenteres enkelte af de forhold, som SKAT fastholder, at Peer Kølendorf burde have været opmærksom på i sagsperioden:
  - Upræcise varebenævnelser i fakturaer. Der er i givet fald tale om enkeltstående eksempler, som først ses at optræde, efter at en række handler var gennemført med Solid Trading, og samhandelsforholdet således var vel etableret. Det var Klaus Ulrik Hansens opgave som broker at sikre en tilstrækkelig dokumentation for køb og salg, enten i selve fakturaen eller i andet skriftligt materiale. Peer Kølendorf havde ingen grund til at tro, at Klaus Ulrik Hansen ikke rutinemæssigt sikrede sig dette.
  - Varekontrol. Som i enhver anden handelsvirksomhed skulle der foretages en relevant og effektiv varekontrol inden betaling for varerne. Peer Kølendorf blev ikke inddraget i kontrollen af varerne, som Klaus Ulrik Hansen som broker havde ansvaret for. Peer Kølendorf havde ingen grund til at tro, at Klaus Ulrik Hansen ikke foretog den relevante og effektive varekontrol, som alle brokere skulle foretage.
  - Kontrol af leverandører og kunder. Alle brokere skulle kontrollere og forholde sig kritisk til leverandører og kunder. Peer Kølendorf havde ingen grund til at tro, at Klaus Ulrik Hansen som den ansvarlige broker ikke gjorde dette i forhold til leverandører og kunder i sagens handler.
...
  - Omsætningens udvikling og størrelse. Som broker og som leder af brokerafdelingen skulle Klaus Ulrik Hansen forholde sig kritisk til leverandører, kunder og markedspotentialet for et produkt, og Peer Kølendorf havde ingen grund til at tro, at Klaus Ulrik Hansens oplysninger herom til

bestyrelsen ikke var korrekte. Rapporter fra HP Labs og KPMG har bekræftet, at der var et betydeligt internationalt brokermarked for it-komponenter. Bestyrelsens og Peer Kølendorfs forventning var, at der ville kunne genereres en betydelig omsætning med de nye varetyper ved brug af den eksisterende brokerafdelings *platform*.

- Brokermarkedet var inficeret med momssvig. I Danmark var der i årene op til sagens handler kun få momskarruseller, og ingen der havde en størrelse, som gav anledning til medieomtale. Ifølge SKAT var det lykkedes at "udrydde" momskarrusellerne i Danmark, og det var da også forståelsen hos aktørerne, at SKAT i Danmark effektivt - i samarbejde med markedsaktørerne - formåede at undgå momskarruseller. Comitel og Peer Kølendorf var meget opmærksomme på momskarruseller og gennemførte relevante og effektive forholdsregler mod sådanne.
- Frigivelse af varer uden betaling. En broker måtte ikke frigive varer uden samtidig betaling. Peer Kølendorf havde ikke viden om, at det tilsyneladende var sket i ét tilfælde i sagsperioden. Frigivelsen fremgik ikke af sagens dokumenter, og betalingen indløb i løbet af kort tid.
- Salg på kredit. En broker måtte ikke sælge på vilkår om kredit, og det skete heller ikke i nogen af sagens handler.
- Comitel fik anvist kunder af Solid Trading. Hvis dette er tilfældet, er det ikke noget, som Peer Kølendorf havde eller kunne have viden om. Dette ville kun Klaus Ulrik Hansen kunne have viden om. Anvisning af kunder ville være et faresignal, som en broker skulle reagere på.
- Comitel opdelte betalinger. Peer Kølendorf havde ingen oplysninger modtaget om, at betalinger blev opdelt, heller ikke fra selskabets økonomiafdeling. SKAT har anført, at opdelingerne kunne være for at besvige forsikringen, men det giver ingen mening og er da heller ikke underbygget. Det mest sandsynlige er, at en ordre er forsendt successivt, netop for at minimere transportrisikoen, og at betalingen derfor er opdelt, således at betalingen er gennemført ved hver delfrigivelse. Forsikringsdækningen var relateret til *forsendelser* og ikke *ordrer/fakturaer*.
- Prissætning af varer. Det siger sig selv, at brokerne skulle forholde sig kritisk til prisen for en vare. Det var almindeligt kendt, at for *lave* priser indikerede en momskarrusel. En broker skulle selvsagt også forholde sig til, om prisen var for høj. Hvis Klaus Ulrik Hansen har fået tilbudt varer til en for høj pris, skulle han have reageret på dette, og tilsvarende gælder, hvis prisen af andre grunde ikke gav mening. Peer Kølendorf havde ingen grund til at tro, at denne rutinemæssige og i øvrigt også kommercielt begrundede forholdsregel ikke blev iagttaget. I de få tilfælde, hvor der ifølge SKAT var priser, som burde have givet anledning til yderligere undersøgelser, bestrides det, at priserne afveg fra markedsprisen. SKAT har ikke dokumenteret, at dette skulle være tilfældet.
- IMEI, serie- og batchnumre. Der er kun IMEI-numre på mobiltelefoner. (Selv for mobiltelefoner viste det sig hurtigt, at det ikke var praktisk muligt at gennemføre en registrering af IMEI-numre. Det var heller ikke no-

get, som SKAT i Danmark udtrykte en forventning om). Hvis det var praktisk muligt at registrere serie- eller batchnumre, som SKAT umiddelbart inden hovedforhandlingen i denne sag har foreslået, så kunne dette selvsagt være sket. Peer Kølendorf har ikke godkendt, at der ikke skete en registrering, og Peer Kølendorf havde ingen grund til at tro, at Klaus Ulrik Hansen ikke tog de forholdsregler, der var mulige.

- Comitel modtog ikke reklamationer. Mindre reklamationer skulle ikke indberettes til Peer Kølendorf som administrerende direktør, og Peer Kølendorf har derfor ikke i sagsperioden forholdt sig til, om der var reklamationer i relation til handlerne. Efter sagsperioden har det kunnet konstateres, at der ikke var reklamationer vedrørende selve varepartierne. Reklamationer vedrørende enkelte varer er først indgået nogle måneder efter salget, når varerne var nået til slutbrugeren og blev testet af denne.
...

3.12 SKAT og politiet

- SKAT modtog løbende alle oplysninger om handlerne, herunder leverandører, kunder og omsætningens størrelse, via oplysninger fra Comitel. SKAT kunne dermed have gennemført en kæderevision allerede primo december 2003 og dermed inden udbetaling af moms af de første handler til Comitel.
- Ifølge SKATs interne notater havde SKAT senest i februar 2004 et overblik over den samlede handelskæde og dermed flere oplysninger tilgængelig end dem, der var tilgængelige i Comitel og dermed - potentielt - for Peer Kølendorf.
- SKAT havde desuden i marts 2004 foretaget en varekontrol og en funktions-test af varer, der var stoppet i tolden, og som skulle have været leveret til Comitel, men som altså aldrig blev leveret. Disse varer viste sig at være at-trapper.
- SKAT havde fundet et diagram over handelskæderne på en computer tilhørende Martin Matthiasen, herunder kæden, som først blev afviklet i juni 2004. Martin Matthiasen burde kun have kendt Solid Tradings leverandør og kunde.
- Uanset adgangen til dette materiale og dermed til væsentlig mere information, end Peer Kølendorf kunne få adgang til både før og efter sagsforløbet, mente SKAT først i *december 2004* at have grundlag for at nægte Comitel fradragsret for købsmoms af handlerne med Solid Trading et år tidligere. SKATs forslag til afgørelse fra december 2004 om fradragsnægtelse var tilmed begrundet i en "objektiv model", som dengang blev anset for gangbar, da der selv på dette tidspunkt ikke hos SKAT var grundlag for at antage, at nogen hos Comitel *havde deltaget i svigen eller burde have haft viden om svigen*. Politiet afviste helt indtil *primo 2005* at indlede efterforskning, uanset at politiet havde deltaget i møder med SKAT om sagen, og ligesom SKAT havde flere oplysninger at basere sin vurdering på, end Peer Kølendorf havde.

- Det er en betingelse for, at tilbagebetalingen af momsen til Comitel var uberegtiget - og dermed for, at Peer Kølendorf overhovedet *kan* have handlet retsstridigt - at et forudgående led som følge af *svig* ikke ville indbetale momsen. Men hvordan kan SKAT gøre gældende, at Peer Kølendorf *i sagsperioden* burde have vidst, at et forudgående led svigagtigt ville undlade at indbetale momsen - dvs. burde have vidst, at SKAT ud fra den da gældende objektive model havde grundlag for at nægte fradraget - når SKAT og politiet på et mere fuldstændigt grundlag ikke havde en mistanke om moms-*svig*, der kunne begrunde nægtelse af fradraget, før op til *et år senere*? Hvordan kunne Peer Kølendorf have vidst det i december 2003, da købsmomsen af de første handler blev tilbagebetalt?
- SKATs anbringender i sagen er baseret på efterrationaliseringer.
- I straffesagen forklarede Peer Kølendorf bl.a., at *"Broker-markedet har en sådan karakter, at det, der udefra kan se usædvanligt ud, er sædvanligt, og kriminelle elementer kan gemme sig i mængden."*...

3.13 It-brancheforeningen

- Efter straffedommen over Klaus Ulrik Hansen i 2007 rejste Distributørudvalget ultimo 2007 en sag om eksklusion af Peer Kølendorf fra it-brancheforeningen. Distributørudvalgets formand Ole Eklund gjorde på udvalgets vegne gældende, at Comitel og Peer Kølendorf havde handlet i strid med god brancheskik.
- It-brancheforeningens forretningsudvalg og hovedbestyrelse har primo 2008 fastslået, at Comitel og Peer Kølendorf ikke som følge af Klaus Ulrik Hansens involvering af selskabet i Gul Feber-handlerne har handlet i strid med god brancheskik, og i særdeleshed har de fastslået, at selve dette at agere på it-brokermarkedet, som Comitel havde gjort det, ikke var i strid med god brancheskik. Det var bl.a. repræsentanter for IBM, HP og Microsoft, der deltog i afgørelsen af dette spørgsmål, hvor distributørudvalgets indstilling om eksklusion af Peer Kølendorf således blev afvist. Disse selskaber har alle it-broker-markedet tæt inde på livet og har dermed et grundigt kendskab til dette.
- SKATs anbringende om, at det var ansvarspådragende at udvide varesortimentet til it-komponenter, er således i modstrid med den afgørelse, som forretningsudvalget og hovedbestyrelsen i it-brancheforeningen har truffet.

4 Årsagsforbindelse og adækvans

4.1 Årsagsforbindelse

- Det er en betingelse for, at en person kan ifalde erstatningsansvar i forbindelse med culpøs adfærd, at den culpøse adfærd også *faktisk har forårsaget* skaden. Ved vurderingen heraf må man grundlæggende spørge, om skaden ville være sket uanset den culpøse adfærd. I UfR 2011.354 Ø (Danica White) var et skib blevet kapret af somaliske pirater. Besætningsmedlem-

merne krævede i den forbindelse erstatning, og landsretten fastslog, at kap-tajnen havde handlet culpøst ved ikke at etablere tilstrækkelige kontrolfor-anstaltninger. Desuagtet frifandt landsretten rederiet, da yderligere kontrol-foranstaltninger ikke ville have forhindret kapringen og dermed skaden.

- Højesteret har endvidere fastslået, at disse principper også gælder vedrøren-de undersøgelsespligter og deres betydning. UfR 2006.145 H (Procuritas) vedrørte et erstatningsopgør i forbindelse med en selskabstømmersag. Her blev sælgersiden frifundet med henvisning til manglende årsagssammen-hæng, idet iagttagelse af deres undersøgelsespligt ikke ville have forhindret, at selskabet blev tømt, og at statskassen derved led et tab.
- SKAT har i øvrigt ikke redegjort for, hvad andre kontrolforanstaltninger po-tentielt ville have afdækket, herunder godtgjort, at de ville have hindret ta-bet.
- Eftersom Klaus Ulrik Hansen deltog i svigen, kan andre eller yderligere kontrolforanstaltninger ikke forventes at have afdækket for Comitel eller Peer Kølendorf, at handlerne blev indgået med hensigt om skyldnersvig i andre selskaber.
- Peer Kølendorf gør gældende, at kausalitetsbetingelsen ikke er opfyldt, og at SKAT i øvrigt har bevisbyrden for, at denne betingelse er opfyldt.

4.2 *Adækvans*

- Ved vurderingen af *adækvansen* må der tages hensyn til, at egentlig krimi-nalitet begået af en betroet medarbejder og et ledelsesmedlem i ledtog med tredjemand normalt er upåregnelig, og i hvert fald er mere upåregnelig end eksempelvis almindelig sløsethed og sjusk. Sidstnævnte forekommer nu og da i en nok så velmenende og lovlidighed medarbejderstab, hvorimod man som hovedregel må gå ud fra, at der ikke begås kriminalitet.
- Peer Kølendorf og Comitel havde intet grundlag for eller anledning til at mistænke, at Klaus Ulrik Hansen pludselig havde kastet sig ud i kriminali-tet. Eftersom kriminaliteten manifesterede sig i andre virksomheder end Comitel, havde Peer Kølendorf heller ingen mulighed for at opdage dette.
- Peer Kølendorf gør gældende, at adækvansbetingelsen ikke er opfyldt, og at SKAT i øvrigt har bevisbyrden, at adækvansbetingelsen er opfyldt.

5 **Egen skyld og tabsbegrænsning**

- Hvis Peer Kølendorf burde have vidst, at der var svigshensigt i et forudgå-ende led, så gælder dette så meget desto mere for SKAT.
- SKAT kan udsætte tilbagebetaling af moms, hvis grundlaget for kravet ikke er dokumenteret af den afgiftspligtige, eller hvis der er nærliggende risiko for tab ved udbetaling af momsen til selskabet, jf. opkrævningslovens § 12.

- SKAT havde i næsten et år, inden Solid Tradings samhandel med Comitel blev opstartet, overvåget Solid Trading og konstateret, at selskabets handler var relateret til momskarruseller. SKAT fik oplysning om Comitels påtænkte samhandel med Solid Trading i oktober 2003, og til brug for udbetaling af moms til Comitel fik SKAT alle købsfakturaer fra Solid Trading og salgsfakturaer til selskaberne i Fjernøsten. Ud fra den standard, som SKAT gør gældende i nærværende sag over for Comitel, burde SKAT på grundlag af disse oplysninger have foretaget en kæderevision inden udbetaling til Comitel, og dermed ville alle led i omsætningskæden og de tilhørende fakturaer være afdækket. Hvis SKAT havde etableret dette grundlag, ville SKAT have konkluderet inden første udbetaling til Comitel, at der ikke skulle udbetales moms til Comitel, før grundlaget for udbetalingen var dokumenteret af selskabet. Tilbageholdelse af moms er et foreløbigt retsmiddel, der ikke kræver samme mistankegrundlag som en endelig afgørelse om nægtelse af fradragsret.
- Det er udtryk for en uforsvarlig organisation og en uforsvarlig tilrettelæggelse af kontrolarbejdet i SKAT, hvis de oplysninger, som Comitel løbende fremsendte til SKAT, ikke blev udvekslet med den region, som Solid Trading hørte under. Peer Kølendorf har under alle omstændigheder været berettiget til at antage, at SKAT var organiseret på en sådan måde og havde tilrettelagt kontrolarbejdet på en sådan måde, at relevante oplysninger blev udvekslet rettidigt mellem de relevante dele af SKAT. Hvis ikke dette har været tilfældet, er det udtryk for egen skyld og accept af risiko i en sådan grad, at kravet mod Peer Kølendorf i det hele bortfalder eller i hvert fald skal nedsættes væsentligt.
- Hvis SKATs bemærkninger i sagen om SKATs kontrolarbejde skal forstås således, at end ikke de enkelte personer i ToldSkat København koordinerede deres kontrolaktiviteter vedrørende en "risikovirksomhed" som Comitel, der siden 1998 havde indsendt oplysninger om leverandører, kunder og fakturaer fra og til disse til SKAT, så er dette udtryk for en så uforsvarlig måde at organisere sig på og en så uforsvarlig måde at tilrettelægge kontrollen på, at SKAT også af denne grund selv må bære det hævdede tab.
- I sagen har SKAT først benægtet, at Comitel fremsendte oplysninger om nye leverandører og kunder til SKAT månedligt, og da Comitel så dokumenterede fremsendelsen af oplysningerne for én måned, benægtede SKAT fortsat dette, hvorefter SKAT benægtede, at der var fremsendt oplysninger for mere end denne ene måned. Først da Comitel dokumenterede, at der også var indsendt for andre måneder, anerkendte SKAT at have modtaget oplysningerne, men hævdede så, at oplysningerne dels var ufuldstændige, dels alene blev anvendt til den "almindelige ligning" af selskabet. SKAT har endelig overgivet sig, da Peer Kølendorf kunne dokumentere, at det oprindeligt var Told- og Skattestyrelsen, der havde anmodet om og fået oplysningerne om leverandører og kunder, og at samarbejdet med SKAT kunne dateres tilbage til 1998.
- SKAT har oplyst, at de konsekvente og gentagne urigtige benægtelser af at have modtaget oplysninger fra Peer Kølendorf skyldes en "fejlarkivering" hos en medarbejder hos SKAT. Det er helt utroværdigt. Siden 1998 er oplysningerne fremsendt hver måned til først en person i Told- og Skattesty-

relsen og så fra 2002 og fremefter til Mia E.B. Hansen, samt fra januar 2004 også til Charlotte Vindelev i ToldSkat Københavns udbetalingskontrol. Hvis *alle* disse personer har fejlarkiveret det materiale, som Comitel og Peer Kølendorf indsendte hver måned fra 1998 til 2004, så har forretningsgangene og kontrolprocedurene hos SKAT været så uforsvarlige, at SKATs oplysninger om sagen i øvrigt heller ikke kan tillægges nogen vægt. Og selv den angivelige fejlarkivering forklarer på ingen måde SKATs benægtelser af overhovedet at have modtaget oplysningerne, eftersom SKATs medarbejder (Mia Hansen) har forklaret, at hun godt kunne huske at have modtaget oplysningerne og deres formål, men blot ikke kunne finde dem.

- Når SKAT har været så ked af, at Comitels og Peer Kølendorfs samarbejde med SKAT blev dokumenteret, så beror det givetvis på to forhold: *For det første* viser samarbejdet, at Peer Kølendorf på en aktiv og relevant måde har værnet om SKATs og Comitels interesser. *For det andet* viser samarbejdet, at SKAT totalt har svigtet Comitel og Peer Kølendorf og for så vidt også sig selv.
- Det fremgår af sagens materiale, at firmaet Rosenmeier, der var blevet anmodet om at fremsende oplysninger om kunder til told- og skatteregion Aalborg, fra denne region fik oplysning om, at en kunde var gået konkurs og formentlig havde været en missing trader. Regionen henvendte sig om det samme nogle måneder senere. Regionens handling er ikke mere, end hvad en virksomhed, der bruger ressourcer på at indsamle og fremsende oplysninger til SKAT, er berettiget til at forvente af SKAT. ToldSkat København gjorde imidlertid intet over for Comitel; end ikke da Solid Trading var gået konkurs i marts 2004, fik Peer Kølendorf brugbare informationer af SKAT.
- I februar 2004 går leverandøren til Solid Trading konkurs, og fra dette tidspunkt burde det have stået endnu mere klart for SKAT ud fra den standard, som SKAT gør gældende i nærværende sag over for Comitel, at SKAT ikke skulle have tilbagebetalt moms til Comitel. Udbetalingen af moms i marts 2004 sker endog på et tidspunkt, hvor 13 personer hos SKAT, SØIK og Kammeradvokaten er indkaldt til det første møde i Gul Feber-sagen. Risikoen for tilbagebetalingen til Comitel - og dermed risikoen for, om Comitel senere kan refundere momsen - påhviler i forholdet mellem SKAT og Peer Kølendorf fuldt ud SKAT. SKAT indså risikoen, som det fremgår af mødenotaterne, men valgte at løbe risikoen, da SKAT ikke ville risikere et erstatningskrav fra Comitel, hvis tilbageholdelsen viste sig uberettiget. SKAT har altså bevidst undgået risikoen for et erstatningskrav, og SKAT har dermed bevidst påført Peer Kølendorf risikoen for efterfølgende at blive mødt med et erstatningskrav fra SKAT. (I øvrigt er det ikke rigtigt, at SKAT risikerede et erstatningskrav. Ifølge opkrævningsloven kompenseres en uberettiget tilbageholdelse af moms med *renter*).
- De yderligere oplysninger, der kommer frem i løbet af foråret og sommeren 2004, gør det endnu mere klart, at SKAT skulle tilbageholde momsen.

6 Tabsopgørelsen

- Tabsopgørelsen bestrides som udokumenteret.

- Peer Kølendorf kan kun være erstatningsansvarlig for den del af tabet, der stammer fra handler, som han måtte have udvist ansvarspådragende adfærd i forhold til. SKAT har imidlertid ikke gjort noget gældende om, hvorfor Peer Kølendorf skulle være erstatningsansvarlig i forbindelse med hver enkelt konkret handel. SKAT har i det hele undladt at henføre påstandsbeløbet til Peer Kølendorfs konkrete ansvar for nogen af sagens handler. Kun hvis landsretten måtte finde, at selve udvidelsen af varesortimentet var ansvarspådragende, kan landsretten dermed give SKAT medhold i den nedlagte påstand.
- Beløb, der indvindes af staten, herunder til konkursboerne efter svigsselskaberne og konkursboet efter Comitel International A/S, skal fragå i kravet mod Peer Kølendorf. Comitel havde tegnet en kriminalitetsforsikring, og forsikringssummen vil blive udbetalt til konkursboet efter Comitel International A/S.
- Det momsbeløb, der vedrører handlerne i november 2004, skal i det hele fragå tabsopgørelsen. Peer Kølendorf har ikke pådraget sig et erstatningsansvar, allerede fordi momsen aldrig er blevet udbetalt til Comitel af SKAT. Det retsstridige forhold, som Peer Kølendorf bebrejdes, består i opnåelsen af en - ifølge SKAT - uberettiget udbetaling af moms, og Peer Kølendorf kan selvsagt ikke blive erstatningsansvarlig for et *forgæves forsøg* på at få momsen udbetalt. Hvis ikke hele beløbet fragår, vil en del af påstandsbeløbet ikke kunne henføres til noget tab.

7 Lempelse af erstatningsansvaret

- Såfremt landsretten måtte finde, at Peer Kølendorf er erstatningsansvarlig, gør sagsøgte gældende, at ansvaret bør lempes, jf. erstatningsansvarslovens § 24, stk. 1, og aktieselskabslovens § 143, stk. 1 (nu selskabslovens § 363, stk. 1).
- Som et eksempel, hvor lempelse er kommet på tale, kan nævnes UfR 2010.3203 H (Tivoli Night), hvor ansvaret blev lempet for en direktør, på trods af at der var tale om en (varemærke)krænkelse, der var begået groft uagtsomt og siden hen endda forsætligt. Sø- og Handelsretten lagde i sin dom, der blev stadfæstet af Højesteret, vægt på, at direktøren ikke havde haft en personlig fortjeneste ved krænkelsen, og at han indirekte blev ramt af de sanktioner, der blev pålagt virksomheden. På tilsvarende grundlag må der ske lempelse af et eventuelt erstatningsansvar, som Peer Kølendorf måtte ifalde i denne sag. Peer Kølendorf har intet tjent i forbindelse med sagens handler. For regnskabsårene i sagsperioden og frem til Comitel International A/S' konkurs er der ikke blevet udbetalt udbytte fra selskabet. Peer Kølendorf har tværtimod lidt et betydeligt tab, i forbindelse med at selskabet gik konkurs.
- Samtidig har Peer Kølendorf - foranlediget og understøttet af SKAT selv - haft en fast tro på, at de forholdsregler, der blev taget, var effektive. Hvis landsretten måtte finde, at denne tro ikke har været berettiget, er det fremsatte krav efter sagsøgtes opfattelse eksorbitant og urimeligt tyngende.

- Der foreligger i givet fald også ganske særlige omstændigheder, i lyset af at der i tilfælde af erstatningsansvar er tale om, at Peer Kølendorf blev svigtet *dels* af en mangeårig betroet og højtstående medarbejder og i en del af perioden også ledelsesmedlem i selskabet, som i et personligt og professionelt tillidsbrud deltog i svindelen, *dels* af skadelidte (SKAT) selv.
- Det påståede erstatningskrav overstiger i betydelig grad de midler, som Peer Kølendorf har til rådighed for betaling af et erstatningsbeløb, selv med bidrag fra tredjemand.

8 Afsluttende bemærkninger

- Erstatningsansvar for Peer Kølendorf i denne sag vil føre uoverskuelige konsekvenser med sig, idet en helt normal og almindelig organisering af en virksomhed så ikke længere vil kunne lade sig gøre uden risiko for at ifalde et erstatningsansvar. En betroet medarbejders svigagtige adfærd i relation til helt normale, forretningsmæssige dispositioner bør ikke udløse et ansvar. En sådan retstilstand vil føre til en lammende retsusikkerhed.”

Vedrørende de af SKAT fremhævede eksempler på handler med upræcise varebenævnelser i fakturaer har Peer Kølendorf yderligere anført, at for så vidt angår betegnelserne ”Infineon TSOP” og ”Samsung Branded Dice Programme” fremgår den præcise varespecifikation på de omhandlede varer af fremlagte købsordrer, og i Samsungs produktoversigter kan varettyperne genfindes, hvorfor det bestrides, at der skulle være tale om ikke eksisterende produkter.

Peer Kølendorf har endvidere anført, at det er korrekt som påpeget af SKAT, at der ikke eksisterer CPU-enheder af typen ”Intel Pentium 4 3.0 GHz, 533 MHz”, hvorfor der i en konkret handel er en unøjagtighed. Imidlertid fremgår den korrekte varebetegnelse på den eksisterende komponent, nemlig ”Pentium 4 3.0 GHz 800 MHz”, af et andet dokumenteret handelsforløb, hvor der er gennemført varekontrol.

Peer Kølendorf har endvidere gjort gældende, at SKATs krav er delvist forældet, idet der gælder en 5-årig forældelse, som løb fra tidspunktet for kravets opståen, hvilket i det konkrete tilfælde må være principalt tidspunktet for angivelsen af moms, subsidiært tidspunktet for udbetaling af momsfradragene for november og december 2003, hvorfor principalt 100,4 mio. kr., subsidiært 77,4 mio. kr., af kravet var forældet på tidspunktet for sagens anlæg.

Peer Kølendorf har endelig anført, at imødekommelse af et erstatningskrav fra SKAT på mere end 30-40 mio. kr. vil være ruinerende for ham.

Landsrettens begrundelse og resultat

Peer Kølendorf har siden 1966 drevet egen virksomhed inden for radio- og telekommunikationsbranchen. Virksomheden, der i midten af 1990'erne var begyndt at handle på brokermarkedet for mobiltelefoner, fik i 1999 en professionel bestyrelse og ændrede i 2000 navn til Comitel. Ved opspaltningen i 3 selskaber med virkning fra 1. januar 2003 blev brokeraktiviteten henlagt til Comitel International A/S, hvor Peer Kølendorf var ultimativ hovedaktionær og bestyrelsesmedlem samt tillige administrerende direktør i perioden indtil 16. april 2004.

Denne sag drejer sig om, hvorvidt Peer Kølendorf har pådraget sig et personligt erstatningsansvar for det tab, SKAT har lidt som følge af ikke afregnet salgsmoms fra brokerhandler gennemført fra november 2003 til november 2004, der indgik i planlagt momskarruselsvig. Lederen af Comitel International A/S' brokerafdeling, Klaus Ulrik Hansen, blev idømt 5 års fængsel for sin deltagelse heri.

Det lægges til grund, at Peer Kølendorf ikke vidste, at de pågældende handler, der omfattede it-komponenter og internet access-kort, indgik i momskarruselsvig, men at han var bekendt med, at der forud for handlerne i denne sag havde været problemer med momssvig ved brokerhandler inden for EU med blandt andet mobiltelefoner og it-komponenter.

Det gøres ikke af SKAT gældende, at det at handle på brokermarkedet for it-komponenter i sig selv var ansvarspådragende, hvorfor spørgsmålet for landsretten er, om Peer Kølendorf har handlet ansvarspådragende ved sin ledelse og drift af Comitel International A/S i perioden november 2003 til november 2004.

På grundlag af de afgivne forklaringer lægges det til grund, at Peer Kølendorfs ledelsesmæssige opgaver vedrørende den samlede koncern med ca. 75 årsværk, herunder Comitel International A/S, var uændrede i den periode, sagen omhandler, og at han med bestyrelsens indforståelse havde som sin væsentligste opgave at sikre de overordnede organisatoriske og økonomiske rammer, hvilket blandt andet indebar dagligt tjek af bankposterne på totalniveau herunder for at sikre, at den med banken aftalte likviditetsramme på 50 mio.

kr. ikke blev overskredet, kontrol af de månedsvise omsætnings-, omkostnings- og resultat- tal samt budgetopfølgning.

Klaus Ulrik Hansen, der havde været ansat i virksomheden fra 1992-96 som elektromekani- ker og senere leder af værkstedet, blev i august 2000 ansat nu som forretningsudvikler med fast løn og en aktieoptionsordning, og han blev den 16. april 2004 udnævnt til admini- strerende direktør i Comitel International A/S og indtrådte i bestyrelsen den 1. juni 2004. Fra sin ansættelse i august 2000 og frem til juli 2006, hvor han blev afskediget, havde Klaus Ulrik Hansen ansvaret for virksomhedens brokerhandel.

Peer Kølendorf, Ole Stangegaard og Steen Erik Mønsted har samstemmende forklaret, at Klaus Ulrik Hansen var en nøgleperson i virksomheden på grund af sin faglige kompetence inden for it og mobiltelefoni og sit personlige netværk, og at han nød en meget høj grad af tillid fra direktion og bestyrelse, hvilket også var baggrunden for hans udnævnelse til di- rektør.

Efter bevisførelsen lægges det til grund, at brokerhandlen med mobiltelefoner ikke havde givet anledning til problemer under Klaus Ulrik Hansens ledelse i 2000-2003, og at forud- sætningen for bestyrelsens beslutning i 2003 om at udvide brokeraktiviteterne til at omfatte handel med it-komponenter var Klaus Ulrik Hansens kompetence og den omstændighed, at virksomheden allerede havde de herfor nødvendige indarbejdede procedurer vedrørende håndtering af varer, kunder og leverandører og etablerede organisatoriske rammer med bogholderifunktion, speditør og lager.

Af bestyrelsesreferaterne fremgår, at bestyrelsen løbende fik afrapportering vedrørende virksomhedens økonomiske, markedsmæssige og organisatoriske forhold, ligesom der fremlagdes kvitteringer for indbetalte skatter og afgifter. Det lægges endvidere til grund, at bestyrelsesformanden og Peer Kølendorf havde regelmæssige møder med banken og for- sikringsselskabet, og at bestyrelsen i foråret 2003 fik demonstreret en varekontrol på virk- somhedens lager.

Under de anførte omstændigheder, herunder navnlig Klaus Ulrik Hansens mangeårige, centrale rolle i virksomheden, og henset til, at der ikke foreligger oplysninger om, at de driftsmæssige og organisatoriske rammer i Comitel International A/S var usædvanlige for brokervirksomheder, findes det ikke godtgjort, at Peer Kølendorf har handlet ansvarspå-

dragende ved at lade Klaus Ulrik Hansen forestå den daglige drift af brokeraktiviteterne som sket.

Efter aftale med SKAT havde Peer Kølendorf igennem flere år forud for sagens opståen selv forestået månedlig indsendelse af lister til SKAT over virksomhedens nye kunder og leverandører, hvilket af SKAT var anvist som en måde at sikre sig mod at blive involveret i momssvig. Salgsfakturaer blev indsendt månedsvis med henblik på refusion af moms, og købsfakturaer blev indsendt efter anmodning fra SKAT. Virksomheden havde endvidere i flere tilfælde givet SKAT oplysninger om sine handler til brug for besvarelsen af udenlandske myndigheders verifikationsanmodninger i forbindelse med afdækning af mulige svigsforhold. SKAT har i en udbetalingskontrol i virksomheden i foråret 2004 vedrørende perioden august – december 2003 blandt andet anført, at alt var ok vedrørende negativ moms, og der var ingen alvorlige bemærkninger i forbindelse med tidligere kontroller. Under kontrollen foretog SKAT tillige besigtigelse af varelageret. For så vidt angår udbetalingskontrollen for januar til marts 2004 var der ingen bemærkninger vedrørende virksomhedens eksterne handler, og SKAT frigav den 5. maj 2004 negativ moms for april 2004 med bemærkningen ”mindre risiko”.

Det lægges derfor til grund, at der i perioden 2002 og frem til SKATs forslag til afgørelse i december 2004 ikke ved SKATs kontakt til virksomheden fremkom oplysninger, som gav Peer Kølendorf anledning til at iværksætte nærmere undersøgelser af virksomhedens brokeraktiviteter.

Efter de foreliggende oplysninger, herunder Reino Nielsens forklaring, blev momssvigen i ”Gul Feber”-handlerne gennemført på en ny måde, blandt andet ved at varerne blev handlet ud af EU. Peer Kølendorf har forklaret, at han fandt det betryggende, at Comitel International A/S solgte varer ud af EU, fordi han kun havde hørt om momssvig inden for EU.

Virksomheden har gennem mange år haft samhandel med Fjernøsten, og Klaus Ulrik Hansen, der forestod handlerne, var erfaren og velanskreven. På denne baggrund findes Peer Kølendorf ikke at have handlet ansvarspådragende ved ikke at kontrollere de nye kunder i Fjernøsten, som Klaus Ulrik Hansen oplyste at have indgået samarbejde med.

Efter bevisførelsen findes der endvidere ikke grundlag for at tilsidesætte de samstemmende forklaringer fra Peer Kølendorf, Steen Erik Mønsted og Klaus Ulrik Hansen om, at vare-

kontrol var et normalt led i brokerhandlen for at imødegå den kommercielle risiko, og at det var Klaus Ulrik Hansens ansvar at instruere og påse brokernes overholdelse af virksomhedens procedurer for handlen.

Landsretten må derfor lægge til grund, at Peer Kølendorf havde en berettiget forventning om, at sædvanlig varekontrol blev foretaget.

Comitel A/S havde i 2002 en omsætning på 1,2 mia. kr. Omsætningen i Comitel International A/S var i 2003 på 724 mio. kr, i 2004 2,2 mia. kr. og i 2005 2,3 mia. kr.

Sagen omfatter 30 indkøb i november og december måned 2003 fra Solid Trading ApS til et samlet beløb på 268 mio. kr. For så vidt angår 2004 omfatter sagen i alt 39 indkøb fra Solid Trading ApS, Trademark International ApS og J Corp ApS til et samlet beløb i størrelsesordenen ca. 300 mio. kr. Indkøbene i 2004 er fordelt med 5 i januar måned, 3 i februar måned, 8 i marts måned, 4 i juni måned, 15 i august måned og 4 i november måned. I 2004 gennemførte Comitel International A/S lidt over 1.200 brokerhandler.

Virksomhedens resultater for årene 2003-2005 var omtrentligt på 1,5 mio. kr., 8,4 mio. kr. og 6,6 mio. kr. Der blev ikke udbetalt udbytte for årene 2003 og frem til virksomhedens konkurs.

Det lægges endvidere til grund, at der i forbindelse med "Gul Feber"-handlerne ikke skete overskridelse af likviditetsrammen eller forekom manglende betalinger.

Efter en samlet bedømmelse af oplysningerne om Comitel International A/S' handel med it-komponenter er der herefter ikke grundlag for at antage, at Peer Kølendorf ud fra omfanget og fortjenesten ved de brokerhandler, som Klaus Ulrik Hansen gennemførte som led i "Gul Feber"-komplekset, havde en sådan anledning til nærmere at kontrollere disse handler, at han ved at undlade dette, har handlet ansvarspådragende.

Som anført findes Peer Kølendorf ikke have handlet ansvarspådragende ved at overlade den daglige drift af brokeraktiviteterne til Klaus Ulrik Hansen, og landsretten lægger til grund, at det hverken var et sædvanligt led i Peer Kølendorfs arbejde som direktør eller bestyrelsesmedlem at påse varebetegnelser og prissætning, hvilket efter det oplyste også ville kræve indgående kendskab til de aktuelle markedsforhold. På denne baggrund findes

det af SKAT anførte om upræcise varebetegnelser og uforklarlige afvigelser fra markedsprisen ikke at kunne føre til et andet resultat.

Særligt for så vidt angår handlerne i august og november 2004 med internet access kort lægges det efter bevisførelsen til grund, at Peer Kølendorf godkendte et forslag fra Klaus Ulrik Hansen om at påbegynde denne handel, at grundlaget herfor var Klaus Ulrik Hansen oplysninger om, at der var et marked herfor i Fjernøsten, og at virksomheden handlede med andre værdibærende kort. På den baggrund findes det heller ikke godtgjort, at Peer Kølendorf i denne forbindelse har handlet ansvarspådragende ved ikke at foretage yderligere undersøgelser vedrørende de pågældende handler.

Landsretten frifinder herefter Peer Kølendorf.

SKAT skal betale sagsomkostninger til Peer Kølendorf med i alt 5.000.000 kr. inkl. moms til dækning af udgifter til advokatbistand. Ved fastsættelsen af beløbet er der ud over sagens værdi taget hensyn til sagens omfang, varighed og betydning.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Peer Kølendorf frifindes.

I sagsomkostninger skal Skatteministeriet, SKAT Hovedcentret, betale 5.000.000 kr. til Peer Kølendorf.

Det idømte skal betales inden 14 dage efter denne doms afsigelse.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den